

CRNOMELJ – Jutri začenja učenci glasbene šole prvo turnejo z naslovom „Kolpa, reka prijateljstva“. V več krajih občine Vrbovsko na Hrvaškem bodo priredili koncerte.

SEVNICA – V soboto bo tradicionalno brucovanje kluba sevnških študentov. Razen sprejema brucovnovincev bo na plesu konfekcija JUTRANJKA pokazala svoje izdelke.

CRNOMELJ – Danes popoldne bodo na plenumu občinskega sindikalnega sveta obravnavali uresničevanje ustavnih dopolnil glede ustanovitve TOZD in o organiziranju delavske kontrole.

BREŽICE – Svet za gospodarstvo bo na današnji seji ocenil, kako delovne organizacije v občini uresničujejo program o integracijskih procesih, ki jih je sprejel komite občinske konference ZK decembra lani.

NOVO MESTO – Hortikulturno društvo je začelo zbirati prijave za tečaj ikebane, ki bo za odrasle in mladino ob koncu aprila. Prijave zbira cvetličarna na Glavnem trgu.

KOČEVJE – Jutri bo skupščina kulturne skupnosti razpravljala o delu organizacij, ki jih financira.

TREBNJE – V soboto bo v kinodvorani gostovalo prosvetno društvo iz Straže z znano Finžgarjevo ljudsko igro „Divji lovec“.

KRŠKO – Jutri dopoldne sklicujeta občinska in republiška zveza DPM posvet o poteku akcij in vključevanju pionirskih odredov v počastitev 400-letnice Gubčevega punta.

SREČANJE PETIH

V torek bo izšel skupni gledališki list 1. srečanja gledaliških skupin Posavja. Naklado 5.000 izvodov je omogočila konfekcija LISCA iz Sevnice. V listu se bo predstavilo 5 sodelujočih skupin: 2 iz Brežic in po ena s Senovega, iz Kapel in Velike Doline. Vse predstave si bo ogledala republiška žirija.

Šele ko bodo obrat Metalne na Senovem usposobili za normalno obratovanje z jasno razvojno perspektivo, bo imel njegov 350-članski kolektiv možnosti za temeljno organizacijo združenega dela. (Foto: J. T.)

Opeharjeni- kdo je odgovoren?

V skrbeh za prihodnost kot rudarji, zdaj ponovno kot kovinarji

Z besedami „Bolje, da smo si na jasnem danes, ker utegne biti jutri prepozno,“ je komisija za družbeno-ekonomske odnose opozorila člane občinske konference ZK Krško na negotovo prihodnost obrata Metalne na Senovem. Ta ugotovitev je sprožila plaz ostrih in kritičnih besed na račun neizpoljenih obljub.

Cilj ni bil dosežen. Rudarji, ki delajo zdaj kot kovinarji v tovarni

BREŽICE: PET IZBRANIH

Za področje srečanje posavskih amaterskih gledaliških skupin, ki bo od 15. do 29. aprila, je strokovna žirija izbrala: Amaterski oder iz Brežic („Srečka“), PD Svoboda bratov Milavcev („Naši trije angeli“), Slavčeka z Velike Doline („Divji lovec“), PD Kapel („Sveti plamen“) in PD Senovo („Kam iz zadreg?“).

gradbenih žerjavov, so ponovno v skrbeh za jutrišnji dan. Žerjave bodo izdelovali samo še letos, medtem ko za naprej senovski obrat nima jasnega programa.

Po pogodbi med investicijskim odborom in Metalno v Mariboru investicije za gradnjo in opremo obrata na Senovem ne bi smeli spreminjati v škodo tehnološkega procesa. Zdjaj pa ugotavljajo, da so to napravili kljub pogodbi. Zmanjšali so obseg gradbenih del in stroške za opremo, ker je zmanjkalo denarja. Občinska skupščina ni pripravlj-

na prevzeti nase odgovornosti za nadaljnje reševanje obrata. Konferenca ZK zahteva, naj republiški sklad skupnih rezerv in Metalna Maribor odgovorita, zakaj niso bile obljube izpeljane do kraja, in naj obrat Senovo rešujeta naprej. Investitor in služba družbenega knjigovodstva naj poročata, kako se je obračalo in obrnilo tri milijarde in pol starih dinarjev, namenjenih za tovarno žerjavov na Senovem.

Člani konference ZK v Krškem so v razpravi ničkolikokrat z obžalovanjem poudarili, da so bili rudarji prevarani, da to ni bila sanacija rudnika, ampak sanacija Metalne. Nekdo pa vendar mora biti odgovoren za pomanjkljivosti in nedoslednosti v tem primeru.

JOŽICA TEPPEY

Andrej Marinc si je v spremstvu gostiteljev z zanimanjem ogledal tovarno perila Labod, ki je zadnja leta zelo napredovala in postala eden največjih izdelovalcev srajc v Jugoslaviji. (Foto: S. Mikulan)

Predvsem sami bomo, svoje sreče kovači

Razgovor s predsednikom slovenskega izvršnega sveta Andrejem Marincem

Andrej Marinc, predsednik republiškega izvršnega sveta, se je v soboto mudil na obisku v novomeški občini, v kateri so v ospreju razvojni problemi, značilni za naglo industrializacijo. To poudarjamo, ker se je v teh okvirih sukal razgovor: dopoldne najprej s predstavniki občinske skupščine, družbeno-političnih in gospodarskih organizacij, zatem v LABODU, popoldne pa še s širšim gospodarsko-političnim aktivom novomeške občine. Vmes si je gost skupaj z drugimi v Dobruški vasi ogledal NOVOTEKSOVO tovarno strešnikov, kjer so priredili otvoritveno slovesnost, na kateri je govoril predsednik DS NOVOTEKSA Andrej Petrič.

Av gust Avbar, predsednik novomeške občinske skupščine, in drugi so gosta seznanili s tem, da so v Novem mestu v preteklosti najprej gradili industrijo in ob tem zavestno zanemarjali vzporedne dejavnosti, kar se zdaj maščuje. Zatem so ga seznanili s težavami v komunalnem

urejanju in urbanizaciji, s pomanjkanjem stanovanj, stisko občinskega proračuna, z zaostajanjem srednjega šolstva in s kadrovskimi težavami.

Andrej Marinc je poudaril, da je treba računati predvsem z lastnimi silami in z lastno organiziranostjo, tudi v pogledu srednjega šolstva. Že to stvarno naj bi ocenjevali razmere, gradili na interesnem združevanju ter iskali rešitve v „suočanju proizvodnega in neproizvodnega dela“.

Zavrnil je trditve, da imajo stara industrijska središča privilegije in da so nova, med katerimi je Novo mesto, zapostavljena. Ne obstaja noben instrument oz. ukrep, ki bi stari centrom dajal prednost, gre le za to, zdaj dobiva prevladujočo vlogo proizvodno delo, s tem pa tudi gospodarska središča. „Izvorni greh je bil v tem, da je bila proizvodnja doslej na slabšem, trgovina, posredništvo in podobno pa v boljšem položaju. Pogledajte samo, kam so šli strokovnjaki, ki bi jih v gospodarstvu še kako potrebovali. Te stvari zdaj spreminjamo in so se že obrnile na boljše.“

PRAZNIK ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Svetovni dan zdravja so zdravstveni delavci iz novomeške občine počastili s tradicionalnim zborovanjem 6. aprila na Otočcu. O temi „Zdravje se začne doma“ je govoril dr. Albin Pečavar, predsednik republiškega sindikata družbenih dejavnosti Vinko Kastelic pa je obrazložil pomen samoupravnih interesnih skupnosti zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, ki jih bomo ustanovili do konca letošnjega leta.

Že v LABODU, popoldne pa še na Otočcu v razgovoru z gospodarsko-političnim aktivom je Andrej Marinc naglasil, da se izvršni svet ne namerava vtikati v to, kako bo širša Dolenjska organizirana v smislu zaokrožene družbene gospodarske celote – regije. „Čim manj se bomo mi vtikali, tem boljše rešitve in zdrave osnove sodelovanja in povezovanja boste sami našli,“ je dodal.

Popoldne je na Otočcu predsednik IS zelo izčrpno razčlenil naše družbeno-politične razmere. Poudaril je, da smo v težave

prišli zlasti zaradi zmotne teorije o spontanosti družbenega razvoja, ki odriva Zvezo komunistov in druge subjektivne sile in ki vodi v vse hujša družbena nasprotja. Prvi uspehi spremenjene usmeritve se že kažejo, ni pa vsega mogoče narediti nankrat, saj so se težave kopičile iz leta v leto. Za prihodnje mesece je Andrej Marinc napovedal še hude čase in nove zaostitve za slabe gospodarje ter nove politične bitke, ki bodo potrebne, da bomo utrdili začrtano pot naše dežele.

M. LEGAN

Naravnost drvijo v izgubo

Kupci ne priznajo višjih cen in rudnik Kanižarica z drugimi premočniki vred doživlja šok

Kolektiv kanižarskega rudnika je kot ostali slovenski premočniki v hudih težavah. Dosegli so povišanje cen za premog za največ 20 odstotkov, toda papir jim nič ne pomaga, če kupci novih cen ne priznajo. Termoelektrarnam pa bi morali po novem dobavljati premog celo ceneje kot prej.

Glavni kupec Železniško transportno podjetje je kanižarski rudnik obvestilo z dopisom: „Se ne strinjamo s povišanjem cen itd.“, v pogovoru pa so predstavniki podjetja razložili, da bi vlaki vozili z izgubo, če bi premog plačevali dražje. Zdjaj se premočniki in železnica vrtijo v začaranem krogu. Kanižarica izstavlja račune ŽTP po novih cenah, plačano dobijo po starih. Če zagrozijo, da bodo dobavo premoga ukiniteli, železnica zagrozi: „Ne bomo več vozili in tudi vaš premog bo obležal doma.“

Položaj je tak, da ima rudnik Kanižarica v prvih dveh mesecih letošnjega leta že za 350.000 din izgube, osebni dohodki pa so pod ravni družbenega dogovora. Zaenkrat še niso uvedli minimalnih osebnih dohodkov, ker si trenutno pomagajo s stransko dejavnostjo – proizvodnjo marmornih plošč. Dolgo pa tako ne bo šlo.

Omeniti velja še to, da si na minimalne osebne dohodke v rudarstvu ne upajo niti pomisliti, kajti če bi se to zgodilo, bi morali rudnike kmalu

zapreti. Povsod že zdaj manjka delovne sile, rudarski poklic je težak in najbrž nihče ne bi vsak dan nosil glave naprodaj za 800 din na mesec.

R. BACER

VREME

Nad Alpami in severnim Sredozemljem so hladne zračne gomote, ki so v prvi polovici tedna povzročale po Sloveniji padavine in ohladitve. Do konca tedna bo prevladovalo spremenljivo vreme, predvsem v popoldanskem času bodo ponekod manjše plohe. Večjih otoplitev ne bo.

Jože Potokar, Vanja Mesarič, Dušanka Papič, Franc Medle, Karel Željko in Vida Vukčević sestavljajo ekipo prve pomoči v novomeški Iskri, ki je na sobotnem občinskem tekmovanju v novomeški telovadnici zasedla prvo mesto in dobila pokal v trajno last (že tretjič prva), 26. in 27. maja pa se bodo udeležila republiškega tekmovanja v Murški Soboti. Za Iskro so se uvrstile ekipe Krke, Novolesa, Dolenjke, Novoteksa in zdravstvene šole. Zadnje mesto zdravstvene šole, čeprav je tekmovala izven konkurence, je grenko presenečenje. (Foto: I. Zoran)

SLOVENSKI JAVNOSTI

Odprto pismo

Kdaj bo slovenska družba reševala probleme kmetov – borcev NOB na podoben način, kot jih za zaposlene in upokoјence?

Občinska skupščina Metlika je na seji 30. marca obravnavala dva pomembna odloka: o varstvenem dodatku za kmete borce (stare nad 60 let s priznanim sodelovanjem v NOB pred 9. sept. 1943) in o kriterijih za podeljevanje družbene pomoči drugim socialno šibkim udeležencem NOB (priznavalnine). Prvi odlok je bil sprejet, drugi pa do nadaljnjega odložen. Ugotovljeno je bilo, da s sredstvi občinskega proračuna (kljub delni podpori republike) teh problemov ne bo mogoče zadovoljivo rešiti.

Način reševanja teh problemov je močno razburil in izzval vrsto protestov ne le pri udeležencih NOB ampak v vsej belokranjski javnosti. Občinska skupščina je sklenila poslati to odprto pismo slovenski javnosti in zahtevo republiškim organom, naj probleme starejših kmetov-borcev in drugih socialno šibkih kategorij udeležencev NOB rešujejo enotno za vso Slovenijo in ne v okviru možnosti občin.

(nadaljevanje na 4. str.)

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

TURBINA NA TLEH

9. aprila dopoldne se je v Bršlinu pri odcepu stranske ceste proti Prečni zgodila prometna nesreča, v kateri je imela novomeška tovarna zdravil za 30.000 din škode. Janez Kastelic iz Žabje vasi je z novim tovarnjakom pri Krkinem skladišču naložil parno turbino, ki bi jo moral prepeljati v obrat Ločna, med potjo pa je turbina zdrsnila na tla, ker se je tovarnjak nagnil. Poškodovana ni samo turbina, ampak tudi kamion. Vzrok nesreče še ugotavljajo.

Kakšne naj bodo cene pitane živine? – Hitra rast v zadnjih dveh letih – Negodovanje rejcev

Zadnji odlok Zveznega izvršnega sveta o najvišjih dovoljenih cenah svežega mesa je sprožil toliko negodovanj med mesarji in živinorejci, da se porabnikov mesa sploh ne sliši. Nekateri ugovori so upravičeni, drugi pretirani. Mnenje, da moraš veliko zahtevati, če želiš dobiti vsaj nekaj, je zajelo vse proizvajalce kot kužna bolezen.

Dobra stran zadnjega odloka ZIS o cenah mesa je, da je gornja meja enaka za vso državo. Zdaj ne bo moglo biti več opravičevanj, da je mesa premalo zato, ker je drugod dražje. Tudi pri odkupnih cenah živine ne bi smelo biti takih razlik kot doslej. Pa v zvezi s tem bodo, kajti ni še urejeno vse tako, da bi morali mesarji in izvozniki odkupovati živino po enakih cenah.

Mesarji imajo le dve možnosti, da bi odkupovali živino po višji ceni od predvidene: ali bodo prodajali slabše meso za boljše, torej po višji ceni, ali ga bodo izvažali. Vsega mesa ne bodo smeli izvoziti, porabnikov mesa pa ne bi smeli goljufati. Zato bo pri odkupu živine še naprej tako kot doslej, nekateri bodo plačali več, drugi manj. Visoke cene bodo odvisne predvsem od kupecv.

Kakšne cene bi ustrezale našim živinorejcem? Seveda najvišje, ki so bile dosežene doslej. Poleg prodajalca pa je treba upoštevati tudi kupca. Zanj pa cene niso nikoli dovolj nizke. Zato je treba poiskati tako sredino, da bi bila vsaj malo oba zadovoljna.

Od jeseni 1970 so se cene pitanih goved približno podvojile. Nekateri živinorejci so stroške rejce prilagajali rastočim cenam. Niso razmišljali, kaj bi bilo, če bi se razmere na trgu poslabšale. Inflacija zvišuje vse cene, vendar ne enakomerno.

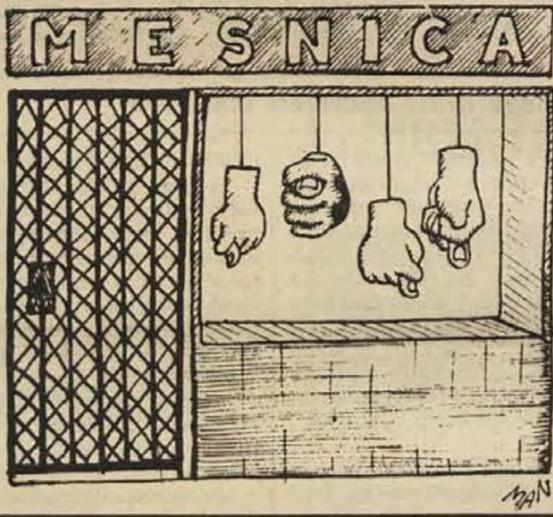
TELEGRAMI

TOKIO – Kitajski premier Ču En Laj je prejel uradno povabilo, naj obišče Japonsko. Tako piše tokijski dnevnik „Asai“. Premier pa je menda izjavil, da bi v Tokio raje poslal zunanjega ministra Či Peng Feja.

OTTAWA – Kanadski zunanji minister Michel Sharp je izjavil, da bo Kanada umaknila svoje predstavništvo iz mednarodne komisije za nadzorstvo v Vietnamu.

SANTIAGO – Brazilija in Paragvaj sta sklenila, da bosta na reki Parani pri mestu Itaipu, to je na meji med državama, zgradila največjo elektrarno na svetu. Gradbeni stroški bodo znašali okrog milijardo dolarjev.

(Iz zadnjega PAVLIHE)

Šef sajgonskega režima general Nguyen van Thieu nadaljuje svoje potovanje okoli sveta kljub številnim srditim protestom. Potem, ko se je v Washingtonu pogovarjal z ameriški politiki (in ga je pred tem na zahodni obali sprejel tudi predsednik Nixon), je bil v Rimu pri papežu Pavlu VI. Medtem ko sta se pogovarjala v vatikanski palači, je zunaj nekaj tisoč ljudi ogorčeno demonstriralo proti obisku. Iz Rima je odletel v London, od tam pa v Bonn. Tudi v Londonu in Bonnu ni bilo nič bolje: tisoči demonstrantov so zahtevali, naj odide iz dežele. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

V Kambodži divjajo vse hujski boji, saj so osvobodilne sile že povsem obkrožile prestolnico Phnom Penh. Medtem pa je iz Hanoja prišla novica, da je princ Norodom Sihanuk obiskal svojo domovino in v njej preživel mesec dni. To in pa najnovejši dogodki na bližnjem vzhodu bodo osrednja tema današnjega zunanjepolitičnega pregleda.

KAMBODŽA: Princ Norodom Sihanuk je več kot mesec dni bival v svoji domovini, so sporočili v Hanoju, kamor je prišel na obisk. Trdijo, da se je mudil na osvobodjenem ozemlju in med drugim obiskal celo slovite templje pri Angkor Watu. Severnovietnamska tiskovna agencija je objavila tudi več fotografij s tega obiska, ki je vsekakor za mnoge deloval kot precejšnje presenečenje.

Medtem pa poročajo iz Kambodže o vse hujskih bojih, med katerimi osvobodilne sile trdno stiskajo obroč okoli glavnega mesta Phnom Penha. Mesto ima menda zalogo goriva in streliva le še za nekaj dni. Ladje, ki jih pošiljajo iz Južnega Vietnamu po reki Mekong, doslej še niso uspeli prebiti blokade. Vse druge poti, razen po zraku, so prekinjene in jih imajo trdno v rokah uporniške sile.

O precejšnji krizi Lon Nolevega režima priča tudi dejstvo, da je minuli teden moral odstraniti z visokega položaja v administraciji celo svojega brata, da bi tako vsaj malo pomiril duhove in olajšal položaj. Odstranil ga je zaradi dokazane korupcije, ki je skupaj z nespodobnostjo administracije in vojske ena izmed rak ran njegovega režima.

Američani nenehno bombardirajo položaje Sihanuku zvestih sil. Toda kljub tisočim tonam smrtonosnih bomb, ki nenehno padajo z neba, pritisk osvobodilnih sil nikakor ne popušča. Washington razmišlja menda celo o vzpostavitvi zračnega mostu, s katerim bi dovajali v obkroženo prestolnico strelivo, hrano in gorivo.

BLIŽNJI VZHOD: Na že tako in tako dovolj občutljivem področju Bližnjega vzhoda vzbuja zaskrbljenost opazovalcev vsaj dvojje – še vedno neresena kriza ob Suezu in z njo v zvezi zadnja dva napada palestinskih komandosov ter izraelskih padalcev in pa dogajanja na Cipru.

Izraelski padalci so namreč napadli glavno poveljstvo osrednje palestinske organizacije Al Fatah pri Bejrutu in pri tem pobili več voditeljev gibanja ter razdejali skladišča in uničili poveljniške prostore. V spopadu je padlo okoli 40 ljudi.

Menijo, da je ta akcija maščevanje za napad palestinskih komandosov na izraelsko letalo na nikozijskem letališču in poskus vdora palestinskih komandosov v poslopje izraelskega veleposlaništva v Nikoziji. Oba pa-

lestinska napada sta se ponesrečila, saj so Ciperske varnostne sile skupaj z izraelskimi napad preprečile in pri tem ubile in ranile ter zajele več palestinskih komandosov.

Medtem pa na Cipru vse bolj prihajajo do izraza nasprotja med tistimi Grki, ki so za združitev z Grčijo (pristaši generala Grivasa, nekdanjega heroja grškega osvobodilnega boja proti britanskemu kolonializmu) in onimi, ki podpirajo samostojno ciprsko politiko predsednika Makariosa.

V zadnjih dneh so agencije skoraj vsako uro sporočile novice o bombnih napadih, strelja-

Sihanuk v Kambodži

nju in drugih spopadih. Ozračje na otoku je vsekakor zelo napeto, krivico za to pa nosijo pristaši generala Grivasa, ki jih je v svojem zadnjem javnem nastopu obsodil tudi predsednik Makarios, ki pa je obsodil hkrati tudi preveč vnete pristase vlade.

„Odrekam jim podporo,“ je izjavil ciprski predsednik in ob tem posvaril, da utegnejo nasprotja poroditi v prihodnje še hujske nered, ki pa ne bodo koristili nikomur. Za generala Grivasa, heroja odporniškega boja proti Britancem iz časov, ko Ciper še ni bil neodvisen, pa je dejal, da se je spremenil v zli duh Cipra.

General Grivas je prišel na otok skrivoma pred letom dni. Poprej je živel v Grčiji. Zaveza se z vsemi silami, da bi Ciper priključili Grčiji, čemur pa nasprotuje tudi Turčija, kajti na otoku živi precejšnja turška narodnostna skupnost.

Svet upa, da bodo spopadi med dvema političnima stankama na Cipru vendarle prenehali in da si bo država prihranila grozote bratomorne vojne, ki bi bila povsem nekoristna in bi ciprskim interesom le škodovala.

TELEGRAMI

LAGOS – Tuja podjetja, ki jih do aprila prihodnjega leta ne bodo odkupili domači zasebniki, bo Nigerija zaprla. Minister za industrijo je izjavil, da bodo tovarne, storitvene delavnice in trgovine odslej smeli imeti samo Nigerijci.

BAGDAD – Iraški podpredsednik in namestnik generalnega sekretarja arabske socialistične stranke Baas Salam Husein je v ponedeljek sprejel Staneta Dolanca, Franca Popita in Boška Siljegovića. Izmenjali so mnenja o jugoslovansko-iraškem sodelovanju.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Osnutek tako imenovanega „obrtniškega“ zakona, ki ga pripravljamo v Sloveniji in ki naj bi po novem celovito urejal vprašanja ZASEBNEGA DELA z zasebnimi sredstvi v gospodarskih dejavnostih, doživlja prav sedaj v javni razpravi ter v razpravi po najrazličnejših forumih kar največjo pozornost. Minuli teden so temu zakonskemu osnutku posvetili vrsto razprav v raznih telesih republiške gospodarske zbornice – in v razpravah po terenu, ki jih je organizirala gospodarska zbornica, je sodelovalo z ranimi pripombami ter predlogi več kot 2.000 obrtnikov oziroma delavcev v obrti iz vse Slovenije.

Splošne ocene so – tako so ugotovili na republiški gospodarski zbornici – da je bil novi zakonski osnutek sprejet med našimi obrtniki dokaj ugodno, navzlic nekaterim pomislekom ter pripombam. Nasploh je treba reči, da se velika večina razpravljalcev povsem strinja s temeljno zasnovo novega zakona in da jo je tudi prav razumela: z novimi zakonskimi določili nikakor ne želimo zavreti nadaljnega razvoja obrtniških dejavnosti pri nas, ne želimo zaustaviti OSEBNIH POBUD pri opravljanju zasebnega dela z zasebnimi sredstvi. Seveda pa je temeljno načelo tudi to, da navzlic vlaganju lastnih sredstev v zasebno dejavnost obrtnik pač ne more in ne sme živeti od nekakšne RENTE na svoj vložen kapital – temeljno pri vsem tem je tudi njegovo OSEBNO DELO. In te cilje skušamo doseči z novimi zakonskimi določili o zasebnem delu.

Nekaj določnih pripomb, ki so se doslej nabrale v razpravi prek gospodarske zbornice, se predvsem nanašajo na določitev DOVOLJENEGA ŠTEVILA ZAPOSLENIH v klasični obrti (ob tem so mišljena razna področja storitvenih dejavnosti); rečeno je bilo, da bi bilo treba za določene primere tudi dovoliti več zaposlenih, kajti sicer ne bomo mogli doseči stopnje, ko naj bi klasična obrt PRERASLA V POZD (pogodbene organizacije združenega dela). To, so menili, naj bi urejale občine. O tem bo nedvomno v teh dneh še precej tekla beseda, saj ta teden

o tem novem zakonskem osnutku razpravljajo DELEGATI OBČIN na svojem zasedanju v republiški skupščini, ta razprava pa je tudi na dnevnem redu REPUBLIŠKEGA ZBORA skupščine.

Konec prejšnjega tedna (minuli petek) je zasedal tudi republiški izvršni svet – obravnaval je pomemben zakonski osnutek o DEDOVANJU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ in kmetij. Po tem zakonskem osnutku (ki je IS z njim soglašal) je omejen prehod kmetijskih zemljišč v last tistih, ki zemlje ne obdelujejo,

Novi zakoni pred durmi

in torej preprečuje DROBITEV zasebnih kmetijskih posesti.

Po novih zakonskih določilih (ko bodo sprejeta) bo med drugim določeno, da kmetijo lahko praviloma deduje SAMO EN DEDIČ in to tisti, ki ima namen OBDELOVATI kmetijsko zemljišče z OSEBNIM DELOM. Pravice drugih dedičev se bodo ob tem spremenile v terjatve do tistega dediča, ki bo prevzel kmetijo – torej dedovanega posestva ne bo mogoče drobiti na majhne dele obdelovalne površine. Določeno bo tudi, kako bo v primerih, ko ne bi bilo dediča, ki bi bil po teh določilih sposoben prevzeti dedovano kmetijo oziroma kmetijsko zemljišče; tedaj naj bi skušala KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST poiskati prevzemnika takšne kmetije – če pa tega ne bi mogli dobiti v enem letu, bi takšno kme-

tijsko zemljišče postalo DRUŽBENA LAST. In še: novi zakon naj bi že uvodoma opredelil, kaj velja za kmetijo – ki naj bi bila po teh določilih tista kmetijska ali gozdna PROIZVODNA ENOTA, ki jo določijo občinska skupščina z odlokom na predlog SKUPNOSTI OBDELOVALCEV kmetijskih zemljišč v tisti občini.

Razprave o kmetijski politiki pri nas se na zvezni ravni še kar nadaljujejo – kot smo že doslej poročali, so poslanci zvezne skupščine že ostro kritizirali to, da se v ustreznem medrepubliškem komiteju doslej še niso sporazumeli o vseh temeljnih vprašanjih našega dolgoročnega razvoja v kmetijstvu. Prejšnji teden so o naši KMETIJSKI POLITIKI govorili tudi na seji predsedstva zvezne konference SZDLJ ter so sklenili, da se bo zvezna konferenca zavzela za hitrejše USKLAJEVANJE vseh tistih stališč o našem kmetijstvu, kjer obstajajo še določene razlike (in te razlike so, kot vemo, tisti vzrok, zaradi katerega medrepubliškega sporazuma doslej še niso dosegli). Tako naj bi zares čimprej sprejeli ustrezne dokumente o DOLGOROČNEM RAZVOJU našega kmetijstva, ki so nujni za usklajenost na tem področju.

Prejšnji teden smo izvedeli tudi za najnovejše podatke SDK o naraščanju celokupnega obsega OSEBNIH DOHODKOV po vsej državi v letošnjih prvih dveh mesecih (januarja in februarja). Ti podatki kažejo, da se je celokupni obseg OD zaposlenih v tem času povečal kar za 17 odstotkov, tako imenovani „drugi osebni prejemki“ (torej dnevnice, potni stroški, honorarji itd.) pa še več – kar za 56 odstotkov! O tem so kritično spregovorili tudi na zveznih sindikatih, kjer so v komisiji za življenjske in delovne pogoje menili, da so takšni podatki vsaj POMANJKLJIVI, če ne celo slepljni. Prav nič namreč ob tem ne vemo, so menili, KATERI so bili tisti, ki so se jim osebni dohodki tako povečali in kolikšen delež tega povečanja OD je odpadel na neposredne proizvajalce.

Vse kaže, so kritično ocenili na sindikatih, da je tudi tokrat povečanje osebnih dohodkov zajelo le OZEK KROG LJUDI, proizvajalci pa še nadalje občutijo iste težave: da se z nizkimi osebnimi prejemki, ki so ponekod celo zamrznjena, ubadajo z inflacijskim DIVJANJEM CEN ter nevzdržno naraščajočimi življenjskimi stroški.

„7. april – naš praznik!“ Pod tem geslom so minuli petek zvečer zborovali zdravniki in ostalo osebje iz treh novomeskih zdravstvenih zavodov. Predstavniki sindikata družbenih dejavnosti so se zdravstvenim delavcem zahvalili za požrtvovalno delo. (Foto: I. Zoran)

Na občnem zboru Turističnega društva Kočevje so 6. aprila podelili priznanja 18 posameznikom in 11 delovnim in drugim organizacijam ter društvom, zaslužnim za razvoj turizma. Na sliki: mladi Jure Podržaj prejema priznanje, podeljeno Fotokino klubu OŠ Kočevje. (Foto: Brus)

Hladilnica je polna in tudi s kavljem za prodajnim pultom visijo zajetni kosi mesa. Posnetek je iz marketa v Krškem, na desnem bregu Save. Ivan Zupanc (na sliki) pravi, da pri njih preskrba z mesom ni bila tako kritična kot zadnje čase dru- god. (Foto: J. Teppy)

V Čateških Toplicah bo do 20. aprila odprta razstava grafik in reliefov slikarja amaterja Cveta Vrečarja iz Celja. Do zdaj je Vrečar razstavljal že v Celju, Mariboru in Radencih. Na sliki: obiskovalci razstave v Čateških Toplicah. (Foto: M. Janović)

„ZLATA“ TUJINA

Zvezni izvršni svet je pred kratkim, kot je znano, odobril uvoz večjih količin vseh vrst mesa, da bi tako bolje založil domači trg. Med drugim bi morala zvezna direkcija za živila uvoziti tudi 12.500 ton govedine, vendar je po posvetovanjih z uvozniki opustila to namero – zaradi visokih cen mesa v tujini. Govedino je trenutno mogoče kupiti v Avstraliji ali v Ameriki in Franciji, toda tam je tako draga, da je nakup za nas nesprejemljiv. Uvozniki trdijo, da bi nas veljal en kilogram celo do 50 dinarjev, direkcija pa bi, kot je sklenil zvezni izvršni svet, morala meso prodajati klavniciam po 28 dinarjev kilogram.

Res bo najbolje kaj več storiti za živinorejo kar doma.

Sejmišča

NOVO MESTO: ponedeljkov sejem je bil srednje živahen, cene pa ne bistveno drugačne. Do treh mesecev starih pujskov je bilo naprodaj 404, starejših pa 37. Prodanih je bilo 313 živali. Pujski so bili po 350 do 430 din, starejši prašiči pa od 440 do 650 din. Nakupovali so predvsem ljudje iz sosednjih občin.

BREŽICE: 583 prašičev so ponudili na sobotnem sejmu v Brežicah. Lastnika je menjalo 431 prašičev, starih do 3 mesece, in 11 starejših. Mlajši so bili po 25 din, starejši pa od 13 do 14 din kilogram žive teže.

VESELA GORA: PRESTAVLJEN SEJEM

Svet krajevne skupnosti Šentupert je zaradi republiškega praznika, dneva Osvobodilne fronte, prestavil letošnji aprilski sejem od 27. na 28. april. Odslej bodo ti sejmi vedno 28. aprila, če pa bo ta dan nedelja, bo sejem v ponedeljek, 29. aprila.

Kmetijski nasveti Samo hibridno seme

Ko se bo zemlja segrela na 8 do 10 stopinj celzija, ko se bo dnevna toplota povzpela na okoli 15 stopinj (to nastopi pri nas zadnje dni aprila in v prvi polovici majnika), tedaj je čas za sajenje koruze, te, zadnja leta po pravici najbolj čislane poljščine.

Prepričevanje je za mnoge kmete že nepotrebno, a vendar naj za uvod še enkrat pribijemo: če bi radi velik hektarski donos, potem sadite samo hibridno seme, ki zaradi svojih posebnih lastnosti (he terozis) da tudi za tretjino večji pridelek, razen tega pa prenese izdatno gnojenje in s tem intenzivno pridelovanje. Sejemo le pristno potrjeno hibridno seme, pa četudi je nekoliko dražje, ker se vsaka hibridna sorta že v enem letu precej izrodi.

Lansko neugodno vreme, ko je v Vojvodini propadlo toliko pridelka, je poljedelce izučilo, kako koristno je sejati raje zgodnejše kot poznejše sorte, ki ne dozori, nezorelo zrnje pa napadejo bolezn. Za naše vremenske razmere, zlasti, če kasno sejemo, zato priporočajo zgodnje, ki imajo oznake med 200 in 300. Mimo znane ameriške zobanke wisconsin 270, ki je v Sloveniji precej razširjena, kmetijski strokovnjaki in praktiki priporočajo novejšo sorte, kot so poltrdinka anjou 210, zobanka pau 280 in poltrdinka austria 290. Te sorte priporočajo tudi za silažno koruzo, saj dozori do sredine septembra in s tem uidejo mrazu, vendar jih je takrat treba sejati približno za tretjino gosteje.

Če jeseni koruznega pridelka ne pospravljamo s kobjanjem, ampak to naredimo na roke, kar je v veljavi še pri večini naših kmetov, si lahko „privoščimo“ tudi srednje pozne sorte iz razreda med 300 in 400. Taki sorti, ki dasta zaradi daljše rastne dobe večji pridelek, sta zobanki BC 360 in ZP 346.

Koruzi je treba ob setvi izdatno pognojiti s hlevskim gnojem, nitrofoskali (npr.: NPK 8:16:22), pozabiti pa ne smemo na plevela, proti katerim damo v zemljo še pred setvijo simazin ali pa po setvi gesaprim v količini 3 do 4 kg na hektar. Inž. M. L.

Posledice skrajnosti prihajajo za nami

Ne trdimo ničesar novega: naša družba je v stanovanjski graditvi bežala od problemov in si zatiskala pred njimi oči. Za Dolenjsko to dvakratno velja. Medtem ko so v starih industrijskih središčih ob tovarnah rasla tudi nujna potrebna družbena stanovanja, smo imeli pri nas pred očmi le nova delovna mesta, stroje in industrijske dvorane. IMV Novo mesto, tovarna z

„Moja hišica – moja svobodi- ca“ ni rešitve za vse

nad 3.000 zaposlenimi, ima zdaj komaj 40 stanovanj, starejša tovarna, mariborski TAM pa 40-krat toliko, to je 1.600, kot so v soboto povedali v Novem mestu Andreju Marincu, predsedniku IS SRS.

Prednost smo dali tovarnam, vse drugo pa smo zavestno zanemarjali in prišli v skrajnosti, katerih posledicam ni mogoče

ubežati. Gospodarsko razvito Novo mesto, ki ima toliko delovnih mest, kot je vseh prebivalcev tega dolenjskega središča, ima komaj 17 odstotkov družbenih stanovanj. Polovico vseh zaposlenih se mora na delo voziti iz zaledja, utrip tovarn je odvisen od iz vseh strani navoženih delavcev in polkmetov.

Razvojni problemi, kot temu pravimo, so nas doobra strelili in utrdili v spoznanju, da stanovanja niso drugotnega pomena in predvsem skrb delavcev samih. Okoli mesta stoji zdaj mnogo nedograjenih zasebnih stanovanjskih hiš, (ker graditeljem zmanjkuje denarja, da bi jih dokončali) in mnogo črnih građenj kot spomenik neke politike, ki ni upoštevala celovitosti razvoja. Zdaj je zares zadnji čas, da to popravimo, kolikor se sploh še da popraviti.

M. LEGAN

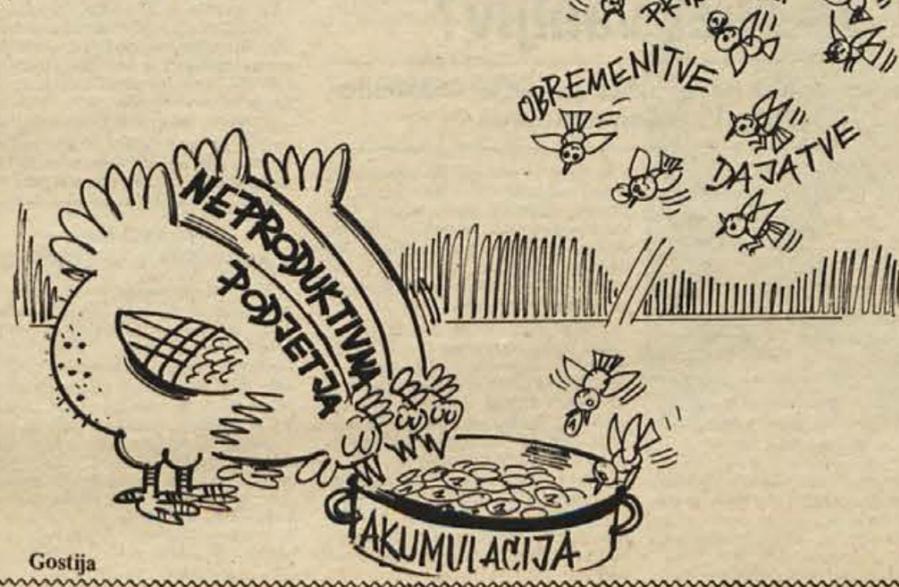

Takole vidi karikaturist v „Ekonomske politiki“ naš „zeleni načrt“ in različna stališča republik

Ko ne bo hrane

Naslov utegne biti pretiran za tiste, ki ne pozna razmer. Jugoslaviji so v resnici obeta v prihodnje še večja zagata zaradi hrane, predvsem hrane živalskega izvora, pa četudi bomo v naslednjih letih uresničili „zeleni načrt“, ta preskusni kamen medrepubliškega dogovarjanja in sporazumevanja, ki bo, kot obljui-

(Karikatura: Marjan Bregar)

Gostija

bljajo, sredi aprila končno le zagledal luč sveta.

Preplah ni sad panike, marveč dejstev. Naj o njih spregovorijo nekateri poglavitni primerjalni podatki. Prebivalstvo Jugoslavije je od vojne sem priraslo za več kot eno tretjino ljudi (ki hočejo več in bolje jesti), v istem času se je, kot poroča Komunist, industrijska proizvodnja posredmerila, narodni dohodek popeteril, kmetijska proizvodnja pa komaj podvojila. Do sedanjega položaja, ko zaostalo kmetijstvo ovira že tudi druge, je moralo priti.

Ob takih zaskrbljujočih razmerah pa zdaj toliko pričakovani razvojni načrt jugoslovanskega kmetijstva obeta piškava dva odstotka letnega povečanja kmetijske proizvodnje v družbenem sektorju in nekaj več v zasebnem. Pred reformo se je kmetijska proizvodnja večala celo za nekaj stotink odstotka hitreje, kot jo načrtujejo za vnaprej, pa še vidimo, do kakšnega razkoraka je prišla z industrij in z naraščanjem prebivalstva.

Nova usta pa še prihajajo k mizi, ki je slabo obložena. Goveda in prašičev na primer imamo približno toliko kot pred vojno, ovac celo štiri milijone manj, ljudi pa ima Jugoslavija – kakih 6 milijonov več. M. L.

Papirnati odnosi

Administriranje se pri nas, kot kaže, kljub nenaklonjenim časom nerado poslavlja. Kako greni življenje semiški Iskrini tovarni kondenzatorjev, o tem je direktor Franc Košir takole poročal predsedniku slovenskih komunistov Francetu Popitu.

Semiška tovarna nima težav zaradi obratnih sredstev, saj ima že 65 odstotkov vseh v svoji lasti, le za 35 odstotkov potrebuje bančna posojila. Težave pa imajo zaradi administrativnih preprek. Štirinajst dni je stala proizvodnja papirnih kondenzatorjev, ker tovarna ni iz uvoza pravočasno dobila potrebne materiale. Ležal je na carini. Beograd še vedno odobrava in razporeja kontingente uvoženega materiala.

„Prosili smo, moledovali, toda potrebne papirja nismo dobili. Jasno, da smo naleteli na odpor delavcev v sami tovarni, ki niso bili pravi nič krivi, a so ostali brez dela. V takih razmerah je kaj težko delati,“ je še pristavil.

Semiška Iskra zdaj zaposluje že nad 800 delavcev in bo letos ustvari-

la približno 100 milijonov novih dinarjev celotnega dohodka. Ob birokratskih odnosih, ki še niso preživele, se prav lahko zgodi, da je v določenem trenutku vse to odvisno od enega samega uradnika, ki daleč stran od proizvodnje odloča in razporeja. M. L.

Velik razkorak med namerami učencev in potrebami gospodarstva

Kam po šoli?

Kam namerava 321 učencev iz osmih razredov šol v sevniški občini (od tega 171 fantov in 150 deklet), o tem je naredil anketno svetovalec celjskega Zavoda za zaposlovanje v Sevnici Tone Koren.

Največ, kar 84 fantov in 47 deklet, se namerava odločiti za uk, 50 fantov in 78 deklet pa bo nadaljevalo šolanje na srednjih šolah. 17 fantov in 8 deklet se namerava zaposliti, doma pa bodo ostali le 4 fantje in 3 dekleta.

Anketni podatki dajejo kar ugodno sliko o porazdelitvi poklicnih namer. Tudi iz drugih krajev, ne le iz Sevnice namreč namerava v srednje šole dokajšnje število fantov in deklet. Pregled socialne sestave kaže, da so vmes tudi kmečki otroci še dokaj zastopani.

Zal še vedno obstaja velik razkorak med poklicnimi namerami učencev in potrebami gospodarstva. Tako se kar 38 fantov želi usposobiti za avtomehanike, čeprav ni na zavodu prijavljenega zanje niti enega prostega učnega mesta. Po drugi strani pa zaradi nadaljnega razmaha konfekcijske industrije v Sevnici močno primanjkuje učencev za to stroko. Nadalje lahko ugotovimo, da se ljudje še ne zavedajo ugodnosti pri šolanju za mlilničnike ali za vojaški poklic. A. Z.

vredno je zapisati...

Ob začetku delovanja stabilizacijskih ukrepov in predpisov zoper nelikvidnost so napovedovali, da se bo industrijska proizvodnja letos uredila, konjunktura (povpreševanje) pa zmanjševala. Proti pričakovanju pa smo imeli v januarju dokaj ugodno gospodarsko rast, saj smo po podatkih zveznega zavoda za statistiko v Jugoslaviji presegli lansko januarsko proizvodnjo za 11,1 odst., v Sloveniji pa celo za 14,1 odstotka. Močno zmanjšanje prometa na drobno, ki je nastopilo v januarju, se je izkazalo le kot vsakoleten pojav.

Stopnja rasti industrijske proizvodnje se je v februarju v primerjavi s tem lanskim mesecem v vsej Jugoslaviji zmanjšala na 5,8, v Sloveniji pa na 6,4 odstotke, vendar se je položaj že v naslednjem mesecu, to je v marcu, spet bistveno popravil. V marcu je bil namreč obseg proizvodnje za 8,9 odstotkov večji kot v lanskem istem mesecu. Ta številka je zaenkrat

Nad pričakovanji

še ocena izbranih industrijskih podjetij, ki jih spremlja republiški zavod za statistiko.

V marcu je proizvodnjo, predvsem v črni metalurgiji, še vedno močno oviralo pomanjkanje električne energije. Deloma je to oviralo tudi delo v barvasti metalurgiji, kovinski in kemični industriji. V tem mesecu se je zelo povečala proizvodnja gradbenega materiala ter obseg dela v lesni in tekstilni industriji.

Po oceni zavoda za tržne raziskave pri gospodarski zbornici Jugoslavije v prihodnje ni mogoče računati z občutnejšo rastjo industrijske proizvodnje, kakršna je bila v prvih letošnjih mesecih. Menijo, da bo za proizvodnjo predvsem odločilno, kako bodo v posameznih podjetjih poskrbeli za stalna obratna sredstva, od katerih je odvisno izkoriščanje industrijskih zmogljivosti.

R. KOMLJENOVIC

Odporno pismo

(nadaljevanje s 1. str.)

1. Naša NOB je bila slovenska in jugoslovanska, udeleženci NOB so bili nosilci naše skupne revolucije. Zato je nesprejemljivo, da moraj sedaj posamezne občine s svojim proračuni reševati probleme uvoda ma omenjenih kategorij udeležencev NOB.

2. Socialni položaj teh udeležencev NOB ne bi smel biti odvisen od velikosti, gospodarske moči, višine proračuna, strukture prebivalstva in večjega ali manjšega števila upravičencev v posamezni občini.

3. Znano je, da se je prebivalstvo raznih slovenskih predelov zelo različno vključevalo in udeležilo NOB. V obeh belokranjskih občinah (in tudi ponekod drugod) se je udeležilo in podpiralo NOB skoraj stodontno, medtem ko marsikje drugje ni bilo tako. Danes še vedno živi v teh predelih zaradi poznega gospodarskega razvoja blizu 40% prebivalstva od kmetijstva, kar je visoko nad slovenskim povprečjem.

Velika večina belokranjskih borcev se je po osvoboditvi lahko vrnila le domov na svoje siromašne kmetije, ker ni bilo nobene možnosti za kakršnokoli zaposlitev. Tu so mnogi danes že ostareli ali pa so sicer še relativno mladi (45 - 60 let) - fizično precej izčrpani. Ostali so brez zaposlitve in brez pokojnin.

4. Naša družba je že pred leti znala pošteno urediti položaj zaposlenih ali upokojenih borcev z nizkimi osebnimi dohodki ali pokojninami s posebnimi borbovskimi dodatki iz skupnih skladov. Pred nedavnim smo znali urediti tudi stanovanjske probleme udeležencev NOB s formiranjem skupnega sklada in nato razdeljevanjem po občinah v skladu s številom upravičencev. Zato nam je nerazumljivo, zakaj ne bi mogli na podoben način urediti tudi varstvenih dodatkov starejših borcev-kmetov in družbene pomoči (priznavalnin) za druge socialno šibke udeležence NOB.

5. Razumljivo je, da mnogim slovenskim občinam (nad polovico!) dosednji način ustreza, ker preprosto teh problemov skoraj nimajo. Poznamo vrsto velikih in gospodarsko močnih slovenskih občin, ki nimajo niti 50 kmetov-borcev, ki naj bi dobili varstveni dodatek h kmečkimi pokojniki, metliška občina - najmanjša v Sloveniji - jih ima skoraj 150, črnomajška - gospodarsko nerazvita - pa blizu 190! V teh predelih pa živi poleg teh še veliko število borcev drugih socialno šibkih kategorij, ki naj bi dobili vsaj minimalno družbeno pomoč.

6. S takim načinom reševanja teh problemov kot je v veljavi sedaj, se kljub 50-odstotni udeležbi republike ustvarjajo velike socialne razlike med borci. To pa samo zato, ker žive v gospodarsko različno močnih občinah ali pa v občinah z občutno različnim številom udeležencev NOB. Zamislimo si občutke siromašnejšega belokranjskega borca s 50.- do 100.- din priznavalnine, ki je na obletnici ustanovitve te ali one brigade stal ob borcu iz neke druge občine, ki pa dobiva 300.- do 400.- din priznavalnine!

Prepričani smo, da slovenska javnost tega odprtega pisma ne bo sprejela le kot demagoško in neupravičeno nerganje ali izsiljevanje. Razmislimo o njem le kot o neporavnem računu slovenske družbe do teh kategorij udeležencev NOB.

Pričakujemo in želimo:

1. naj tudi za varstvene dodatke starejših kmetov borcev in za družbeno pomoč (priznavalnine) drugim socialno šibkim udeležencem NOB v celoti prevzame skrb celotna družba in naj se zato osnuje skupen slovenski solidarnostni sklad (tako kot je to že zdavnaj urejeno za zaposlene in upokojene).

2. zbrana sredstva naj se nato delijo direktno ali preko ustreznih občinskih ali medobčinskih skladov (glede na število upravičencev) po enotnih merilih.

Skupščina občine in občinski odbor ZRB NOV METLIKA

Tednik „TV 15“ je glasilo ZRB NOV Slovenije in ZRVS Slovenije

„TV 15“ JE VAŠ TEDNIK

Vsak član ZRB in ZRVS naj bo stalen naročnik tednika „TV 15“! Poleg člankov, ki so v zvezi z ZRB in ZRVS, najdete v njem tudi obilo branja o dogodkih doma in po svetu ter poln koš zanimivosti.

ZDRUŽENJA REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN

poskrbite, da bo vsak član ZRVS naročen poleg Naše obrambe tudi na tednik „TV 15“, ki je glasilo ZRB in ZRVS!

„TURIZEM V BELI KRAJINI“

Zavod za kulturno prosvetno dejavnost Črnomelj je v nedeljo, 8. aprila, priredil v osnovni šoli v Vinici predavanje „Turizem v Beli krajini“. O tej dejavnosti je spregovoril tajnik Dolenjske turistične zveze v Novem mestu Niko Pavlič. Belo krajino je z diapozitivi prikazal prof. Jože Dular, upravnik Belokranjskega muzeja v Metliki.

NATAŠA KAJIN

Dvodnevnega seminarja za predsednike in tajnike sindikalnih organizacij v soboto, 7. aprila, se je med drugimi republiški sindikalni delavci udeležil tudi vršilec dolžnosti predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jože Globočnik. (Foto: F. Pavkovič)

„Zakonski osnutek o osebnem delu ni uperjen proti obrtnikom, marveč govori njim v prid,“ so poudarili na novomeškem posvetu. (Foto: I. Zoran)

»Nihče ne bo nikogar silil v POZD«

je prejšnji teden na pokrajinskem posvetu v Novem mestu, kjer so obravnavali zakonski osnutek o osebnem delu z zasebnimi sredstvi, poudaril Jože Drnovšek z republiške konference SZDL — Obrtniki: »Za nas v redu«

Zakonski osnutek o osebnem delu z zasebnimi sredstvi v gospodarskih dejavnostih je doživel še eno podporo, tokrat na medobčinskem posvetu predstavnikov Socialistične zveze in obrtnikov iz breziške, črnomajške, krške, metliške, trebanjske in novomeške občine 6. aprila v Novem mestu.

Jože Drnovšek je menil, da je za sprejem tekega zakona, ki med drugim pomeni tudi poskus ureditve nekaterih načel iz druge faze ustavnih sprememb, potrebna še širša akcija, v kateri je zlasti potrebno pojasnjevati temeljna izhodišča in načela.

V dosedanjih razpravah ni bilo malo nejasnosti, najrazličnejša mnenja so vznikala predvsem o pogodbenih organizacijah združenega dela. Jože Drnovšek je mišljenjem, ki so poskušala izkrivljati pomen POZD, presek pot z ugotovitvijo:

ODLIKOVANJA ZA RIBIČE

Na nedeljskem letnem posvetu novomeških ribičev so podelili tudi 32 priznanj ribiškim delavcem, ki jih je podelila Republiška ribiška zveza. Red za ribiške zasluge I. stopnje sta prejela JOŽE GOSENCA in MARJAN MARJIN; red II. stopnje IVAN PAVLIN, FRANC FURLAN in FRANC KOTNIK ter red III. stopnje MIRO BERGER, MARJAN BRACIKA, DOMINIK BRATOŽ, JANEZ BUKOVEC, FRANC CERAR, STAMENKO CVETKOVIČ, SLAVKO DOKL, RUDI DREVENŠEK, ALBIN GALOF, JANEZ GLIHA, STANE GORŠIČ, MIHA GOSTIŠA, MAKS JAKOŠ, JANEZ KAVČIČ, SREČKO KODRE, JOŽE KOVACIČ, IVAN KRANJČ, FRANC KRIZMAN, AVGUST MARN, FRANC RANGUS, IVAN ROŠELJ, MARIJA SUHY, PALI SIPOŠ, ADOLF ŠTOR, STANE VIRŠEK, MIRO VOVK in dr. TONE ŠAVELJ.

S. D.

ZVRS NOVO MESTO - TRETJE

V Ljubljani je bila 30. marca seja republiškega odbora zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije, na kateri so razglasili najboljšo občinske in osnovne organizacije rezervnih vojaških starešin v lanskem letu.

Med občinskimi organizacijami je prvo mesto osvojila ZVRS Ormož, tretja pa je bila ZVRS Novo mesto, ki je prejela v znak priznanja pokal in nagrado 2.500 dinarejev. Med osnovnimi organizacijami ZVRS pa je prvo mesto osvojila ZVRS Središče ob Dravi iz ormoške občine. Med osnovnimi organizacijami velja omeniti tudi visoko uvrstitev osnovne organizacije ZVRS iz Mokronoga, ki je pristala na četrtem mestu.

Zalužena priznanja so bila podeljena na osnovi izredno plodne dejavnosti, ki je v zadnjih letih vidna med rezervnimi starešinami na Dolenjskem.

S. D.

Bo pekovski poklic že spet vabljen?

Nočno delo je iz novomeške pekarije »odpodilo« veliko kvalificiranih moči

Kadar zmanjka kruha, se ljudje razburijo. Nihče nima rad, da mu izza pulta postrežejo z opravičilom, češ: „Malo potrpite!“ ali „Pridite kasneje!“ Težav imajo novomeški peki še vedno preveč, čeprav so s svojega delovnega urnika črtali nočno izmeno.

Kolektiv v Ločni, ki pripravlja kruh za Novo mesto in vsa osrednja Dolenjsko, so razmere zdesetkale. Delavci so ga zapuščali kar po vrsti. V enem samem letu je dvignilo delavske knjižice trinajst kvalificiranih pekov. Razlog, zakaj odhajajo, je bil že dolgo na dlani: nočno delo.

Nočna izmena je marsikoga prikrasila za večerno življenje, pririditve, televizijo, zborov življenje. Tudi za družinsko življenje. Dinar več v

izplačilni kuverti je bil pravzaprav borbno nadomestilo. Peki so se že zdavnaj zavedali, da je nočno delo slaba propaganda za poklic. „Vajencev pri nas,“ so poudarjali do nedavnega v Ločni, „že nekaj let nimamo. Le kdo bi se prišel učiti, če vnaprej ve, kaj ga čaka?!“

Ce so peki dolgo tarnali, da ne vedo, kako se podnevi dela kruh, jim od prvega aprila ni več potrebno: nočno delo so s tem mesecem za vselej ukiniteli. Izmeno „ob uri strahov“, ki jim ni dovoljevala normalno dihati, jim je pomagal sneti z vratu samoupravni sporazum.

Zdaj bo tudi za peke življenje lažje, vendar, kot sami zatrjujejo, prav nič na škodo ostalim delovnim ljudem. Trenutno škriplje v dostavi, a bodo to uredili s posamičnimi dogovori.

I. ZORAN

Do sprejema ni več daleč

»Telesna kultura naposled na pravem mestu v družbi,« so dejali na medobčinskem posvetu v Novem mestu

„Telesna kultura je področje, na katerem se ustava dopolnila najpočasneje uresničujejo,“ so poudarili 6. aprila v Novem mestu na zaključni razpravi o telesnokulturnih skupnostih predstavniki občinskih konferenc SZDL in telesnovzgojni delavci iz Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja.

Do sprejema zakona o telesnokulturnih skupnostih ni več daleč. 19. aprila bodo to področje obravnavali na razširjeni seji predsedstva republiške konference Socialistične zveze

Delegat našega območja na tej seji bo Uroš Dular, podpredsednik občinske zveze za telesno kulturo iz Novega mesta.

Največja vrednost te akcije je v tem, so menili na novomeški razpravi, da bo telesna kultura naposled vključena v samoupravni družbeni sistem, hkrati pa bo z zakonom nakazana razvojna možnost te dejavnosti.

Ena najpomembnejših pripomb s tega skupnega posveta je, naj bi delovne organizacije odnos do telesnokulturne dejavnosti opredelile v samoupravnih aktih. V zvezi s tem pa bo potrebno proučiti namembnost delavskih športnih iger, ker so preveč usmerjene v tekmovalnost.

ANTON RUS

19. marca so Metličani in okoljanci v velikem številu sprejeli za zadnji poti 88-letnega upokojenega soboslikarja Antona Rusa. Pokojni Rus se je rodil 1885 na Lokvici pri Metliki, od koder je odšel na Koroško, kjer se je izučil plesarske obrti. Kot pomočnik je delal na Koroškem in na Reki, od tam pa se je malo pred prvo svetovno vojno vrnil v Metliko. Na kraju te vojne se je kot koroški borec bojeval za slovensko Koroško, po neuspelem plebiscitu pa je bil izgnan v Jugoslavijo. Delal je najprej na Jesenicah in potem do zadnjih let v Metliki, kjer si je tudi ustvaril nov dom.

Ze kot plesarski pomočnik se je na Koroškem družil z naprednimi delavci in sodeloval pri slovenskem tamburaškem zboru in Sokolu. V Metliki se je prav tako uveljavil v mnogih društvi in organizacijah, saj je bil med drugim tudi ustanovni član muzejskega društva in častni član metliškega gasilskega društva.

Pokojni je bil vseskozi iskren, pošten in kremenit značaj in tak bo tudi živel v spominu številnih znancev in prijateljev.

TOVORNJAK V JABLANO

2. aprila dopoldne je Milan Sajatovič iz Metlike vozil tovornjak proti Novemu mestu, pri Trnovcu pa je iz rezervoarja za gorivo začela teči nafta. Cesta je bila spolzka, tovornjak je zaneslo z vozišča in je tresčil v jablano. Voznika so odpeljali v bolnišnico, škode pa je za 20.000 din.

NERESNIČNE GOVORICE

V Ribnici se te dni širijo govorice, da bodo morali zaposleni dva delovna dneva žrtvovati za pomoč podjetju STANGRAD. Opozorjeni smo, da take govorice niso resnične in zlonamerno zavajajo javnost. Pota za rešitev iz velikih težav si zdaj išče kolektiv STANGRAD sam.

Potrebna odločnost in odrekanje

Sicer STANGRADU verjetno ni rešitve — Kaže, da so bili delavci doslej premalo odločni, vodilni pa preveč — Številni prekrški

V zadnjih dneh je bilo stanje v STANGRADU v Ribnici zelo nape-to in je še. Vrstile so se krajše prekinitve dela, ker delavci niso dobili plač. Za december in januar so dobili 90-odstotne osebne dohodke, za februar pa naj bi dobili le minimalne osebne dohodke, to je vsak le 500 din. Na predlog komisije za družbeni nadzor, ki je na zadnji seji temeljito pretresla poslovanja STANGRADA, je upravni odbor sklada skupnih rezerv pri občinski skupščini odobril 120.000 din kot pomoč delovnemu kolektivu STANGRADA za izplačilo osebnih dohodkov. Tako so dobili za februar okrog 90-odstotne osebne dohodke 30. marca.

Na seji komisije za družbeni nadzor so navedli številne podatke za ugotovitvami službe družbenega knjigovodstva o vzrokih slabega gospodarjenja v STANGRADU. Med drugim so omenili vrsto finančnih prekrškov, o katerih bo reklo zadnje besede sodišče. Zaključni račun podjetja je pokazal na 1.070.000 din izgube v letu 1972. Podjetje tiči globoko v nelikvidnosti. Predstavnika podjetja MEGRAD iz Ljubljane, s katerimi se je STANGRAD združil v februarju, sta povedala, da je bilo vodstvo njihovega podjetja seznanjeno z izgubami v ribniškem STANGRADU šele na predvečer podpisa sporazuma o združitvi.

Kriza v STANGRADU traja že dolgo, saj ima podjetje žiro račun blokiran že od 25. decembra 1971. Gospodarski ukrepi, sprejeti lani, so

VRVEŽ NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

Na spomladanskem zagrebškem velesejmu, ki bo trajal do 25. aprila, bodo obiskovalci lahko videli vrsto specializiranih razstav in sejmov, med njimi sejem blaga za široko porabo, sejem prehrane, sejem pohištva in lesne industrije, sejem obrti, sejem plastike, razstavo merilne in regulacijske tehnike ter atomacije, sejem prometa in druge mednarodne sejme. Skupno razstavlja 25 držav, med njimi prvič tudi daljni Hongkong. Tuje države imajo v Zagrebu 420 razstavljalcev, Jugoslavija pa nekaj nad 1.000, od tega približno 220 iz Slovenije. Sejmi so na 15 ha razstavne površine.

krizo zelo zaostri. Občinski in politični dejavniki so večkrat opozarjali vodstvo podjetja na ureditev notranjih problemov, vendar je vse ostalo pri starem, oziroma so razmere postajale vse slabše. Največji očitek velja odgovornim ljudem v podjetju, ki delovnega kolektiva niso

seznanjali s težavami, v katere je podjetje zabredlo zaradi slabega gospodarjenja. Delavci in člani samoupravnih organov vedo povedati, da jih je vodstvo celo zavajalo, češ da ni izgube, itd. Ko je o teh in drugih stvareh razpravljal na seji 29. marca delavski svet podjetja, je sklenil, da se temu napravi konec. Izvolili so petčlanski odbor, ki bo opravljal delo nekakega „prisilnega upravitelja“. Njegova naloga bo določiti ukrepe, ki bi podjetje izvleklo iz težav. Le če bo odbor odločno delal, če bo sodeloval z njim vse kolektiv in če se bo vsak pripravil tudi čemu odreči, je upanje, da bo podjetje obstajalo in da bo nekaj nad sto članov tega delovnega kolektiva imelo kruh.

odslej na rotovžu!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

OBVEŠČA da se je ODSELEK ZA STANOVANJSKO KREDITIRANJE PRESELIL iz dosedanjih prostorov v nove poslovne prostore na GLAVNI TRG v Novem mestu: v rotovžu, I. nadstropje. Telefon: (068) 21-761

OB SLOVESU

Po napornem dnevu se zvoki vojaške trobente z uspa-vanko poslavljajo od nas in vabijo k počitku. Ne morem spati. Postajam vedno bolj otožen in osamljen. Moji tovariši odhajajo domov, jaz pa moram odslužiti še nekaj mesecev. Ob tem še bolj začutim, da sem ločen od drugih mladih ljudi. V tem kraju ni možnosti, da bi deloval izven kasarne. Tudi mladinski časniki pišejo le o mladini doma, o njenem delu in radostih, a na nas vojake-pa pozabljajo.

V zadnjih dneh pogosto slišim besede: „Srečno, tovariši!“ Temu sledijo solze, kajti prišla je ločitev. Verjetno se ne bomo nikoli več videli. Prispeli smo iz vseh krajev naše domovine in se tja tudi vračamo. Spominjam se vsakogar, s katerim sem preživel lepe in težke trenutke.

Ko sem prišel v novo okolje, neboljen in neroden, si ti, Asim, prvi pristopil k meni in pokazal, kako je treba izvršiti vojaške naloge: zložiti obleko, namestiti posteljo, urediti omarico itd. Vpeljal si nas v novi kolektiv, kjer ste nas pri-srečno sprejeli in se tako kmalu spoznali.

Prišle so ure napornih vojaških vaj in ti, desetar Pero, si nam pustil malo več odmora, da smo se oddahnili. Vedel si, da tega nismo vajeni, zato nas nisi priganjal do onemoglosti. Zdaj te, „dalmatinska gujo“, ni več med nami. Doma si in se veseliš morja, ki si ga tako pogrešal. Asim pa bo pomagal materi, ki je bolna in ga je komaj čakala.

Zapomnil si bom nočne pohode pod dišečimi akacijami. Bredli smo reko, prehodili hribe in doline v nočni tišini in po osvežujoči rosi, ki je pala na travo. Utrujeni in srečni smo se v zgodnjih jutranjih urah vrnili v kasarno.

Odhajate. Dole, manjkal nam bo tvoj humor v najtežjih trenutkih. Najbolj se bom spominjal svojega prvega pohoda, ko si nam ves moker od dežja in znojja zaigral „torera“ in zapel mehiškansko pesem, da smo pozabili na neprijetno mo-kroto in utrujenost.

Kako se ti bom oddolžil, Miroslav, ko si med napornim pohodom pristopil k meni in mi pomagal nositi cev minometalca, da sem si malo oddahnil? Hrabril si nas, da smo mogli hoditi velik del noči in celo dopoldne s težko opremo na plečih, do smrti utrujeni, lačni in žejni, ko smo prehodili hribe in doline ter se spet znova zaganjali v nove strmine in smo šele popoldne onemogli prispeli na cilj. Nekoč drugi si sredi noči, po napornem dnevu in neprespani prejšnji noči, odšel iskat Ljuba, ki se je v megli izgubil. Še veliko sem preživel s tabo, v vročini in mrazu, a kaj bi, lepe trenutke si bom zapomnil, težke pa pozabil.

Ivo, zakaj si bil tako nepremišljen, da si zapustil svoje tovariše? Mislim, da se boš tega vedno kesal. Govoril si nam, da zate ni rešitve. V težkih mukah si želel hitre smrti. Kri ti je odtekala iz razsekanih nog, da smo umikali poglede. Spodbujali smo te, čeprav sami nismo verjeli v rešitve, saj smo bili v divjini, daleč od naselij in osemdeset kilometrov od zdravnika, ki ti je rešil življenje.

Spominjal se bom vas, ki ste bili nepismeni in ste med popoldanskim počitkom vadili pisano umetnost, za katero ste bili v rani mladosti prikrajšani. Učil vas je rojak Hajdari, ki je skrbel tudi za srce, ki so imele vedno polno občudoval-čev v kotičku ob drevoredu topolov.

Bili smo si enaki v besedi in dejanjih in si zaupali vse skrivnosti. Slavko, bil si potreben tolažbe, ko te je zapustilo dekle in odšlo z drugim. Verjel si v njeno ljubezen in to te je najbolj prizadelo. Zdaj si postal močnejši, odločen in samo-stojen. Upam, da boš ob povratku našel boljše dekle, ki ti bo vračala ljubezen in ki te bo vredna.

Tudi ti, Zvone, si boš zapomnil, kdaj si bil vojak, ko so zaradi vojaških dolžnosti nisi mogel posloviti od očeta, ki je bil na smrtni postelji. Rad si ga imel in ga boš moral doma nadomestiti in namesto njega pomagati svojim domačim.

Kje ste vsi drugi tovariši? Nimam prostora, da bi o slednjem zapisal vsaj nekaj besedi. Vsak gre svojo pot. Eni prej, drugi pozneje služimo svoji domovini. Vsi opravljamo svoje dolžnosti. Vedno smo pripravljene pomagati, kot je bilo ob lanskim poplavi, ko je bilo rešenih nekaj sto ljudi. Čeprav se prej nismo nikdar videli, smo si postali prijatelji in si delili srečne in težke trenutke.

Pojte glasno svojo pesem, ki jo zdajle slišim skozi odprto okno: „Oj drugovi, jel vam žao, rastanak se primakao...“! Pojdite domov k staršem, ženam, bratom in sestram ter dekletom. Pričnite novo življenje, kajti tu smo mi, in prišli bodo še novi, ki vas bomo zamenjali, da bodo v naši domovi-ni vsi varni in srečni!

L. MOROSTAR

Tako kot tile vaščani na Potovem vrhu pri Malem Slatniku si tudi drugod v okviru krajevnih skupno sti pomagajo ljudje največ sami. S predpisom, ki udari počez, je zdaj njihova spodbuda ovirana. (Foto: Seruga)

Še o sodobnem »Hlapcu Jerneju«

Pogledati je treba še drugo plat medalje

Da bi bila javnost pravilno obveščena, sem primoran odgovoriti na vsebine reportaže Jožeta Splichala o zadevi Lojzke Mihelič iz Smolenje vasi, ko boja kot Cankarjev hlapec Jernej išče svojo pravico. Kakšno pravico, o tem v reportaži vzlic obsežnosti ni jasno povedano, pač pa vsebuje veliko namigovanj tudi osebno name, ki sem prikazan kot menasitnež, ki hoče odvzeti Miheličevi, kar je po njenem globokem prepričanju njeno. Stvar pa je bistveno dru-gačna.

Res se je Miheličeva leta 1935 vselila v to hišo kot stanovalec in najemnik zemlje. To je ostala ves čas, to se pravi, da ves ta čas upo-rablja hišo in uživa zemljo, ki jo omenja. Brez dvoma je v tem času hišo tudi kaj popravljala, sicer bi se gotovo že podrla, vendar jo je po-pravljala le za silo. Ni res, da je zgra-dila vodnjak, ker je bil ta grajen ta-krat kot hiša. Za zemljo ni plačevala najemnine, temveč le davek. Če je zemljo dobro obdelovala, je bilo samo v njeno korist. Pred leti pa se je spomnila, da bi zemljo prepisala nase, češ da je zemlja brez lastnika in brez zakonitih dedičev. Potem ji je to tudi uspelo, ker je dokazovala s pričami, da ni več živih dedičev. Šele na to sem se jaz oglašil kot bra-tranec pokojne lastnice, z menoj vred pa še trije sorodniki, in zlatka smo ovrgli prepis zemlje na Miheli-čevu. Jaz sem se hotel z njo sprva zlepa pogovoriti. Nekaj malega bi dala, pa bi bila zemlja njena. Ona pa nič, temveč bahavo nazaj: „Nič ne dam, to je moje, jaz sem si to pripo-sestvovala!“ Na protest zakonitih dedičev je bil seve prepis zemlje na Miheličeve razveljavljen. Naj povem še, da sta bili ta hiša in zemlja po-prej last naše družine. Moj oče jo je dodelil kot doto svoji sestri, materi Ane Adam. Živa sva še dva bra-tranca in dva druga dediča, čeprav nas je hotela Miheličeva pred sodi-štem utajiti, oziroma nas je utajila.

Zdi se mi nemoralno sklicevanje na socialno plat, ki je v tej zadevi ni, zato primerjava s hlapcem Jernejem res ni na mestu. Ni socialne ogroženosti niti pri enem niti pri drugem, če smo poštena, pa tudi če se kje razhajamo, ni potrebno, da pri tem uporabljamo žaljive besede proti drugemu. Tudi se mi ne zdi primer-no sklicevanje na zasluge med NOB in prestano gorje, ker smo ga bili de-ležni vsi, eni tako, drugi drugače, eni morda več, drugi (ti so navadno najbolj glasni) pa manj. Najbolj pa obsojam grožnje, ki prihajajo do mene, kaj vse se mi lahko zgodi, če,

denimo, ta ženska ne bo dobila za-stonj, kar nikoli ni bilo njeno. Z borčevsko pokojnino in lepim za-služkom člana družine je moč danes dostojno živeti in si še kaj prigospo-dariti. Tudi sam sem si moral marsi-kaj ob trdem delu priritgovati, da sem si ustvaril to, kar mi danes sose-da očita, sama pa sega po dobrini, ki po nobeni pravici in postavi ni nje-na. Na koncu naj pojasnim, da hiša, ki jo je fotografiral Splichal in pri-pisal meni, ni moja, marveč je last mojega zeta in moje hčerke in bo prav od njega, če se jima za ta spo-drsiljaj javno opraviči.

IVAN GREGORČIĆ
Smolenja vas 59 a

PRIPIS. Pisanje o Lojzki Mihelič je imelo namen opozoriti na živem pri-meru o neživljenjskosti paragrafov, ki dovoljujejo, da nekdo, ki se sko-raj 40 let za kos zemlje, katere mo-rebitni dedič je, ni nikoli pozanimal in tudi ni plačeval davkov zanjo, lahko odloča o tem, ali tisti, ki je dejanski lastnik (ali upravljalec ozi-roma najemnik, kakor hočete) nekaj na njej sme ali ne — čeprav jo ima štiri desetletja!

Ko se že tovariš Gregorčič oglaš-a, naj zapišem le to: mislim, da ni mo-ralno, da zahteva odškodnino za stvar, za katero nikoli ni skrbel, v katero ni ničesar vložil in za katero se ni nikoli zanimal. Nikjer pa nisem trdil, da postave niso na njegovi strani.

In še glede hlapca Jerneja in nje-gove pravice. Sodim, da je podobnost več kot očitna. Tudi Sitarjev hlapec po postavi do hiše ni imel no-be pravice — enako kot tudi Miha-ličeva ne. Kakšen je bil Cankarjev pouk — to ve vsak, ki je knjigo pre-bral!

J. SPLICHAL

Predpisi, ki dušijo

V Uradnem listu SFRJ št. 71/72-731 je bil objavljen zakon o posebnih pogojih za dodeljevanje investicijskih poso-jil. Ta v 6. členu navaja: „Ban-ka ne sme dovoljevati iz sred-ster za svoje sodelovanje (iz kreditnega potenciala) kreditov za objekte gospodarske in nego-spodarske infrastrukture, če so njihovi investitorji in soinvesti-torji družbeno-politične skup-nosti oz. drugi uporabniki druž-benih sredstev izven gospodar-stva.“

Nato je izšla še v Uradnem listu št. 9/73-111 odredba o določitvi uporabnikov družbe-nih sredstev, ki opravljajo nego-spodarsko dejavnost, kjer so na-vedene tudi krajevne skupnosti.

Ugotavljamo, da predstavlja-ta ta zakon in odredba težak udarec delu in spodbudi krajev-ni skupnosti, ki naj bi postale temeljne celice našega družbe-nega sistema. Te krajevne skup-nosti namreč že gradijo na svo-jih območjih vrsto življenjsko pomembnih komunalnih naprav za svoje prebivalstvo in značil-no je, da se njihov denar, s tem ko pritegnejo k delu prizadete občane, podvoji, potroji ali celo popetri.

Gornji zakon in odredba sta krivična za krajevne skupnosti, saj jim jemljeta že zbran denar, jemljeta pa jim tudi voljo do dela. Vprašujemo se, zakaj so sprejeli tak zakon, ki duši spodbudo in delo krajevnih skupno-sti. Ali so tisti, ki so ga spreje-mali, sploh vprašali za mnenje tudi krajevne skupnosti in ob-činske skupščine? Kaže, da ne, zato sta zagledala luč sveta tak zakon in odredba.

B. DEBELJAK
Krmelj

»Katja Rupena«: kdaj na toplem?

Ravnateljica Nada Gostič: »Pričakujemo pomoč sklada za šole«

„Svet šole in ravnateljstvo se strinjata, da bi bila centralna kurjava v najkrajšem času po vseh nadstropjih,“ pravi Nada Gostič, ravnateljica osnovne šole Katje Rupene.

Načrti so narejeni, če bi bil de-nar, bi napeljavo cevi in radiatorjev lahko pripravili do letošnjega 1. sep-tembra. „Denar pričakujemo iz sklada, v katerega občani in delovne organizacije plačujejo samoprispe-vek. Starši našega šolskega okoliša menijo, da bi ne kazalo odlašati, saj so učilnice in hodniki mrzli tudi spomladi in jeseni.“

„Ali bo tovarna zdravil Krka kaj primaknila? Znano je, da je že več-krat pomagala.“

„Trdnih zagotovil še ni, upamo, da bodo držali besedo izpred leta dni.“

„Kdo je prispeval za popravilo te-lovalnice in centralne kurjave?“

„Za popravilo zgorele telovalnice in ureditev centralnega ogrevanja v njej je dobila šola odškodnino od za-varovalnice Sava. Nekaj je primakni-la TIS, ostalo pa Krka in občinska skupščina. Stroški za napeljavo cevi iz gimnazijske kotlarne ter montažo ogrevalnih naprav bodo dosegli 200.000 din.“

„Kdaj bo v šoli kabinetni pouk?“

„Načrtov za to še ni, vse je od-visno od denarja.“

„Ali bi bilo potrebno šolo kaj po-večati?“

„Najbrž ne. Morda bi bilo smotr-no dograditi prostor za šolske kul-”

ZGLEDNA STOPIŠKA ŠOLA

Čeprav sem v Dolenjskem listu že večkrat zasledil kaj spodbudnega o uspehih osemletke v Stopičah, me je te dni šola s svojim delom prijetno presenetila. Ravnatelj osemletke Ljubo Milošević je razkazal veliko gradbišče, kjer bo urejeno športno igrišče. Novomeška tovarna IMV po-maga šoli pri urejanju in gradnji z buldozerjem. Stopiški primer je spodbuda za mnoge kraje, kjer toži-jo, da mladina ne ve kaj početi. 3. nastopil pa je tudi z otroško igro „Cudežna srajca dopetača“ v Straži in Mirni peči. Zgleden je tudi njihov pionirski odred „Janez Trdina“, ki je stopiška šola opremil s deli li-kovnikov, uveljavlja se z deli foto-grafskega krožka, literarnimi pri-spevki, nastopili pa je tudi otroško igro „Cudežna srajca dopetača“ v Straži in Mirni peči. Skratka, stopiški pionirji so vredni nasledniki pionirjev iz NOB M. T.

„Lahko poveste kaj v zvezi s 25. majem in sprejemom osnovnošolcev v mladinsko organizacijo?“

„Za dan mladosti predvidevamo ekskurzijo po poteh kmetov puntar-jev, športne igre in slovesen sprejem učencev osmega razreda v ZMS.“

„Učence osmih razredov bo zani-malo, kako je s končnim izletom?“

„Po sklepu konference učiteljev in po delovnem načrtu so predvide-ni enodnevni zaključni izleti. Tudi ti so prijetni, če so dobro in pravo-časno pripravljene.“

POLONA KOŠELE
novinarski krožek
OS Katja Rupena

Na poteh s kurirčkovo torbico so pionirji osnovne šole Kočevje obiskali tudi borce NOB in se z njimi pogovarjali. Na sliki: kurirji v pogovoru s Pavlo Bradač, udeleženko zbora poslancev slovenskega naroda v Kočevju leta 1943. (Foto: Jure Podržaj, član FKK Kočevje)

Sodišče preprečilo »fevdalni sistem«

Ta članek naj bi bil opozorilo drugim, da ne bi nasedali podobnim izkoriščevalcem. Imena ljudi, ki nastopajo v njem, niti niso najbolj važna. Takole se je zgodilo.

Oče je dal dvema sinovoma parce-lo in malo zemljišča, da sta si posta-

PREDSEDNIK OBČINE NA MARKSISTIČNEM KROŽKU

V torek, 27. marca, je marksistič-ni krožek na gimnaziji v Crnomelju obiskal predsednik občine Martin Janžekovič. Spregovoril je o gos-podarskem položaju naše občine. Na vprašanja o turizmu v Beli krajini, zlasti še o kmečkem turizmu, ští-pendijjski politiki, občinskem pre-dračunu, je obširno odgovoril. Ude-ležba je bila izredno velika in vsi smo bili zadovoljni, da se je tovariš Janžekovič odzval našemu povabilu. Z obiski in predavanji uglednih osebnosti dopolnjujemo delovni program in pogled na nekatere stvari nam je jasnejši.

Člani marksističnega krožka želi-mo še veliko podobnih srečanj.

NATAŠA KAJIN
2. b gimnazije
Crnomelj

vila stanovanjski hiši. Mlajši brat je mejil z največjim posestnikom v vasi. Lokacija za hišo je bila nekaj metrov od meje omenjenega posestnika. Da bi si spjel pot do stavbe, je bil primoran kupiti od nje-ga kakih 10 kvadratnih metrov goz-dne parcele, pravzaprav kamnitega zemljišča.

Na spodnji strani ob poti je od posestnika želel 50 kvadratnih me-trov za malo vrta in za streho za kurjavo. Ker je posestnik vedel, da bo lastnik hiše primoran plačati, ko-liko bo zahteval (čevarju je bil ta prostor enakovreden prvemu, tako da je moral navoziti humus, da je sploh lahko naredil malo vrta), je zahteval 100.000 S dinarjev, razen tega še, da mu podre les, očisti pro-stor in mu dela po tri dni vsako leto, dokler bosta živa pogodbenik in že-na.

Delavec s skromnim zaslužkom in dvema otrokoma je to tlako zdržal 9 let. Ko pa je imel med tem časom

neke težave pri prepisu v zemljiški knjigi in šel s posestnikom na sodi-šče (kjer je le-ta zahteval vknjižbo za 3-dnevno delo vsako leto), je so-dnik na sodišču takoj izračunal, ko-liko je za teh 9 let moral vložiti v denarju. Vprašal je gospodarja, kol-i-ko je star. Stirideset let se lahko živi, to se pravi, da bi moral biti tla-čan preko 40 let, če bi obveljalo to določilo. Sodnik je pravično nasto-pil z besedo in med drugim dejal: „Fevdalnega sistema že dolgo ni več. To bi bilo protizakonito.“ Pred-lagal je poravnavo. Omenjeni dela-vec je ponudil 50.000 S din, toda posestnik ni hotel sprejeti manj od 150.000 S din. Delavec si je sposobil denar in takoj plačal. Če računamo, da je devet let že delal po tri dni na leto in če bi šteli, da je vsak dan vreden 4.000 S din, dobimo 108.000 S din, skupaj z odškodnino v denarju torej znesek 358.000 S din! In to za kamnito, ne dosti vred-no zemljišče. Menim, da bi bilo prav, če bi poklicali na pomoč cenil-ca zemljišča, ki bi določil, kakšna je njegova cena ter za koliko je bil ku-pee oškodovan.

REZIKA PEČNIK
Gor. Brezovo 17
SEVNICA

Ob zaključku šolskega leta bodo učenci kmetijskega izobraževalnega centra Grm jutri, 13. aprila, priredili revijo kmetijske mehanizacije pri kmetijski šoli Grm. Spored bo naslednji:

Ob 8. uri – prikaz filmov o strojih za spravilo krme, ki jih izdeluje SIP Šempeter;

ob 9.30 uri – prikaz dela različnih traktorjev in postavitvev strojev za pridelovanje silazne koruze in za spravilo krme;

ob 11. uri – prikaz dela trosilnika gnojil in gnojničnega soda CREINE iz Kranja;

ob 12. uri – tekmovanje učencev v spretnosti vožnji z dvoosno prikolico.

Vabimo predstavnike kmetijskih zadrug, pospeševalce, mlade zadržnike in druge, naj si prireditev ogledajo. Če bo deževalo, prireditve ne bo.

Kmet kot zavesten gojitelj divjadi

Razmišljanje o lovstvu, divjadi, škodi na njivah in kmetovalcih

Problemi, zaradi katerih pišem ta članek, ne tarejo samo lovske družine Sinji vrh, na katero se pri svojih ugotovitvah opiram. Vendar ne želim pisati na splošno, omejujem se predvsem na območje Bele krajine, kjer razmere bolje poznam, in na odnose med kmeti, divjadjo in lovskimi družinami.

Prepričan sem, da marsikomu ni jasno, čigava je divjad. Še več pa je takih, ki mislijo, da jo lahko pokončajo, kjerkoli in kadarkoli to želijo, in si jo še prisvojijo povrh. V drugo skupino štejejo občani, ki dobro vedo, čigava je divjad, pa jo kljub temu neupravičeno pokončujejo in prisvajajo iz strasti ali iz pohlepa.

Da ne bi bilo nejasnosti, pogledimo raje, kaj pravi zakon o lovstvu. Ugotovimo, da je divjad splošno ljudsko premoženje, zato si je ne sme posemeznik prisvojiti, tudi organiziran lovec ne. Lovci sme na osnovi družinskih pravil brezplačno zadržati samo trojeje divjadi. Za divjad štejejo vse prosto živeče živali, ki jih zakon o lovstvu prizna za divjad. Pri prehranjevanju lahko zato le-ta prosto posega in izbira tudi po poljskih kulturah in s tem dela kmetovalcem škodo. Kot je že omenjeno, si kmet ne sme svoje škode nadomestiti z uničenjem ali s prilastitvijo divjadi, temveč mu je škoda dolžna poravnati lovska družina, na katerem območju se nahaja prizadeti oškodovanec. Vendar mora kmetovalec po zakonu poljsčino primerno zavarovati in škodo pravočasno prijaviti lovski družini.

Lovska družina Sinji vrh je zaradi boljšega sodelovanja s kmetovalci sklenila povrniti celotno škodo, ki jo povzroči divjad na poljsčinah, vendar s pogojem, da je kultura zavarovana po zakonu o lovu (člen 25) in da prijavi škodo v 8 dneh po povzročeni škodi. Zavarovanje s strašili in kurjenjem ognja je pomankljivo zato, ker se divjad strašil navadi in se jih sčasoma ne boji več.

Obračun škode opravljajo na podlagi zapisnika o očitnosti, ki ga podpiše oškodovanec, s čimer soglašajo ocenjeno uničeno površino, poprečnega hektarskega donosa za posamezne kmetijske kulture in cen,

ki jih za vsako leto sproti predpiše občinska skupščina. Podoben obračun je lovska družina opravila lani in pri tem ni doživela posebnih pripomb s strani kmetovalcev.

Za odkrivanje divjega lova razpisuje LD Sinji vrh nagrado 2.000 dinarjev vsakemu občanu, ki bo divjega lovca prijavil, in bo le-ta na podlagi prijave tudi sodno kaznovan. Zaželeno je, da občani prijavljajo tudi lovce, če lovijo nezakonito. Nagrado 500 din bo dobil vsak, kdor bo odkril in dokazal, da je potepuški pes uničil jelenjad ali srnjad ali kako drugo zaščiteno divjo žival. Prijavo z dokazili je treba poslati postaji milice, Lovski zvezi Bela krajina na telefon 76-019 Črnomelj ali v Ljubljano po telefonu 321-490. Nagrado bo dobil tudi občan, ki bo očeval najdeno gnezdo kake zaščitene divjadi in to prijavil lovski družini. Podatki prijaviteljev ostanejo v tajnosti.

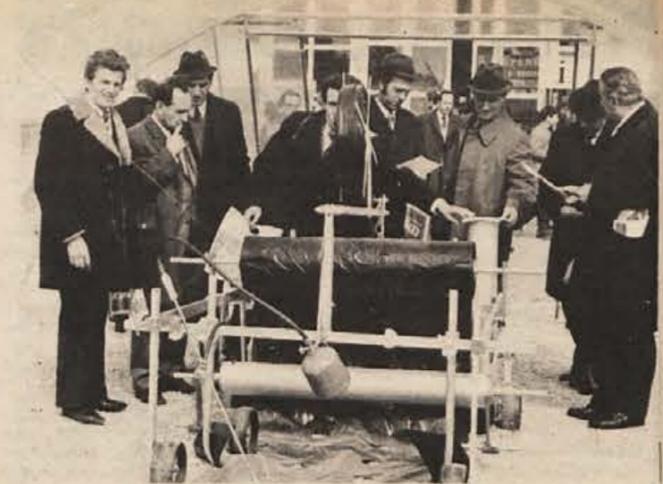
Lovska družina po prek sodišča izterjala od divjega lovca oziroma od lastnika potepuškega psa denarno nadomestilo za uničeno divjad, ki je po uradnem listu SR Slovenije št. 5/73 vredna: jelenjad 9.000 din, gams 4.000, srnjad 3.000, divji prašič 3.000, zajec 600 din, fazan 4.000, medved 20.000, ris 15.000, kuna 1.000, divja mačka 1.000, lisica 300, jazbec 200, dihur 200. Iz gornjega cenika je moč ugotoviti, da kaže dobro premisliti, preden človek krene na pot krivega lova.

Kakšna naj bi bila direktna in zavestna gojitelj divjadi s strani kmetovalcev, si predstavljamo takole: da kmet ne preganja in ne uničuje divjadi sam, pa tudi ne njegov pes čuvaj, in da očuva najdena gnezda divjadi ter to prijavi lovski družini. Prijavi naj bi tudi vsakogar, ki dela škodo divjadi.

Vsekakor bi morali kmetu za to plemenito dejanje dati primerno nagrado. Sprašujem se, zakaj je treba proti koncu 20. stoletja uvajati tako visoke kazni za uničenje divjadi, saj nam vendar ne gre tako slabo in tudi bolj razgledani smo, kot so bili ljudje nekdanj. Ali moramo res posnemati Italijane, ki nimajo na svojem ozemlju skorajda nobene divjadi več, sedaj pa morajo v druge države na lov? To si lahko privoščijo le tisti, ki mu dopušča dovolj globok žep. Na koncu se mislim, da niso izčrpane vse možnosti sodelovanja milice, lovcov ter šolske mladine.

JOŽE MEJAČ

JURIJ MUHIČ

Naši kmetijci si ogledujejo stroje za polaganje plastične ponjave (folije), ki jo pri nas uporabljajo gojitelji kumaric. (Foto: M. ŽMAVC)

Avtomati v kmetijstvo

Z letošnjega kmetijskega sejma v Veroni

75. tradicionalni kmetijski sejem v Veroni v Severni Italiji so si letos ogledali kmetijski strokovnjaki in kmetje iz KZ Novo mesto, Črnomlja, Metlike in kmetijskega kombinata Krško, skupno približno 100 ljudi.

Na sejmu so razstavljali sodobno kmetijsko opremo, predvsem stroje z veliko zmogljivostjo, primerne za večje obrate. Na posebnem razstavnem prostoru so prikazali letošnje novosti, ki pa jih ni bilo toliko kot nekdanj, zlasti ne uporabnih za naše razmere.

Veronski sejem je pokazal, da tudi v kmetijsko mehanizacijo vse bolj prodira avtomatizacija. V zvezi s tem so bili prikazani kmetijski stroji izrednih razsežnosti in storilnosti ter razni kombinirani stroji, ki opravljajo več kmetijskih del hkrati.

Zanimiv je bil tudi prikaz kmetijskega gradbeništva, v ka-

terem se uveljavljajo montažne zgradbe z vgrajenimi elementi. Kmetijske zgradbe izgubljajo značaj klasičnih trdnih stavb in so vse bolj podobne industrijskim objektom. M. ŽMAVC

KOLIKO POKOJNIN

V aprilu, to je v tem mesecu, bo dobilo prve pokojnine približno 2.800 kmetov, drugi pa bodo prišli na vrsto kasneje. Kot predvidevajo, naj bi letos uveljavilo to svojo pravico 13.000 ustarelih kmetov, prihodnje leto pa še 14.000. Za izplačevanje pokojnin po prihodnje leto (če bodo še po 250 din), potrebovali skupaj 81 milijonov dinarjev. Po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov bodo pol zneska prispevali zavarovanci, pol pa republika in občine. V poprečju naj bi vsak kmečki zavarovanec prispeval nekaj manj kot 1.000 dinarjev na leto, in to 732,60 dinarja kot enoten znesek in še 4,9 odstotka prispevka od osnove. Takšno stopnjo prispevka za letos je potrdila tudi skupščina republiške skupnosti starostnega zavarovanja kmetov.

Kdo bo dedoval zemljo?

Republiški izvršni svet je te dni sprejel osnutek zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij, ki omejuje prehod zemlje v last tistim, ki je ne obdelujejo, preprečuje drobitev zasebnih kmetij ter omogoča prevzem kmetij pod pogoji, ki dediča zemlje preveč ne obremenjujejo.

Osnutek zakona določa, da je kmetija tista kmetijska ali gozdna proizvodna enota, ki jo določa občinska skupščina z odlokom na predlog skupnosti obdelovalcev kmetijskih zemljišč v občini. Pri tem upošteva občinski prostorski načrt, težnjo po smotnem izkoriščanju zemljišč ter zaokrožanju zemljišč, zatem družbeni interes za

ohranitev določenih kmetijskih in gozdnih zemljišč ter kmetij in še nekatere druge zahteve.

Praviloma lahko kmetijo podeduje samo en dedič, ki ima namen obdelovati kmetijsko zemljišče z osebnim delom, to je sam, oziroma člani njegove družine. Pravice drugih dedičev se spreminjajo v terjatve do dediča – prevzemnika kmetije. Če pa ne bi bilo dediča, ki bi bil sposoben dedovati kmetijo, oziroma kmetijsko zemljišče, naj bi, kot pravi osnutek zakona, kmetijska zemljiška skupnost najprej skušala poiskati prevzemnika kmetije. Če prevzemnika kmetije ne bi mogli dobiti v roku enega leta, bi ta kmetija oziroma kmetijsko zemljišče postala družbena lastnina. V primeru, če bi se kmetijska zemljiška skupnost v skladu z občinskim prostorskim načrtom odrekla kmetijskim zemljiščem, bi dediči dedovali po sedaj veljavnih predpisih. Prevzemnik kmetije oziroma kmetijska skupnost bosta morala plačati prevzemno ceno, za kakršno bi se dogovorili z dediči. Če se ne bi sporazumeli o višini cene in o rokih plačila, bo o tem odločilo sodišče.

(Iz sporočila republiškega izvršnega sveta)

Zares velja poskusiti

Konjeniški šport v Jugoslaviji kljub lepim možnostim že dalj časa nazaduje. Posamezna turistična društva si sicer prizadevajo, da bi ohranila dolgoletno tradicijo, vendar jim po navadi manjkajo denarja za prireditve. Zanimanje turističnih društev za konjenišvo verjetno ni dovolj, saj je treba konje rediti, kar veliko stane. Verjetno ni zgrešena ugotovitev, da bomo morali tudi kmetije najti večji interes pri tem.

Na Gorenjskem se že nekaj kmetij ukvarja s kmečkim turizmom, katerega del je tudi izposojanje konj za ježo. Večinoma so to trdne kmetije, ki pa prav zaradi konjeniškega športa, ki znova dobiva vse večjo veljavo, lepo uspevajo. Ura jahanja stane od 20 do 30 din.

Slovenija (na Dolenjskem predvsem Sentjerneju) ima že dolgoletno tradicijo pri vzreji konj, pa tudi Jugoslavija je bila svoj čas zelo znana v svetu zaradi svojih hlevov, iz katerih so prihajale plemenite živali. Mehanizacija in opuščanje kmetijstva – vse to je zadalo težak udarec vzreji konj, kar se vse bolj čuti pri konjeniškem športu, ki v Jugoslaviji zadnjih 20 let naglo nazaduje.

JOŽE MEJAČ

JURIJ MUHIČ

Kako se bomo borili z nadlogami trte

Slediti je treba protiperonospori službi in si pomagati s škropilnim koledarjem

Vinogradnikom priporočamo, naj upoštevajo naša navodila in zaščitijo vinograde pred rdečim ožigom, peronosporo in oidijem, predvsem pa naj obvarujejo grozdje pred sivo grozdno plesnijo, ki jo strokovno imenujemo botrytis.

Pripravki, ki jih uporabljamo za preprečevanje prvih treh bolezni, so vinogradnikom že znani. Predstaviti želimo le škropivo zoper botrytis. Škropivi benlate in enovit M sta od nam dostopnih še najbolj učinkoviti.

koviti, saj obvarujeta trto tudi pred oidijem – vendar pa peronospora ne preprečita. Zato jih v škropilnem koledarju kombiniramo ali z dithanom D 45 ali z antracolon, ki sta trenutno najbolj učinkovita proti peronospori.

Enovit M in benlate sta sicer draga, toda na srečo pri njihju potrebujemo majhno koncentracijo aktivne snovi – 7 dekaigramov na 100 litrov pri navadni škropilnici, pri motoriki pa še enkrat več. Cena za 100 litrov škropiva, kar naj bo merilo pri oceni priprave, se ne loči dosti od cene drugih pripravkov.

Da bi se izognili neugodnim posledicam, ki jih puščajo za seboj prav pripravki, ki so učinkoviti proti grozdni plesni, opozarjamo vinogradnike na karence, to je obdobje od škropljenja pa do časa, ko se sredstvo na trti nevtralizira (njegova škodljivost se uniči). Če karence ne bi upoštevali, bi se lahko zgodilo, da jeseni mošt ne bi povrel. Pri mycodifolu je karenc 4 do 6 tednov, pri benlate 14 dni, pri enovitu M pa le 7 dni. Da bi se izognili neporebnim stroškom s škropljenjem, je dobro vedeti, da je nevarnost peronospore mi-

nila, ko je nočna temperatura padla pod 11 stopinj C.

Letos v Dolenjskem listu ne bomo posamično napovedovali škropljenja proti peronospori za območje Bele krajine. Menimo, da je zelo težko natančno napovedati čas, saj je Dolenjski list tednik in je razvoj peronospore hiter ter zelo odvisen od vremenskih sprememb.

Vinogradnikom priporočamo, naj se ravnajo po napovedih antiperonosporne službe. Upamo, da bo priloženi škropilni koledar koristno pomagalo k lažji odločitvi o času škropljenja in o najbolj primernih škropilih.

Da bi hkrati s škropljenjem pognojili trte skozi liste (foliarno škropljenje), priporočamo vinogradnikom sredstva, na primer foliomat, ki nadoknadi rastlini mikroelemente, katerih pomanjkanje povzroči med drugim tudi gnitje pecljev na grozdju.

inž. JULIJ NEMANIČ,
inž. JOŽE MALJEVIČ

Celje: drugo mesto za Grm

Učenci grmske šole za tekmovalce so na republiškem tekmovanju v Celju dosegli drugo mesto

Skupnost kmetijskih šol Slovenije je v počastitev 400-letnice hrvatsko-slovenskega upora razpisala v tem šolskem letu posebno tekmovanje iz kmetijskih znanj ter iz zgodovine, na katerem so sodelovali gojenci iz vseh šestih slovenskih šol za kmetovalce, med njimi tudi z Grma pri Novem mestu.

30. marca so se ekipe, ki so zmagale na šolskih tekmovanjih, pomerile na zaključnem kvizu v Celju, ki ga je posnela za svojo oddajo „Mladi za mlade“ tudi ljubljanska televizija. Prireditve je bila v dvorani celjskega narodnega doma, uvodno besedo pa je imel predsednik skupnosti kmetijskih šol Slovenije inž. Jenštrle. Tek-

movalci so odgovarjali na vprašanja iz strojništva, varstva rastlin, gnojenja ter iz poznavanja zgodovine hrvatsko-slovenskega kmečkega upora. Zmagali so mladinci iz Svečine, tekmovalci z Grma pa so zaslužno osvojili drugo mesto. Rakičani so bili tretji, Sentjurčani četrtri, Goričani peti, zadnji pa Turniščani. Svetinjčani so za nagrado dobili televizijski sprejemnik, učenci z Grma pa sadno škropilnico. Nagrade so prejeli tudi drugi tekmovalci.

Na prijetni in koristni prireditvi so poskrbeli za vmesne točke: Ditka Haberl, Ivanka Kraševac, Franjo Bobinac, Janko Ropret, dva domača mladinska ansambla: iz Svečine in Sentjurja, program pa je povezoval Rado Casl, napovedovalec RTV Ljubljana.

MARJAN TRATAR-UČO

ŠKROPILNI KOLEDAR					
VARSTVENI UKREP	Č A S	RAZVOJNI STADIJ	BOLEZEN ALI ŠKODLJIVEC	PRIPOROČENA SREDSTVA	KONCENT.
pomladansko škropljenje	druga polovica aprila	očesa se napejajo	pršice	COSAN	0,75 odst.
pomladansko škropljenje	druga polovica aprila	mladike so dolge 3 do 5 cm	pršice	TIODAN	0,2
škropljenje proti rdečemu listnemu ožigu, pršicam	začetek maja	mladike so dolge 10 cm	rdeči listni ožig	antracol dithan M 45	0,2 0,2
			pršice oidij	TIODAN cosan	0,2 0,3
1. škropljenje proti peronospori	druga polovica maja do začetka junija	mladike so dolge 40 cm, grozdjiči so že vidni	peronospora	antracol dithane M 45 ortofaltan	0,2 0,2 0,2
			oidij grozdni sukači	cosan dipterex	0,3 0,15
2. škropljenje proti peronospori po 10 do 14 dneh	sredi junija	pred cvetenjem	peronospora oidij grozdni sukači	ista sredstva kot pri prejšnjem škrop.	
3. škropljenje proti peronospori po 10 do 14 dneh	druga polovica junija	po cvetenju, po odmetu kapic	peronospora	antracol, dithan, mycodifol	0,2
			oidij botrytis, oidij	cosan enovit M, benlate	0,3 0,07 0,06
4. škropljenje proti peronospori po 10 do 14 dneh	konec junija, začetek julija	jagode se razvijajo	peronospora in botrytis	antracol ali mycodifol ali ortofaltan	0,2 0,2 0,2
			oidij botrytis ali oidij	cosan enovit M benlate	0,3 0,07 0,06

licenca LA TEGOLA INGLESE

IZ DOBRUŠKE VASI

V DOBRUŠKI VASI IZDELAJO VSAK DAN 20.000 STREŠNIKOV. KO BODO VPELJALI ŠE TRETJO IZMENO, BO V TOVARNI ZAPOSLENIH 70 LJUDI. ZMOGLJIVOST TOVARNE JE 11. MILIJONOV STREŠNIKOV NA LETO. ZA IZDELKE SE ZANIMAJO KUPCI IZ VSE JUGOSLAVIJE

V soboto dopoldne so v Dobruški vasi slavnostno odprli tovarno betonskih strešnikov, ki jo je zgradila novomeška tovarna Novoteks. Na otvoritveno slovesnost so prišli odborniki občinske skupščine, številni drugi gostje in predsednik izvršnega sveta SRS inž. Andrej Marinc. Goste je pozdravil predsednik DS tovarne Novoteks Andrej Petrič in povedal, da se je kolektiv odločil zgraditi na tem, manj razvitem območju novomeške občine tovarno, ki nima nič skupnega s tekstilno dejavnostjo, je pa investicija ekonomsko upravičena in bo dajala več zaslužka, kot bi dajala enaka naložba v tekstilni dejavnosti.

takrat naredi v Dobruški vasi vsak dan več opek. Najprej so delali v eni izmeni, sedaj pa v dveh. V eni izmeni dela 20, skupaj pa je v tovarni zaposlenih 50 ljudi. Z uvedbo tretje izmene pa bo v kolektivu 70 zaposlenih. Zmožljivost tovarne je 11 milijonov strešnikov na leto, trenutno pa jih izdelujejo na dan 20.000.

Strešniki so iz betona, velikosti 42 x 33 cm. Oblikovan strešnik najprej obarvajo, zatem pa še posipajo z obarvanim kremenčevim posipom. Prav ta posip, ki je lahko po barvi cementno ali grafitno siv, rdeč, zelen ali rjav, daje strešniku trajnost. Tovarna pa daje za izdelek 35-letno garancijo.

V tovarni izdelujejo tudi polovične in zaključne strešnike, slemenjake, zatem končne tro in štiriobne slemenjake ter strešnike za zračenje. Z uporabo teh posebnih strešnikov je mogoče pokriti strehe raznih oblik, ne da bi bilo pri tem potrebno opeko rezati.

Tovarna v Dobruški vasi je večina avtomatizirana. Strešnike izdeluje po italijanski licenci, medtem ko je tovrstna tehnologija angleška. Tovarniško poslopje je zgradil SGP Pionir iz Novega mesta, oprema pa je uvožena iz Italije. Celotna investicija je veljala blizu 20 milijonov dinarjev.

Sicer pa so stekli stroji v novi tovarni že sredi februarja. Od

Obarvani cementni strešniki iz Dobruške vasi so lepši in

Vodja obrata inž. Lado Kotnik, predsednik IS inž. Andrej Marinc, predsednik občine Avgust Avbar in direktor inž. Avgust Fajfar si ogledujejo izdelke v novi tovarni

predvsem trajnejši od vseh pri nas do zdaj na široko uporabljanih kritin. Za Novoteksove strešnike se zanimajo kupci po vsej Jugoslaviji. V primerjavi s salonitom je nekoliko dražji od navadnega in cenejši od obarvanega salonita. Če pa upoštevamo vsestranske možnosti kritja in 35-letno garancijo, pa tovrstna kritina nima tekmeca.

Novoteksove strešnike iz Dobruške vasi lahko kupite pri vseh novomeških trgovskih podjetjih, ki se ukvarjajo z gradbenim materialom. Cena strešnika je približno 5 din.

NOVOTEKS
NOVO MESTO

Obrat
STREŠNIK
DOBRUŠKA VAS
pošta 68275 ŠKOCJAN

Telefon: 84-908
Telex: 33716 YU NOVTEX

Predsednik Novoteksovega DS Andrej Petrič pozdravlja goste

Tovarna strešnikov v Dobruški vasi v soboto, ko so jo slavnostno odprli

kultura in izobraževanje

NOVA KNJIŽNA ZBIRKA „NOBELOVCI“

Ob doslej najpopularnejši knjižni zbirki pri nas, tj. Sto romanov, bo letos Cankarjeva založba začela izdajati novo s kratkim naslovom „NOBELOVCI“, to pa marsikomu pove že tudi vse. Nobelovci, tisti literarni ustvarjalci, katerim je bilo v zadnjih dvaindesetih letih podeljeno vsckakor najvišje in najpomembnejše svetovno literarno priznanje (med njimi je tudi Ivo Andrić), bojo v zbirki predstavljeni z enim ali več deli, za katera so bili nagajeni od Nobelove ustanove pri švedski Akademiji znanosti in umetnosti (in si s tem pridobili velik krog bralcev širom po svetu).

Tako bo nova knjižna zbirka nudila slovenskemu bralcu, pri katerem dobra knjiga zadnje čase izgublja vrednost (če odmislimo ceno!), zares prvovrsten izbor svetovno znanih romanov, dram in poezije, ob tem pa tudi informativen prikaz avtorjevega življenja in dela v zamj značilnem času in prostoru.

Kot napoveduje urednik nove zbirke prof. Janko Moder, bo letos jeseni izšlo prvih osem knjig, in to: Reymontov roman Kmetje (v štirih knjigah in novem prevodu), dva romana šanskoletnega Nobelovega nagajenca Heinricha Boella in rekli niti besede in Hiša brez varuhov (v eni knjigi), Tagorov roman Gora in pesniška zbirka Darovanjke (v eni knjigi in novem prevodu), Jeana Paula Sartra roman V zrelih letih in Pesmi Salvatora Quasimoda. Omenjena dela so prevedli Vital Klabus, Vlasta Pacheinerjeva, Ciril Zlobec in Janko Moder.

Da bojo te in vse naslednje knjige iz zbirke „NOBELOVCI“ nepogrešljive na naših knjižnih policah, to je gotovo, za enkrat pa ostaja skrivnost samo še — cena!

D. Rustja

20 LETNIKOV REVIEJE „OTROK IN DRUŽINA“

„V enem samem letniku se ne da vse povedati, v dvajsetih letnikih pa je bilo veliko povedanega — s to bibliografijo pa so postali letniki OTROKA IN DRUŽINE posebna vrsta majne enciklopedije, po kateri bodo segali tako starši kot vzgojitelji, po njih pa bo rad listal tudi doraščajoči otrok sam.“

Besede Ivana Potrča, glavnega urednika založbe Mladinska knjiga, v uvodu bibliografskega kazala „MLADIF SVET 1951-1958 — OTROK IN DRUŽINA 1959-1971“, ki je izšlo pred tedni v posebni knjigi, same po sebi prepričljivo povedo, koliko dragocenega gradiva se nabere v 20 letih. Izdani letniki naše priznane vzgojne družinske revije postajajo tako zares odprto branje, dragoceno za vsak dan in zlasti za starše, ki tolikokrat na slepo tipajo v najobčutljivejši področje — v vzgoje.

Mali kulturni barometer

ZA 1000-LETNICO MESTA — V Skofji Loki se vrstijo kulturne prireditve v počastitev 1000-letnice me-

OKTETI ŽE POVABLJENI

Na veliko revijo slovenskih amaterskih oktetov se v Šentjerneju marljivo pripravljajo. Odbor, ki ga zdaj sestavljajo predvsem domačini, med njimi precej članov Šentjernejskega okteta, je oktete že povabil na sodelovanje, med drugim nekaj takih, ki so z uspehom nastopili tudi na radiu in televiziji. Te dni pričakujejo prve odgovore, medtem ko bo rok za prijave, ki so ga najprej določili, potekel v nedeljo, 15. aprila. Prireditelji so povabljenim oktetom poslali tudi notni material s pesmimi, ki naj bi jih zapeli na celodnevem srečanju 24. junija. Okteti bodo skupaj zapeli tri pesmi. V Šentjerneju se že zdaj vselej užitek ob nastopu 200 pevcev iz najrazličnejših krajev Slovenije. Prireditelji predvidevajo na prostem. Računajo, da jim je ne bo pokvarilo vreme, ker bi se morali pevci preseliti pod streho. To seveda ne bi bilo tisto, kar želijo prireditelji, vendar morajo biti pripravljeni na vse.

Boris Kobe: NA GORJANCIH. tempera, 1969

OB UVAJANJU SAMOUPRAVNIH ODNOSOV V KULTURI:

Dr. Boris Majer opozarja na čeri

Močna opora v bitki za nove odnose je delavski razred — Delavci bodo kulturni samoupravljalci tedaj, ko jim bo kultura življenska potreba in ne mašilo v prostem času — Boj: trd, vztrajen, nepopustljiv

Dr. Boris Majer, predsednik komisije za idejna vprašanja kulture pri slovenskem CK Zveze komunistov, je na nedavnem posvetu v Ljubljani vzbudil pozornost z nekaterimi pogledi na uvajanje samoupravnih odnosov v kulturi, pri čemer je posebej poudaril pomen vplivanja delavcev na kulturno politiko.

Uvajanje samoupravnih odnosov v kulturo ni naloga, katere izid bi bil vnaprej zagotovljen. Po Majerjevem mnenju sta na tej poti dve nevarnosti: prvič, da se stari odnosi, stara vsebina, stara administrativno proračunska logika nadaljujejo tudi v novih samoupravnih oblikah, in drugič, da se kulture polaste najrazličnejše strukture in „elitniške“ skupine in s tem okrepijo svoj položaj. Zato se je treba v boju za nove odnose v kulturi spopasti na dveh frontah: proti ostankom administrativno etatiističnega obravnavanja kulture in proti tistim starim in novim centrom, ki spreminjajo kulturo v predmet komercialnega biznisa.

NOVA RAZSTAVA V MUZEJU

V sredo, 4. aprila, je bila v Belokranjskem muzeju odprta razstava „Dolenjska v likovni umetnosti“. Zanimivo razstavo, ki zajema dela domačih umetnikov od začetka tega stoletja do danes, je posredoval Dolenjski muzej iz Novega mesta. Odprta bo do konca aprila.

sta. V aprilu je predvideno petnajst gledaliških predstav, likovnih prireditev in glasbenih koncertov. Posebej velja omeniti predstavo „V Zali“, ki jo je po Tavčarjevi povesti nastudiral loško gledališče v počastitev 50-letnice smrti pisatelja Ivana Tavčarja.

URE PRAVLJIC V KRŠKEM — Ta mesec bodo pripravili v Valvasorjevi knjižnici prvo „Uro pravljic“. Za prireditve ima ustanova na voljo nekaj barvnih diafilmov. Ure pravljic bodo vsak teden, če bo dovolj zanimanja.

„CVETJE“ TUDI V KINU? — Televizijsko priredbo Tavčarjeve povesti „Cvetje v jeseni“, ki smo jo tri tedne zapored gledali na malih zaslonih, želijo prenesti tudi na veliko platno. Za celovečerni film so pripravljena ponuditi pomoč vsa večja kinematografska podjetja v Sloveniji. Tako ni brez osnove upanje, da bomo junake z Jelovega brda, ki so jih v TV nadaljevalki oblikovali igralci iz ljubljanskih gledaliških hiš, kmalu videli tudi v kinu.

MIRNOPEŠKA „ROŠLINKA“ — Povsem slučajno so igralci mirnopeškega kulturno-prosvetnega društva za krstno predstavo „Vdove Rošlinka“ Cvetka Golarja izbrali 1. april. Takoj je treba reči, da gledalci, ki so prišli ta dan v dvorano, ki so jo preuredili lani, niso bili potegnjeni za nos: gledali so dobro domačo predstavo, seveda na amaterski ravni, pri čemer so se nosilci vlog potrudili vdihniti junakom življenje, kakršnega zahteva v ljudskem slogu pisan in vsebinsko oblikovan podeželski motiv.

DOBER OBISK V KOČEVJU — Do nedelje je v kočevskem Likovnem salonu razstavljal 27 plastik kipar Peter Černe iz Ljubljane. Občinstvu se je predstavil kot tenkočuten oblikovalec v bronu in barvanem lesu, zato ga ni hladno sprejelo. Zabeležili so tudi dober obisk.

sa, monopol elit itd. Boj proti vsemu temu mora biti trd, vztrajen in nepopustljiv. V njem se morajo komunisti opreti na delavski razred, hkrati pa le-temu „odpreti vrata v kulturo kot novemu kulturnemu samoupravnemu subjektu.“

podčrtano

Rekli smo: ribniški grad je lep kulturni spomenik, ki bo z ureditvijo parka kulturnikov postal še znamenitejši in privlačnejši. Rečemo pa lahko še naslednje: kar ni uspelo stoletjem in številnim turškim obleganjem, pa tudi zadnji vojni, bo v kratkem in brez truda uspelo mladim ribniškim pokolenjem. Spomenik ribniške kulture preteklosti bo postal — spomenik nekulturne sedanjosti!

Vsakogar, ki se trudi za napredek in olepšavo Ribnice, zgrabi pri srcu že po kratkem, bežnem sprehoju po gradu. Od jeseni, ko v gradu spet posluje kavarna, je stanje le še bolj zaskrbljujoče. Vhod v Petkovo galerijo uporabljajo mnogi za javno stranišče, nered pod arkadami je nepopisen, letni oder razpada, tudi po zaslugi obiskovalcev, vrsta polomljenih klopi, stolov in miz leži povsod, veliko dragih luči je razbitih, nekaj okrasnega drevja je polomljenega (ne od snega!), precej drevesc pa je tudi dva metra visoko povsem olupljenih. Se pravi — uničenih! Da o neredu,

Grad

smeteh, razbitih steklenicah in podobnem sploh ne govorimo. Kljub prepovedi je avtomobilski promet po gradu postal že normalna stvar...

Vse to v kraju, ki bi naj bil najbolj kulturni del Ribnice, katerega si zaradi domnevne lepote ogleda največ tujcev! Nas pa, kakor kaže, ni nič sram. Ali pa samo nekateri? F. G.

SREČANJE SE BLIŽA

Posavski odbor Druženja gledaliških skupin ima te dni obilico dela s pripravami na organizacijo prvega srečanja gledaliških skupin, ki bo od 15. do 29. aprila. Pokrovitelj prireditve, ki bo v obliki gostovanj, bo Lisca iz Sevnice. To podjetje bo tudi omogočilo izdajo skupnega gledališkega lista in plakatov. Med tem si selekcijska žirija ogleduje predstave, ki so jih v tej sezoni in za to srečanje pripravile posavske dramske skupine. Člani žirije so si že ogledali predstave v Kapelah, Krmelju (s komedijo „Iz zadreg“ je gostovala Svoboda s Senovega), Brežicah (Amaterski oder je uprizoril Marinčev „Šrečko“), na Veliki Dolini („Divji lovec“) in Dobovi (gostovanje DPD Svoboda bratov Milavcev z delom „Naši trije angeli“).

ki polnopravno sodeluje v kulturi kot porabnik kulturnih dobrin in kulturni samoupravljalci, ki skupaj s kulturnimi ustvarjalci usmerja kulturno politiko.“

Dr. Majer poudarja, naj bi samoupravna udeležba delavskega razreda kot aktivnega sodelovalca v kulturi privedla do tega, da bi začel delavski razred doživljati kulturo kot svojo neposredno življensko potrebo, kot del svojega življenjskega procesa. Dokler ne bo to doseženo, meni dr. Boris Majer, bo delavski razred gledal na kulturo kot na nekaj tujega, zunanjega, v najboljšem primeru kot na izpolnitev svojega prostega časa.

NEGRETI OB »LECTOVEM SRCU«

Kdo si bo to naprtil?

V Kočevju: Za »Indijance« skoraj zmanjkalo prostora, pri opereti pa le 30 obiskovalcev

V Šeškovem domu v Kočevju je gostovalo 30. marca Mladinsko gledališče iz Ljubljane z igrjo „Indijanci v mali vasi“. Dve predstavi sta navdušili obakrat polno dvorano najmlajših obiskovalcev.

„Lepe“ pozornosti so bili deležni igralci ljubljanskega KUD France Prešeren (iz Trnovega), ki so 25. marca na kočevskem odru uprizorili slovensko opereto „Oj, to lectovo srce“. Čeprav so plakati opozarjali na dogodek več dni pred prireditvijo, je prišlo k predstavi le kakšnih trideset obiskovalcev.

Kdor si je ogledal opereto, mu ni moglo biti žal za čas, preživet v kulturni dvorani. Maloštevilni gledalci so zadovoljni

PREDAVANJA ZA PROSVETO

Dve prosti soboti so kočevski prosvetni delavci že izbrali za politično izobraževanje, skupno pa jih bodo izkoristili za te namene šest. Predavanja o marksizmu, samoupravljanju in veri so prilagojena tako, kakor naj bi prosvetni delavci predavali o teh temah v šoli. Doslej so predavali že dr. Vlado Vodopivec iz republiškega sveta Zveze sindikatov, Milan Kučan iz CK ZKS in Zdravko Troha iz republiškega sekretariata za šolstvo. Osnovni program tega izobraževanja je predpisal Zavod za šolstvo, dopolnil ga je občinski komitej ZK Kočevje, predavanja pa je organizirala delavska univerza Kočevje.

DRUGO IME

Da bi poslovanje dozdajšnje Ljudske univerze v Metliki uskladili z novimi predpisi, so metliški odborniki sprejeli odlok o ustanovitvi delavske univerze, ki je samostojen izobraževalni zavod za družbeno in splošno izobraževanje odraslih. Za predstojnika tega zavoda je bil imenovan Jože Mozetič. Ustanova je po nekajletnem mrtviu delo že počela, saj je čez zimo organizirala večerno šolo za odrasle, z novim odlokom pa so to delovanje spravili v nove okvire.

KAJ RODI SKUPNA ZAVZETOST?

Hiranju odzvonilo

Janez Kramarič: »Družbeno-politične organizacije in občina podpirajo kulturne načrte«

„Ko sem prišel februarja v črnomaljsko kulturno skupnost za predsednika, smo se najprej odločili presekat pot hiranju na kulturnem področju,“ pripoveduje Janez Kramarič, sicer redni sodnik novomeškega okrožnega sodišča. „Sklenili smo pritegniti družbeno-politične organizacije in občinsko skupščino. Prvi premik je pomenilo razumevanje, ki smo ga bili deležni od komiteja ZK, občinske konference SZDL in občine. Pripravili smo smernice in jih dali v razpravo kulturnikom — komunistom ter na seji kulturne skupnosti.“

Iz tega se je v Črnomlju rodil sklep, da mora kulturna skupnost tako delovati, da bodo kulturne dobrine dostopne vsem ljudem. To so upoštevali v akcijskem programu za leto 1973. Janez Kramarič našteva glavne naloge:

„Pozornost smo obrnili v krajevne skupnosti, kjer načrtujemo razvoj kulture na skupnih sestankih. Spoznavamo, da ni niti vodstvenega niti strokovnega kadra. Vse rešujejo s prosvetnimi delavci, vendar teh tudi ni na pretek. Ne gre pa prezreti, da postajajo šole nosilke kulture v krajevnih skupnostih. Menimo, da je potrebno v šolah ustanoviti čim več kulturnih društev in sekcij, vodili pa naj bi jih ob pomoči mentorjev učenci sami. To se bo poznalo v prihodnosti, ko se bo iz učencev razvil kader.“

Posebne načrte imajo z delovnimi organizacijami. S samoupravnimi organi, sindikati, ZK in ZMS je potrebno najprej ugotoviti potrebe po kulturi in na podlagi teh napraviti programe. Kajpak se zavzemajo za še tesnejše sodelovanje z drugimi kulturnimi skupnostmi — zlasti iz sosednje Hrvaške.

„Ob akcijah, ki jih predvidevamo in načrtujemo za daljše obdobje, teko konkretne naloge,“ razlaga predsednik črnomaljske kulturne skupnosti. „Za leto smo kulturni praznik slavili po vseh krajevnih skupnostih, poslej pa naj bi bil 8. februar tradicionalni dan kulturnih delavcev naše občine. Pripravljamo se

na 10-letnico jurjevanja, ki jo slavimo letos. V načrtu je selitev in razširitev Ljudske knjižnice, večjo pozornost dajemo izobraževanju kulturnih delavcev. Ob tem se zavzemamo za načrtovanje turističnih prireditev v občini, za zbiranje narodopisnih znamenitosti, skupaj z ZB pa za zbiranje še neznanega gradiva o revolucionarnih dneh. Razmišljamo tudi o tem, kako bi proslavili obletnico plovov. V sodelovanju z republiškim Zavodom za spomeniško varstvo je ugotovljamo kulturne spomenike. Mislim, da se nam bo naposled posrečilo preurediti cerkvico sv. Duha. Obletnico Župančičeve smrti bi

Janez Kramarič: je črnomaljski kulturi že krenilo na bolje?

poslej bolj proslavljali. V Dragaču, kjer je Župančič preživel precej let, bi z Belokranjskim muzejem in turističnim društvom odkrili spominsko ploščo, posvečeno pesniku Cicibana. V Črnomlju bi se naposled lotili prosvetnega doma in ga usposobili za gostovanja poklicnih gledališč. Letos naj bi kulturna skupnost dobila okoli 330.000 din, kakšnih 30.000 din več kot lani. Pričakujemo tudi denarno pomoč za nerazvite. Denar bi potrebovali za kulturne prostore v krajevnih skupnostih.

I. ZORAN

GLASBENA DELA PRI DZS

Prejšnji teden je Državna založba Slovenije v prostorih glasbene šole „France Sturm“ v Ljubljani predstavila najnovejša dela svoje glasbene redakcije oziroma zadnje natise. Gre za naslednja dela: „Kdor zlate strune brati zna“ (in druge pesmi skladateljev romantike — v dveh zvezkih), M. Skalar: „40 lahkih skladb za violino“, T. Šegula: „Mladi kitarist“ in „Mladi Harmonikar“, D. Vodišek: „Menjava lege na violini“.

pedagoški kotiček

POMEN DOMAČIH NALOG

Tako pomembna oblika dela, kakor so domače naloge, še daleč ne prinaša take koristi, kot bi jo morala, in to predvsem zaradi tega, ker učitelji velikokrat naloge zelo površno pregledujejo ali pa jih sploh ne pregledajo. Pomen učenčevih domačih nalog in nujnost, da jih učitelj pregleduje, pa sta tolikšna, da časa, ki je potreben za opravljanje tega dela, nikakor ne moremo šteti za izgubljenega.

NE PREVEČ NE PREMALO...

Če učitelj preveč govori, utruji samega sebe in učence. Najboljši je tisti učitelj, ki zna s kar najmanj besedami doseči največjo umsko dejavnost učencev. („Površno obravnavanje snovi in utrudljivo razglabljanje sta enako — slabi.“) (Roesner)

UČENEC NAJ UMETNINO DOŽIVI!

Gramofonska plošča z besedilom Šantičeve elegije „Jedna suza“ ne samo da prihrani učitelju umski in fizični napor, marveč daje učencem večje možnosti, da umetnino v resnici dožive — prav to pa je tako pomembno pri pouku književnosti.

S. Damnjanović

IDEJNO-VZGOJNI POMEN KNJIŽEVNOSTI

Pouk književnosti naj bi ne bil predmet, ki se uči, ampak doživlja... Tako bomo namesto kopice dejstev dosegli boljše razumevanje in trajnejše znanje, predvsem pa to, da bo pouk književnosti več prispeval k izkoreninjanju vseh tistih nepravilnih in izkrivljenih podob o delu in življenju, ki jih opažamo med srednješolsko mladino.

A. Lekić

Ribnica k vrhu, Sevnica gre z dna

Spomladanski del prvenstva so Sevnici začeli obetajoče: z zmago nad Celjem — Uspeh Ribnice, poraza brežiških rokometnih ekip

Rokometaši iz Ribnice so zmagali tudi v gosteh in se zdaj učvrstili v skupini, ki se še lahko poteguje za naslov slovenskega prvaka in uvrstitev v drugo zvezno ligo. Za Dolenjce bi bil tak uspeh izredno spodbuden tem bolj, ker so v prvem kolu v drugi zvezni ligi zmagali tudi Sevnici in se (vsaj začasno) otresli neprijetnosti začelja. Žal so v enaki konkurenci klonile Brežičanke doma, potem ko so med tednom favoriziranemu Ekonomistu v zaostali tekmi odščitile točko! Brežičani so še vedno na dnu: vsak poraz jim prinaša nove neprijetnosti v borbi za obstanek.

Sevnica - Celje 12:11

Štojs, Šilc 2, Trbovc 2, Krnc, Možic, E. R.

Sevnici so z ostro igro v obrambi in z zanesljivimi Sirkovimi obrambami v prvem polčasu vodili s tremi goli razlike, v nadaljevanju pa so, čeprav je Celje dvakrat izenačilo, ven-

Pet golov v prvem kolu — Svazič

dar obdržali prednost in zmagali z golom razlike. Posebno se je odlikoval Svazič. Zmaga v prvem kolu bo Sevnici gotovo vtila še več poguma v trdem boju za obstanek, ki jih čaka v naslednjih desetih tekmah. Sevnica: Sirk, Papež, Jurešič 1, Simončič, Svazič 5, Koprivnik 2,

Brežice - Podravka 9:10

Malce nepričakovano so Brežičanke doma klonile pred Podravko iz Koprivnice, ki jih je s to zmago na lestvici prehitela. Gostje so vodile že v začetku, potem pa so jih domačinke ujele in prehitile. Podravka se ni vdala — po nekaj izenačenjih pa je ob koncu zakuhalo domačinkam prevročo in preveč papricirano juho...

Brežice: Zorko, Buzančič 2, Molan, Štauberl, Bah, A. Mišič 1, Smerkolj 2, V. Mišič 1, Engel, Toplak 3, Hribernik, Lipej.

Brežice Ekonomist 10:10

50 gledalcev v Brežicah gotovo ni pričakovalo, da bodo po prvem polčasu, ki so ga dobile igralke iz Trograra kar z 8:4, domačinke še našle dovolj moči za presenečenje. Ekonomist, ki se bori za prvo mesto, pa v nadaljevanju vse do konca ni dosegel gola in so domačinke celo vodile 10:8, ob koncu pa vendar izgubile točko. Nekaj zaslug za izenačenje v

odbojka

Trebnje zaustavljeno!

V petem kolu prvi poraz Trebanjcev v Bovcu — Ekipi iz Novega mesta sta bili prosti

Peto kolo v slovenski odbojarski ligi je zaustavilo Trebanjce, ki so v Bovcu doživeli prvi poraz. Novomeščani so bili prosti, prav tako Novomeščanke. V slovenski ženski odbojki je opaziti veliko krizo, saj je zdaj samo še šest ekip, ki v Sloveniji gojijo ta šport. Novomeščanke so po tem kolu spet padle na peto mesto, vendar pa bodo ob koncu še lahko druge, če obkraj zmagajo.

Bovec - Trimo 3:0

Bolj kot sam prvi poraz, ki ga je v petem kolu spomladanskega dela 1.

SOL doživelo moštvo iz Trebnjega, skrbi slaba igra, s katero se Trebanjci niso mogli učinkovito upirati hitrejšim in iznajdljivejšim Bovčanom. Pri našem moštvu se je ponovila stara slabost, da v kritičnih trenutkih igralci odpovedo vsi po vrsti in povrh še slabo in nesposobno vplivajo drug na drugega. Ob taki igri je poraz neizogiben. Bovec je (tekma je bila v telovadnici v Kanalu), gladko zmagal s 3:0 (7,8,8). Trebanjci so bili nezadovoljni s sojenjem Gašperšiča iz Izole, ki je bil nekajkrat pristranski in je s tem jemal voljo do igre.

zadnjih minutah imata tudi sodnika, ki sta prestrogo dosodila sedemmetrovko za gostje.

J. S.

Odlično branila proti Ekonomistu — Vida Hribernik

Izola - Ribnica 12:15

Ribničani nadaljujejo z zmagami in s svojim načinom iger: prvi polčas je tudi tokrat pripadel domačinom, v nadaljevanju pa so Ribničanje v dežju na vso moč pritisnili in zanesljivo zmagali. Dobra telesna pripravljenost se bo kajpak še kako obrestovala v naslednjih tekmah z neposrednimi tekmeci za vrh.

Ribnica: Lovšin, Žuk, Radič 1, S. Kersnič 2, Matelič, Mikulin 4, Andoljšek 1, Ponikvar 4, J. Kersnič 3, Kersnič.

Pripravljene: trener in igralec Radič

Slov. Gradec - Brežice 25:18

Brežičani niso mogli računati na uspeh na vročem slovenjgraškem igrišču. Kljub temu so se zlasti v nadaljevanju dobro upirali domačim in preprečili katastrofo, saj je Slovenj Gradec po prvem delu vodil celo 15:5. Odslej bodo morali Brežičani vsaj na domačem igrišču igrati trdo in dosledno na zmago, saj so v hudih škripih.

Brežice: Skočaj, Novak, Šetine 3, Stangelj 3, Bezančič 2, Bosina 4, Božič 1, Zore, Zagozd, Vervega 5, Rozman, Avsec.

namizni tenis

Ob slovesu

Novomeščani so izgubili tudi dvoboj z Lendavo, neposrednim tekmecem v slovenski namiznoteniški ligi, in se bodo potem, ko bodo odigrali še zadnji dve tekmi, poslovili od te konkurence.

Novomeščani igrajo še v Kranju in čakajo na odločitev tekmovalne komisije glede nespornazuma o igranju tekme v Ljubljani z istoimenskim klubom. V prihodnji sezoni bodo igrali Novomeščani v drugi slovenski namiznoteniški ligi.

Igralci Novega mesta so na zadnjem dvoboju v Lendavi izgubili z 2:5.

Odlikovanji

V soboto so v Ljubljani pri Centru za športno medicino priredili tečaj za zdravnike, ki se navdušujejo za športno medicino, kajti v Sloveniji nimamo niti enega zdravnika specialista za šport, v Jugoslaviji pa jih je okrog 30.

Ob tej priložnosti je član IO ZTKS Stane Flegler izročil priznanja najzaslužnejšim delavcem v športni medicini. Od dolenjskih zdravnikov sta prejela priznanji dr. Zlatko Marin in primarij dr. Tone Savelj iz Novega mesta.

NOVO MESTO — Na hitropoteznem šahovskem prvenstvu novomeškega kluba za marec je zmagal Marjan Stokanovič z 8 točkami. Milič 7,5, Škerl 7, Šeap 6,5, Vene 6 itd. Stokanovič je s to zmago postal najuspešnejši igralec prvega trimesečja in dobil lep pokal. Za njim so se zvrstili Milič, Šeap, Sitar, M. Picek, Komelj in drugi.

Somrak — premalo treninga in premalo zmag.

KRMELJ — Krmeljski rokometiški so v prvenstveni tekmi igrali v Šmartnem pri Litiji in izgubili 18:29. V prijateljski rokometni tekmi pa so premagali sindikalno ekipo KPD Dob 23:17. (B. D.)

Šahovska velemojstra Aleksej Suetin (ZSSR) in Jan Smejkal (ČSSR) ter mojster Jurij Razuvajev (ZSSR) so v nedeljo igrali v Kočevju simulatanko na 14 deskah. Od domačinov je zmagal Gornik, remiziral pa pionir Žilevski. Ta obisk je bil nagrada Kočevju kot najbolj prizadevnemu središču mladinskega šaha (Foto: Brus)

Zdaj tudi Jasna Dokl

Mednarodno gimnastično tekmovanje mladink, članic in pionirk, ki ga je že tretjič priredil Partizan iz Zelene jame, je minilo v hudi borbi mladink za prvo mesto: med 70 telovadkami iz Muenchna, Ljubljane, Novega mesta, Zagreba, Karlovca, Skopja in Maribora so pokazale tudi največ znanja. Novomeščanka Maja Dokl, ki je nastopila za Zeleno jamo, je delila drugo mesto z desetinko zaostanka za najboljšo.

Med pionirkami so bile Novomeščanke četrte, med 46 posameznicami pa se je najbolj uvrstila Jasna Dokl — delila je 10. mesto. Zupančičeva je bila s 34,35 točke (za točko in 15 stotink je zaostala za Doklovo) 16., Zlozarjeva s 33,90 18., Kle-

mečeva je bila z 31,90 točke 27., Furlanova s 26,30 38. Tanja Furlan je telovadila do konca kljub poškodbi in prehitela 8 tekmic. S svojo izvrstno vajo je opozorila nase 10-letna Jasna Dokl: v parterju je bila celo tretja.

Med mladinkami je zmagala olimpijka Težakova z 38 točkami, Maja Dokl pa je bila s Schubertovo iz Muenchna druga s 37,90 točke.

Maja Dokl — za desetinko ob prvo mesto

II. ZRL - moški

Vitex	12	10	2	168:136	20
Metalac	12	9	1	2152:157	19
Slovan	12	7	1	4209:181	15
Mehanika	12	7	0	5209:177	14
Varteks	12	7	0	5203:182	14
Zenica	12	6	1	5192:169	13
Mladost	12	6	1	5167:169	13
Celje	12	4	2	6138:121	10
Sevnica	12	4	1	7185:213	9
Radnički	12	4	0	8171:203	8
Split	12	3	1	8162:170	7
Rovinj	12	2	0	123:201	4

II. ZRL - ženske

Split	12	11	0	1151:86	22
Ekonom.	12	9	2	1147:99	20
Jedinstvo	12	8	0	4152:128	16
Branik	12	7	0	5147:129	14
Koka	12	7	0	5134:137	14
Ivanič	12	6	0	6115:108	12
Podravka	12	5	2	5118:126	12
Partizan	12	4	3	5112:117	11
Metalac	12	4	0	895:116	8
Lokom.	12	3	1	8116:167	7
Olimpija	12	2	0	10134:169	4
Bosna	12	2	0	10129:168	4

SRL - moški

Soštanj	13	10	1	2237:199	21
Tržič	13	9	1	3220:187	19
Sl. gradec	13	9	0	4241:207	18
Rudar	12	9	0	3174:150	18
Ribnica	13	8	1	4220:203	17
Piran	13	5	3	5151:158	13
Radgona	13	5	1	7246:256	11
Izola	13	5	1	7185:201	11
Radeče	13	3	2	8203:214	8
Brežice	13	3	1	9193:224	7
Ajdovšč.	12	3	1	8172:208	7
Polet	13	2	0	11208:243	4

SOL - moški

Bled	13	10	3	35:12	23
Izola	12	11	1	134:11	23
Branik	12	9	3	27:18	21
Gaberje	12	7	5	26:19	19
Bovec	13	6	7	23:25	19
Trebnje	12	5	7	19:26	17
Novo mesto	12	4	8	17:27	16
Mežica	13	3	10	18:34	16
Plamen	13	1	12	9:36	14

SOL - ženske

Fužinar	10	8	2	25:10	18
Maribor	10	7	4	22:17	18
Jesenice	11	6	5	20:16	17
Gaberje	10	6	4	22:13	16
N. mesto	10	6	4	22:15	16
Ljubljana	10	3	7	13:23	13
Branik	10	0	10	0:30	6

I. SNTL

Sobota	13	12	1	162:25	24
Ljubljana	12	9	3	54:26	18
Kajuh	12	8	3	47:36	16
Kemičar	13	8	5	46:38	16
Sava	12	5	7	31:46	10
Gradis	13	4	9	41:55	8
Lendava	14	3	10	36:60	8
N. mesto	12	1	11	26:58	2

ŠPORTNI KOMENTAR

Še bolj privlačno!

Tudi od pravil je odvisno zanimanje gledalcev za posamezne športe: sprememba v košarki

Med vzroki čedalje manjšega zanimanja gledalcev za nekatere športe so gotovo tudi okostenela pravila. V mednarodni rokometni zvezi je bila pozimi prava revolucija, ko so spremenili eno samo pravilo: aut zdaj lahko mečejo tudi z eno, in ne samo z dvema rokama preko glave! Spomnimo se, kako se bojujejo s pravili v nogometu, kjer se nikakor ne morejo zmeniti, kako bi veljalo obrniti predpise, da bi bilo več možnosti za dosego gola.

Medtem ko v nekaterih zvezah sedijo živi fosili, ki si ne dajo ničesar dopovedati, je mednarodna košarkarska federacija hudo dovzetna za vse novosti, ki popestrijo igro. Zato ni naključno, da so se v zadnjem desetletju košarkarska pravila večkrat spreminjala in izpopolnjevala, in tega strokovnjaki ne tajijo. Vendar pa so spremembe prinesle v igro še več dinamičnosti in dramatičnosti, zato so tudi košarkarske tribune po svetu in še posebej v Jugoslaviji vedno bolj polne.

V Jugoslaviji se bo nova prvenstvena sezona, ki se bo v republiških konkurencah začela naslednjo soboto, pojavila v novi obleki: košarkarska pravila so spet spremenjena v korist tempa, dinamike in zanimivosti za gledalce. Počasnosti in taktiziranja ta šport ne bo več priznaval, saj bo potrebno žogo prenesti v nasprotnikovo polovico najpozneje v desetih sekundah, končati napad v pol minute, razen tega pa bo prepovedano podati žogo v obrambno polovico. Vsak prekršek nad igralcem bo prinesel oškodovancem pravico do dveh prostih metov ali do nadaljevanja s podajo iz auta.

Na ta način bodo se bolj prišli do izraza boljši igralci, ki so bili doslej često tarča nasprotnikovih prekrškov, hkrati pa bo zaradi novih pravil igra postala hitrejša. To pa je tisto, kar razveseljuje gledalce in česar v nekaterih športih nočejo razumeti, pa si prazne tribune razlagajo z najrazličnejšimi drugimi (neresničnimi) izgovori!

J. SPLICHAL

„... in levo vidite svoje sončno počitniško stanovanje...“

„Tovariš doktor, prihajam zaradi hormonskih tablet, ki ste jih prejšnji teden dali mojemu sinu...“

Dolenjski list pred 20 leti Poje slovenski oktet

V NEDELJO, 12. aprila, bo ob 20. uri gostoval v dvorani Doma ljudske prosvete v Novem mestu Slovenski oktet. ki se pripravljajo na pevsko turnejo med izseljenci v Združenih državah Amerike. Na sporedu so najlepše slovenske narodne in umetne pesmi. Na izredno zanimivo gostovanje okteta, v katerem pojejo Gašper Dermota, Janez Lipušček, Marij Kogoj, Božo Grošelj, Tone Kozlevčar, Roman Petrovčič, Artur Sulc in Tone Petrovič, dirigira pa mu Janez Bole, vabimo vse ljubitelje lepe pesmi iz Novega mesta in okolice.

MED NAJBOLJŠIMI občinskimi odbori OF je vsekakor še vedno trebanjski. Od septembra lani do marca letos so sprejeli 119 novih članov, izključili pa dva. Dobro pripravljena kmetijska šola, katero je obiskovalo redno od 30 do 35 kmečkih sinov in deklet, je plod pravih političnih del frontne organizacije, prav tako pa je bilo organizirano veliko število vaških frontnih sestankov in predavanj.

PO 14 LETIH odsotnosti se je vrnil v domači kraj Krupo pri Semiču rojak Janko Lavrin, profesor na univerzi v Nottinghamu v Angliji. Zadržal se bo dalje časa v domačem kraju in mu želimo prijeten oddih v lepi, sončni, cvetoči Beli krajini!

NA ZADNJEM zboru volivcev v Koprivniku je bilo precej kritike na račun občinskih uslužbencev v Mozlju zaradi nesorazmerne davčne obremenitve. Izvoljena je bila tričlanska komisija, ki bo pregledala vse primere nepravilnega obremenjevanja in dala predloge za popravke. Prav tako je bil na tem zboru volivcev sprejet sklep, da se Koprivnik priključi občini Kočevje. Ta predlog utemeljujejo Koprivničani s tem, da imajo do Kočevja le 16 km, do Mozlja pa 22 km.

PIONIRJI, POZOR! Zbiralci znamk se zberejo v nedeljo ob 9. uri pred osnovno šolo. Pridite vsi in prinesite zbirke s seboj! (Iz DOLENJSKEGA LISTA, 10. aprila 1953)

Zgodilo se je...

VEČNI PROBLEMI - 43-letni mehanik Heinz Bauer iz Koelnja ima hude probleme s smrčanjem. Že dve leti je ločen zaradi glasnega smrčanja, nedavno je najel opremljeno sobo sredi mesta. Tri dni pozneje so sosedje zahtevali od policije, naj ga odstrani. Potem je Heinz prenočeval v svojem tovornjaku, in ko ga je dobila policijska patrulja, se ji je uprl. Zato je bil nekaj noči v zaporu, kjer pa so se zaradi njegovega neznošnega smrčanja uprli zaporniki in zagrozili z uporom. Smrčaške težave...

KONEC ŠEPETALK? - Več pariških gledališč je odpustilo šepetalko zaradi slabega finančnega položaja. Gledališke uprave sodijo, da lahko prihranijo precej denarja, če se bodo igralci bolje naučili svoje vloge. Toda: zveza igralcev se je pritožila, saj ima tudi več slavnih igralcev slab spomin. Glas iz zaboja pod odrom je gragocen!

KITAJSKI TROLEJBUS - LR Kitajska bo pomagala, da bodo uvedli stalno trolejbusno zvezo med Katmandujem in 12 km oddaljenim Kaktapurjem v Nepal. Trolejbusi bodo prepeljali 15.000 ljudi na dan. Za dobro Novo mesto!

BRISACA IN OPOROKE - V sobah enega izmed hotelov v Nici na francoski rivieri so obesili napise: „Če res ne morete drugače, vzemite s seboj hotelsko brisačo, prosimo pa, da se nas zaradi tega spomnite v oporoki!“ Viri ne povedo, če si ljudje še „sposojajo“ brisače...

KONEC TIGROV? - Indijska vlada skuša zaščititi tigre. Teh živali je bilo v začetku tega stoletja še okrog 40.000, zdaj pa jih je v Indiji še 1.800, drugod po svetu pa komaj 250. Bodo izumrli?

FILATELISTICNA KAP - V Washingtonu je zbiralca zadela srčna kap, ko je prišel domov in videl sosedo, kako so brskali po njegovih zbirkah. Thomas več mesecev ni plačal najemnine, zato ga je lastnik postavil na cesto. Policija je odnesla iz stanovanja tudi dragoceno filatelistično zbirko, zbirko pomorskih knjig in kart, japonskih figuric in gramofonskih plošč. Umrli je zaradi škrtosti...

BO NOV REKORD? - John Rapson, 53-letni angleški rudar, je pozval mlajše poklicne kolege, naj izboljšajo njegov rekord, ki ga je postavil pred 20 leti: s 50-kg vrečo premoga na plečih je prehodil 22 kilometrov v treh urah in 40 minutah. Rudarji, na plan!

NOVA HIMNA? - Tudi Švicarji bodo izbirali, če hočejo novo himno: skladatelj Burkhard (O, moj papa) in pisatelj Meier sodita, da je dovolj himne, zasnovane na legendi. Vendar pa bosta gotovo imela težave, saj Švicarjev ne bo lahko prepričati, da bi verjeli zgodovinarjem, ki pravijo, da Wilhelm Tell ni nikoli živel. Junake imamo pač vsi radi!

PREPOVEDANE SRAJCE - V Južni Afriki so prepovedali modne srajce z napisom. Odslej na primer ne boste več mogli videti dekleta, ki bi imela na prsih napisano: „Od vseh stvari na svetu mi je seks najbolj všeč“. Mnogi bodo nezadovoljni...

NESPRETNJA REKLAMA - Odborniki v Jedburgu so umaknili reklamni propekt, ker je ob besedilu o gostoljubnosti domačinov in dobrodošlici fotografija vhoda na pokopališče. Tuji bi si lahko mislili kaj neprijetnega o gostoljubnih domačinih...

LE ZMAGOVALCI! - Newyorška restavracija si s takim domiselnim napisom v izložbenem oknu zagotavlja jedce: „Marsikateri jastog izgubi v boju škarje. Pri nas prodajamo samo zmagovalce!“ Morebiti imajo zmagovalci še del škarij premaganca?

ŠOK ZA KADILCE:

Seks v dimu? Ne!

Cigarete uničujejo spolno aktivnost

Alton Ochsner, znani kirurg in ravnatelj klinike v New Orleansu v Združenih državah Amerike je presenetil javnost s svojim sporočilom: „Že več let sem prepričan, da nikotin zmanjšuje seksualno aktivnost!“ To je izjavil zdravnik, ki je že pred drugo svetovno vojno med prvimi proglasil kajenje za vzrok raka na pljučih!

Kaj pravi Ochsner? „Spremljal sem stotine pacientov. Prišli so težko bolni, prenehali so kaditi, in ko so se vračali v mojo kliniko, so pripovedovali o tem, kako so jim popustile bolečine v pljučih, hrbtu, nogah... In na koncu so sramežljivo povedali o uspehih v zakonski postelji... Zanesljivo trdim: nikotin ni sedativ, kadilci so izredno živčni ljudje. Kajenje pa ne deluje pomirjevalno, saj je človek, zastrupljen z nikotinom, mnogo bolj nestabilen in se hitreje vznemirja. Nikotin znatno deluje na krvni obtok, ve pa se, da je normalno delovanje spolnih organov močno odvisno od odlične cirkulacije krvi.“

Ochsner pravi, da pridejo kadilci v poprečju na operacijsko mizo po 20 letih trdovratnega kajenja. Naj omeni mo še nosečnice: v Zahodni Nemčiji so znanstveniki dokazali, da je največ spontanih splavov prav v tovarnah cigaret in da je pri kadilkah znatno večja možnost za splav.

Ni čudno, da samo dve vrsti zdravnikov danes še branita nikotin: strastni kadilci, ki ne morejo nehati kaditi, in tisti zdravniki, ki so dobro plačani od različnih inštitutov tobačne industrije po vsem svetu.

Najhuje je, ker ljudje mislijo: „Meni se kaj takega ne more zgoditi!“ Nikotin je strup in zastruplja pač vse, ki kadijo!

Zora Popovič s starinskim likalnikom na oglje...

IŠČEMO STARINE

V skrinji pletenke

Pri Popovičevih na Radovici

Šest kilometrov prašnega makadama pelje za gorjanske ceste v Radovico, kjer živi Zora Popovič. Pisala nam je, da ima staro skrinjo in da bo poiskala tudi likalnik na oglje.

Z možem sta se ravno odpravljala na njivo sadit krompir. „Nič kaj lepo ne kali!“ je modroval mož, Zora pa je brž odprla vrata v klet, kjer stoji zaprašena lesena skrinja. Ni posliskana, zato pa je nenavadna, ker je še tako stara, da ima lesene tečajje. Pri Popovičevih je nimajo za kaj uporabljati, pa spravijo vanjo nekaj pletenk domače kačje sline...

Ta čas ko smo si ogledovali skrinjo, je gospodinja pobrskala še za likalnikom: prinesla ga je vsega zaprašena in s pajčevino prepletenega. Na oglje je, dobila ga je od stare matere, a ni nikoli likala z njim. Tudi skrinjo je zapustila stara mati, vendar ne vedo, koliko rodov nazaj je bila podedovana.

„Imeli pa smo nekaj, kar bi bilo zares zanimivo!“ se pohvali Popovič, „lesen voz in lesen plug: ne na enem ne na drugem ni bilo niti koščka česa drugega razen lesa. 200 kg sem naložil na voz... Ko so ustaši 1943 požgali Cvetišče - tam je bila doma Zora - sta zgorela tudi voz in plug.“

Popovičeva bi prodala tako skrinjo kot likalnik. Mogoče pa bosta starini zanimali muzej?

JIH BODO VLOŽILI?

Raki v Rinži

Nekoč jih je uničila kuga - 1895. leta

Marljivi in gospodarni kočevski ribiči se ukvarjajo z mislijo, da bi vložili v Rinžo amurje. Želimo jim, da bi Rinžo očistili pregostega vodnega rastlinstva.

Ko je Valvasor v svoji knjigi našteval in opisoval živalstvo kočevskih gozdov in voda, je omenil razen rib tudi velike žlahtne rake. Na koncu popisa je omenil: „Skratka: kar koli si morejo usta zaželeli in zahtevati od rastoče narave, vse je položila v ta tla kakor v zakladnico in v vse daje dazeljivo v roko...“

No, mi smo o tem danes drugače prepričani. Zanimivo je, da je bilo v Rinži res veliko žlahtnih rakov, ki so leta 1895 zaradi račje kuge vsi poginili.

Težko je pojasniti, zakaj v vseh 78 letih po kugi ni uspelo ponovno vzgojiti rake v Rinži. Znano je le, da so okoli 1910 Kočevjarji poizkusili z vlaganjem, a brez uspeha. Takrat so trdili, da je voda še vedno okužena. Mogoče bi sedaj poizkus uspел, ker je malo verjetno, da

bi bila voda še vedno okužena. Seveda pa je vprašanje, če ni danes voda preveč onesnažena z različnimi odpadki.

A. Arko

„Seveda imaš kot mož določene pravice. Janez, toda samo pri svoji ženi!“

Prvi april

V nedeljo dopoldan sem hotel stopiti na polje vina k Stefanu, kjer se zbirajo možje po maši, pa so me neznanim možem kar na cesti zaustavili in vpili: „Primite Krpana, zaprimo ga! To je nevaren človek. On je kriv, ki je prvi začel.“

Malo sem se otresel, bolj iz navade kakor iz potrebe, da sem bil takoj praznih rok, pa odgovorim: „Kdo me bo? Morda vi, strahopetci? Kaj sem zakrivil, da me obsojate kot hudodelca? Nikar praznih ne razdirajte, kajti jaz sem nagle jeze!“

Se naprej so gonili svojo: „Ti si kriv! Po tebi smo se zgledovali. Še samega cesarja na Dunaju si nalagal in ogoljufal, ko si namesto brusov tihotapil sol. Tebe naj kaznujejo, nas pa pustijo pri miru. Kaj koga briga, kje smo dobili novce!“

MARTIN KRPAN

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Kako se ljudstvo zastruplja

(D r z a v n i z b o r) se je posvetoval pred kratkim o postavi zoper ponarejanje živil. Kako potrebna je taka postava, kako silno potrebna, da bi se ostro izvrševala, kažejo naj ti-le resnični podatki. Ni še dolgo tega, ko se je zbralo na Dunaju 1118 avstrijskih lekarnarjev (apotecarjev) iz različnih dežel. Govorili so med drugim tudi o tem, kako se ponarejajo živila. Strašno je čuti, kar so o tem povedali možje, ki svojo reč gotovo dobro umejo. Apotecarji na Dunaju so preiskali l 1891 in 1892 532 živil; med njimi je bilo ponarejenih 200!

(N a š i o g r i) so vedno bolj ošabni. Ni jim dosti, da tlačijo Slovake in Romune, da pritiskajo Hrvatce - sedaj se vzdigajo vže zoper skupno vojsko, zahtevajo svojo posebno madjarsko. „Napuh hodi pred padcem,“ uči sveto pismo in spričuje skušnjaja.

(B o l g a r s k i k n e z) Ferdinand Koburski je odpotoval z materjo na Italijansko po svojo nevesto. Mudil se je nekaj dni na Dunaju, kamor

ga je spremila tudi večina njegovih ministrov. Sprejeli so ga na Dunaju jako prijazno, kar pa Rusiji nič kaj ne ugaja.

(B a r o n H e i n) vodja deželne vlade kranjske je bil tukaj v Mestu od 4. do 8. aprila. Pregledal je različne urade, gimnazijo in druge šole, cesto na Gorjance in zlasti tudi zadeve glede na prelozitev oziroma popravilo cest, nameravano zidanje bolnišnice usmiljenih bratov, šolo na Grmu in drugo.

(V š k o c i j a n u) pri Mokronogu so osnovali kmetijsko podružnico. Prav tako, potrebne so zlasti nam Dolenjem. - Na Kamniških planinah pa so napravili mlekarstvo zadrugo, ki bo izdelovala sir, kakor ga vže mnogo let izdelujejo pridni Bohinjci.

(B u r j a) precej hladni zrak: dobro je, ker bi sicer vse prehitro poganjalo, ter se bilo bati pozebe. Vže sedaj imamo tudi tu in tam zelenje. (Iz DOLENJSKIH NOVIC, 15. aprila 1893)

27. Razumljivo je, da je imenitni tem prenehal z delom, zlasti se buče rešile v hipu vse pereče prošbe ubijali znanstveniki na kongresu DOLGČAS je izginil, kot bi ga Marsovci so pridno čistili ceste, jih kmalu nato tudi okopavali in

OL	PRITOK VISLE	POTOMEK ROMAN NASELJEN ČEV	KONG. POLITIK	IT. KIPAR	ERBIJ	PLAKAT	J. P. BISMARCK	POPOTNI SVEZENI	PRESTOL JORDANIJE
POSODA									
STUDIJSKI NASAD									
ŽL. PLIN					ENOTA ZA PAPIR DEL TV				
GERM. OREL	POKOS TRAVA						ANTON NALIS RANER		
	TONI FORNEZZI							TOPILO	JAD
OL	LESENA POSODA VRTI KAMEN		ELAN	AMM. IME CRNOMOR. MESTO		NERES-NICA DESTOVNIK KAREL			
SPRTOST		POLEDE-NELOST							
STATUA		NADAV	ODLOČBA			EINO LEINO WAGON			
Ž. IME		MATES	TRST		KARLOVAC	100 VSE V REDU			
ODISEJEV OČE					VELIKAN				
POVRŠ. MERA		NIELSEN			OKRASNI GRM				

EDGAR MC DONALD: TELEFONSKI POZIV

Na policijski postaji na Broadwayu je zazvonil telefon. Slušalko je dvignil Jerry Stan

— V 39. ulici št. 14 v stanovanju osem se je zgodil umor. Žrtev je dvajsetletna Sandra Russel.

Glas je bil inšpektorju Stanu neznan. Edino pozitivno dejstvo je bilo, da je po telefonu govorila ženska. Ko je spustil slušalko, je ostal nekaj časa pri telefonu in razmišljal, nato pa je ugasnil cigareto v pepelniku in odšel s postaje ter sedel v stari Ford.

— Vozi v 39. avanjio — je dejal šoferju in avto je zdrvel po new-yorskih ulicah.

Po petnajstih minutah vožnje se je inšpektor Stan znašel pred hišo 14. Na stopnicah desetnadstropne stavbe je stala starejša ženska in gledala inšpektorja, ki je hitel proti njej.

— Inšpektor Stan? — je vprašala.

— Da — je odgovoril inšpektor.

— Hišnica te stavbe sem. Pred petnajstimi minutami sem vam javila o umoru v stanovanju 8.

— Pogledjmo!

Ženska je šla po stopnicah. Za njo se je vzpenjal inšpektor Stan.

— Kdaj ste opazili?

— Pred pol ure.

— Kako ste zvedeli?

— Sandra je bila dobro dekle. Pogosto je prihajala k meni, skoraj vsak dan. Včeraj ni prišla. Niti danes. Mislila sem, da je bolna, in sem šla k njej. Stanovanje ni bilo zaklenjeno. Našla sem jo na posteljo oblečeno. Mrtvo.

— Ima kakšne sorodnike?

— Ne vem. O tem ni nikoli pripovedovala. Rekla je samo, da ni iz New Yorka. Nekoč je omenila Boston. Mislim, da je prej živela tam.

— Kdo razen vas jo je še obiskoval?

— Neki fant.

— Kako mu je ime?

— Ne vem. Videla sem ga samo enkrat ali dvakrat.

— Kakšen je bil videti? Kakšno obleko je imel?

— Če povem po pravici, ga niti nisem dobro videla. Ko je šel mimo mene, je vedno nekako hitel. Samo enkrat sem ga videla v obraz. Tega pa, kaj je imel oblečeno in kakšen je bil videti, pa sploh ne vem. Ni mi uspelo videti več kot njegov obraz.

— Potem opišite vsaj ta obraz.

— Skušala bom. Mladenič je imel izrazito podolgovat obraz. Nos je imel nekako nenaravno velik. Oči ... Pozabila sem, kakšne oči je imel. Spomnim pa se neke podrobnosti. Fant je imel na desnem licu veliko brazgotino v obliki križa.

Ženska je še naprej govorila, inšpektor Stan pa je ni več poslušal. Razmišljal je o mladeniču, ki je imel na desnem licu brazgotino v obliki križa. Morda ta fant niti ni morilec, morda sploh nima zveze z umorjeno Sandro Russel, vendar se je inšpektor Stan z vsemi silami trudil spomniti, kje je videl tak obraz.

Nekje ga je videl. Toda kje? Tom ... Tom Evans ... Bolnišnica.

Spomnil se je. Mladenič je ležal v isti sobi kot on. Inšpektor Stan je imel čir na želodcu. Fant pa je ležal po operaciji slepega črevesa. Kmalu sta bila prijatelja. Tom Evans je bil fant, kakršnih je najmanj milijon v New Yorku. Prišel je s Sred. zahoda, da bi v največjem mestu sveta poiskal tisto, česar ni našel v rojstnem kraju. Zaposlil se je pri neki družbi kot knjigovodja in je zelo hitro napredoval, tako da je pred odhodom v bolnišnico že bil šefov namestnik, kazalo pa je, da bo kmalu tudi sam šef, ker je stari šef Donald odhajal v pokoj. Skratka, Tom Evans je bil zadovoljen z življenjem in kariero, ki je bila pred njim. Zato se je inšpektor tudi spraševal: Kaj naj bi navedlo takega fanta, da bi ubil Sandro Russel? Morda ljubosumje, nezvestoba? Ali kaj drugega?

Odločil se je, da poišče Toma Evansa.

— Prišla sva, inšpektor! — je rekla, ko sta prišla do stanovanja Sandre Russel.

Stan je odprl vrata in vstopil prvi. Na postelji je ležalo črnolaso dekle v ozki zeleni obleki. Njen obraz je bil miren, brez sledu bolečine, ki bi kazala nasilje. Nihče ne bi verjel, da je dekle mrtvo. Prej bi rekel, da je zaspala in da jo samo globok spanec ovira, da ne vstane.

Inšpektor je stopil k telefonu na mali mizici blizu postelje in poklical policijsko postajo.

Oglasil se je narednik Thompson.

— Nujno pošljite zdravnika v 39. avenijo št. 14.

Hišnica je nemo gledala inšpektorja. Zdravnik je kmalu prišel in ugotovil, da je dekle zastrupljeno z arzenikom.

Dve uri pozneje je inšpektor Jerry Stan sedel v stanovanju Toma Evansa.

— Da, inšpektor, poznal sem Sandro Russel, — je tiho priznal mladenič z brazgotino na desnem licu. — Delala je v isti družbi kot jaz. Sandra je bila lepo dekle in nameraval sem se poročiti z njo. Poročiti sva se nameravala konec prihodnjega meseca. Vem, inšpektor, vse govori proti meni, vendar res nimam nobene zveze z njeno smrtjo. Upam, da boste našli pravega morilca in ga kaznovali.

Inšpektor je skozi cigaretni dim opazoval mladeniča. Tom Evans je na prvi pogled bil pošten in iskren. Bi lahko ubil Sandro Russel?

Nenadoma mu je nekaj šinilo v glavo:

— Na svidenje, Tom! — je inšpektor skočil pokonci in zapustil stanovanje.

V pisarno inšpektorja Stana na Broadwayu je stopila hišnica stavbe št. 14, spremljal pa jo je narednik Thompson.

— Sedite, — je rekel inšpektor in pokazal na stol sredi sobe.

Ženska se je tiho usedla.

— Torej našel sem fanta, katerega spis ste mi dali, fanta z brazgotino. Ime mu je Tom Evans. Toda to sedaj ni prav nič važno, kajti ta fant je priznal, da je poznal Sandro in bil njen ljubimec, ni pa njen morilec. Morilka Sandro Russel ste vi, gospa! Naj vam povem, zakaj ste jo ubili? Sandra je bila dekle, ki je bila všeč moškim. Seveda je imela ljubimec, ki je često prihajal k njej. Vi ste starejša ženska, ki ne more več privlačiti moških, in tega se zavedate. Toda z usodo se težko sprijaznimo. Gledali ste, kako fant vsak dan prihaja k Sandri in postali ste ljubosumni na dekletovo mladost in lepoto. Vaša osamljenost je bila vedno večja. Bili ste obupani in ste v tem obupu prišli do edine mogoče odločitve: ubiti dekle. Vem, da vas zanima, kako sem to odkril. Zelo preprosto. Ko ste mi telefonirali, ste rekli, da gre za umor. Od kod ste to vedeli, ko na njenem telesu ni bilo nobenih znakov nasilja?

Dnevnik rešene prostitutke

Kakšne kazni lahko dolete dekleta, ki zabrede v prostitucijo? — Strahoten opis razmer, kakor jih je videla 20-letna Francozinja

Kakšne kazni lahko dolete dekleta, ki zabrede v prostitucijo? Recimo: da jo posilijo z revolversko cevjo, v kateri je naboj. Ali da jo golo ponudijo psu v času parjenja in psa prisilijo, da se spravi na dekleta. Ali da jo imajo za divjad na nočnem lovu na enem izmed posestev — lovci pa imajo resnične in nabite puške. Ali ...

Tako je povedala 20-letno dekle za „Le Nouvel Observateur“ in hkrati priznala, kakšno kazen so ji naložili, da je bila „mehka“ do svojih zvodnikov: „Zaprli so me v hotelsko sobo za več tednov. Nisem imela pravice, da bi šla ven — niti za trenutek! Vsak dan so prihajali ljudje, posamično ali v skupinah, in me posiljevali. Izmišljali so si najrazličnejše položaje, jemali so me posamično, po dva ali po trije naenkrat. Zvodniki pa so prihajali od časa do časa: tudi oni so me jemali, le da so bili nežni, dajali so mi cigarete in mi govorili lepe stvari. Na koncu sem bila že tako zlomljena, da sem sovražila nedelje, ko niso pripeljali strank, ko sem bila ves dan čisto sama ... Končno so dosegli svoj cilj: popolnoma

sem bila odvisna od njih!“

Tako je povedala dekle, ki je prišlo z dežele v Pariz, misleč, da je ves svet njen. Ni bila zadovoljna s poklicem medicinske sestre in končno se je znašla — kot toliko drugih deklet — na ulici. Prostitucija je tako dobro organizirana, da ni mogoče delati samostojno: vsaka prostitutka dobi svojega zvodnika in je na milost in nemilost prepuščena njegovim muham. Dekleta, ki jih življenje vrže na dno, morajo ubogati na migljaj: zvodniki jim določajo kliente, izbira jo sobe v hotelih, pobirajo denar in določajo ceno „uslug“. Iz življenja nastane pekel in prostitutke ne morejo ničesar prihraniti za stare dni in — kot pravi 20-letnica v svoji izpovedi — tudi ne morejo ubežati usodi. Njihovi lastniki imajo dovolj časa, denarja in moči, da ubežnice poiščejo, če jih hočejo imeti!

Novinarje francoskega časopisa je zanimalo, kako se je rešila.

„Zaprosila sem enega izmed nekdanjih članov podzemlja, ki ima dovolj ugleda, da me je osvobodil. Ne vem, kaj je moral storiti, da so me

spustili. Poznam pa mnoga dekleta, ki so jih odkupili, a so jih zvodniki vedno znova vračali v prostitucijo ... Odkupna cena je 20 tisočih novih frankov ...“

In kaj je morala rešenka narediti svojemu rešitelju za osvoboditev? Tega ni hotela povedati. „So stvari, ki jih ne bom nikoli nikomur povedala!“ je dejala.

Kruta usoda: niso več niti lastnice same sebe!

Z naših vtov

BREZ OVINKOV

V trebanjski občini so naredili posebno anketo, s pomočjo katere so želeli zbrati čimveč mnenj in predlogov, kako bi izboljšali delo Socialistične zveze v občini. Na vprašanje „Kaj predlagate za izboljšanje odnosov med krajevno organizacijo in občinsko konferenco SZDL?“ so na Selih Semberku odgovorili kratko in jedrnat: „Telefon“. (V tem kraju si namreč že dalj časa prizadevajo, da bi napeljali telefon).

ALI SPLOH SMEMO?

Ko je pred kratkim v črnomaljski skupščinski dvorani tekla beseda o tem, naj bi s samoprispevki občanov nehali graditi in popravljati republiške ceste razen tistih, kjer gre za neodložljiva dela, ki preraščajo v politične probleme, se je oglasil tudi odbornik Lovro Rems:

„Ne vem, če smo mi sploh upravičeni dajati gramoz na republiške ceste. Saj niso našel! Ali imamo to pravico?“

— Čeprav ni nikjer zapisano, sem prepričan, da nam republika te pravice ne bo kratila, — je z nasmeškom odgovoril predsednik.

SKORAJ PRETEPEN — V Palermu se je hotel od svoje žene ločiti 47-letni delavec. Na razpravo je prišlo tudi njenih 17 otrok: malo je manjkalo, da niso starejši otroci pretepli ločitve željnega očeta ...

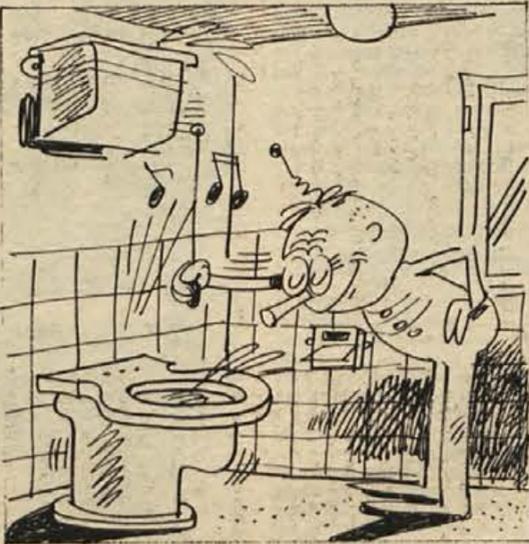
SKOK NA MARS

ti kongres po vsem ker so nenarocene eme, s katerimi so Kar naštejmo jih! pihnil! obrezovali buče in ojili. Kajti so umni

Marsovci ugotovili, da so peske še kako uporabne in niti malo zastrupljene s pesticidi, insekticidi, hormoni in podobnimi! Pa še poceni so bile povrhu. Marsovska HRANA je torej postala spet taka, kot treba.

Ogromna prehrabena industrija je v trenutku prišla na kant in zdravega ZRAKA ter čiste VODE je bilo spet dovolj na planetu. Z olajšanjem so Marsovci

spet izplakovali školjke v straniščih, potem ko so se napokali redilnih pesk ...

Pa da ne govorimo o tem, kako krepilno je vplivalo vrtno delo na zakrmele marsovske ude! Strokovnjaki za presajevanje organov so ostali skorajda brez dela. Z eno besedo: bučna revolucija.

„Da, tole bom vzel, tale je odlična!“

Dežurni poročajo

SPET KURJI TAT — V noči na 4. april je neznanec ukradel 7 kur iz kokošnjaka Marije Zura v Sevnem pod Trško goro.

VLOMILCI LE PREMETALI — V planinski dom na Mirni so 5. aprila ponoči vlomili neznanec. Oskrbenika to noč ni bilo doma. Vlomilci so vdrti skozi okno, v stavbi vse premetali, kaže pa, da niso nič odnesli.

UKRADLI KOLO — Albinu Golobu z Male Cikave je nekdo 5. aprila ukradel žensko kolo, medtem ko se je mudil na Velikem Slatniku. Oškodovanec je za najmanj 250 din.

IZRUVALI SO JABLANE — Novomeščanu Rafku Petriču je nekdo med 4. in 6. aprilom v sadovnjaku na Hrušici izruval več mladih jablan in ga tako oškodoval za 6.000 din.

TATINSKI OBISK — Slakove v Brezovem logu je v noči na 7. april obiskal tat in iz kurnika odnesel 6 kokoši.

NEZNANEC V HIŠI — 6. aprila dopoldne je neznan tat iz hiše Marije Perpar v Dol. Selih pri Trebnjem odnesel 1.300 din gotovine in žensko uro. Tat je izkoristil priložnost, ko domačih ni bilo v hiši, in v nezaklenjeni spalnici našel plen.

NEKDO SE BO MASTIL — V noči na 8. april je tat obiskal tudi Perparjeve v Luži pri Trebnjem. Iz šrambe je odnesel 50 kg suhega mesa v vrednosti 1.750 din.

TUJEC V STANOVANJU — Vladimir Marčič iz Kettejevega drevoreda v Novem mestu je prijavil, da mu je neznan tat odnesel iz stanovanja 1.000 din gotovine in tranzistor.

ZANESLO GA JE

19. marca zvečer je voznik Martin Koretič iz Brloga peljal iz Krškega proti Podbočju. V Malem Mraševem ga je v blagem ovinku zaneslo s ceste in je trčil v dva občestna kamna, podrl znamenje — križ, nato pa se je vozilo prevrnilo na streho in obstalo. Voznik je bil laže poškodovan, škoda na vozilu pa je za približno 9.000 din.

OKRADENA NA TRGU

V ponedeljek, 9. aprila, se je na novomeškem živilskem trgu mudila tudi Anica Vivodinec iz Svibnika pri Črnomlju. V gneči in živzavu ji je spreten žepar izmaknil denarnico s 370 dinarji.

Ptiček iz »Okrasa« ni začetnik

Na 3 leta strogega zopora je bil obsojen vlomilec, ki so ga januarja letos zalotili v novomeški trgovini OKRAS — Ivan Ivanovič ima na vesti še več podobnih kaznivih dejanj

Januarja smo poročali, da so 22. ponoči miličniki v novomeškem lokalno z okrasnimi predmeti, zlatino in urami prijeli vlomilca, ki je z granitno kocko razbil šipo in imel v žepih za 9.100 din blaga. To je bil 32-letni Ivan Ivanovič iz Sedlarice na Hrvaškem, ki je bil v Novem mestu večkrat na sezonskem delu.

Kot se je pokazalo v preiskavi in tudi na razpravi na okrožnem sodišču, je Ivanovič v Novem mestu še večkrat na nepošten način prišel do

Veliki požar je 7. aprila zajel domačijo Becovih iz Pekla pri Trebnjem. Ko so ob prvem mraku gasilci odvlekli zadnjo cev, je na pogorišču ostala žalostna slika. Škoda je velika, pri hiši pa je sama ženska-vdova s petimi otroki. (Foto UJV Novo mesto)

Petič: »Kaj veš o prometu?«

21. aprila bo v Celju republiško tekmovanje, 5. in 6. maja pa zvezno v Ljubljani — Najboljši bodo Jugoslavijo zastopali v Tunisu

V Sloveniji že peto leto organiziramo šolsko prometno tekmovanje pod geslom »Kaj veš o prometu?« in se republiško srečanje pionirjev prometnikov kot zaključni prireditvi s področja prometnega izobraževanja

6 vinjenih

Kočevski miličniki so izvedli v noči od 31. marca na 1. april v Kočevju in okolici prometno akcijo, v kateri so ugotavljali, kateri vozniki vozijo vinjeni. Preizkusili so 8 voznikov, ki so kazali znake vinjenosti, in pri šestih ugotovili, da so res vozili pod vplivom alkohola. Zato so jim prepredili nadaljnjo vožnjo, začasno odvzeli vozniško dovoljenje, prestopniki pa se bodo zagovarjali še pred sodnikom za prekrške. Grozi jim odvzem vozniškega dovoljenja od enega meseca do enega leta in denarna kazen 50 do 500 din ali zapor do dveh mesecev. En voznik je odklonil poziv za arkožestvo, zato se bo zagovarjal pred sodnikom za prekrške.

Mličniki so ustavljali tudi voznika fička, ki ni imel registrske tablice. Vendar voznik ni ustavil: peljal je naravnost proti miličniku in bi ga povozil, če miličnik ne bi v zadnjem hipu odskočil. Miličniki so krivca kmalu odkrili na Trati pri Kočevju. Ugotovili so, da je to 19-letni Albin Metelko iz Petrove vasi 15 pri Črnomlju, ki nima niti vozniškega dovoljenja. Zaradi vožnje brez izpita, ogrožanja življenja, ogrožanja varnosti prometa in drugih prekrškov se bo zagovarjal pred sodnikom za prekrške in na sodišču. J. PRIMC

in vzgoje šolske mladine.

Prometno tekmovanje je organizirano preko razrednih, šolskih, občinskih in medobčinskih srečanj, zaključek pa je na republiškem šolskem prometnem tekmovanju. Letos bo ta prireditve 21. aprila v Celju, dotlej pa morajo biti izvedena še medobčinska tekmovanja, na katerih izberejo po 4 tekmovalce za republiško pretnstvo.

5. in 6. maja bo nato v Ljubljani zvezno tekmovanje, imenovano »IV. jugoslovanski prometni pokal šolske mladine,« ki bo v organizaciji sveta SR Slovenije za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, pokrovitelj pa je skupščina mesta Ljubljana.

Na majskem tekmovanju v Ljubljani se bodo pomerile najboljše ekipe vseh republik in pokrajin, tu izbrani štirje naši tekmovalci pa bodo zastopali Jugoslavijo na XI. mednarodnem prometnem pokalu šolske mladine od 16. do 18. maja v Tunisu.

Vinjen je tipal za kanto

Jože Klemenčič je lani s prometno nesrečo povzročil bratovo smrt — Kazen: 10 mesecev zopora

Bilo je 23. oktobra lani, ko je Jože Klemenčič, zaposlen kot šofer pri podjetju Gorjanci, doma pa s Pristave pri Stopičah, v mraku vozil fička iz Novega mesta proti domu. V avtu je imel kanto bencina ter sopotnika brata Silvestra in Ludvika Luzarja. Med vožnjo je zavohal bencin.

Domneval je, da se je odvil zamašek na kanti, zato je z eno roko držal volan, z drugo pa tipal za sedež, da bi privil zamašek. V nepreglednem ovinku pri Črmošnjicah pa je avto zanesel v levo, ko se je naproti pripeljal s tovornjakom Peter Predovič. Trčenju se ni dalo izogniti, v nesreči pa so bili vsi v fičko poškodovani. Komaj 20-letni Silvester Klemenčič, ki je bil doma na dopustu iz JLA, je za posledicami hude nesreče 6. novembra umrl.

Se to: Jože Klemenčič je tedaj držal volan z eno roko, pri tem pa je imel v krvi 1,48 promila alkohola! Takojšnje priznanje in velika prizadetost nad bratovo smrtjo sta bili olajševalni okoliščini, ki ju je senat okrožnega sodišča pod predsedstvom Janeza Kramariča upošteval, po drugi strani pa so kot obtožilno okolnost upoštevali tudi dejstvo, da je bil obtoženec že kaznovan zaradi prometne nesreče.

Sodišče je izreklo kazen: 10 mesecev zopora nepogojno in odvzem vozniškega dovoljenja za leto dni. Sodba se ni pravomočna.

sredstev za preživljanje. Tako je 12. decembra lani v gostilni Rotovž ukradel ključ od dvorišnih vrat, potem pa po tej poti ponoči prišel v lokal. Vzel je 130 din gotovine, 40 škatlic filter 57 in uspešni podvig poplaknil še z dvema pelinkovcema. To je sam povedal. V kuhinji se mu je zdelo vredno odnesti le tranzistor.

V isti noči je razbil še šipo na vratih samopostrežbe Market v Bršlinu. Vlomil je v predal prodajne mize, vzel 155 din, s polic pa nabral za 3077 din blaga.

Ze avgusta lani ja natararici v gostilni Rotovž vzel ročno uro. Ivanovič je sicer vse to priznal, obenem pa se je izgovarjal, da je bil brez dela in sredstev ter večkrat pijan kot trezen. Toda tako nedolžen le ni, kot se je hotel narediti. Zaradi ropa je bil obsojen že na novomeškem sodišču, zaradi vloma pa na Reki. Tokrat mu je senat pod predsedstvom Janeza Kramariča prisodil 3 leta strogega zopora. Do pravomočnosti sodbe so mu pripor podajljali.

UGODNI POGOJI ZA ŠOLANJE

Pri postaji milice v Kočevju je vložilo že 8 mladincev prošnje za sprejem v kadetsko šolo za miličnike v Tacnu. Pogoji šolanja so zelo ugodni, saj sta šolanje in vsa oskrba brezplačna. Kadeti v treh letih pridobijo srednješolsko izobrazbo, s službo v milici pa odslužijo tudi obvezni vojaški rok.

Zvedeli smo, da bodo prijave za sprejem v šolo sprejemali še vse do 5. junija letos pri postaji milice Kočevje. Tu pa so nam povedali še, naj bi zainteresirani vložili prijave čimprej. Če namreč zaradi zdravstvenih ali drugih razlogov ne bodo sprejeti v šolo, bodo imeli še dovolj časa, da se bodo lahko vpisali na kakšno drugo šolo.

Po pomoč: premalo delavcev

Delo večine sodišč ovira kadrovsko vprašanje. Sevniško sodišče ima, razveseljivo, tako zasedbo, kot jo določa sistemizacija: 3 sodnike s pravosodnim izpitom in pripravnika. Vseeno pa predsednik sodišča Rajko Zupanc pravi, da je ta zasedba naključna in je vprašanje, če bo še dolgo taka. Od vseh sevniških podjetij ima namreč pravnik adinole LI-SCA, gospodarstvo in uprava bi jih že sedaj potrebovali najmanj 6.

Vseeno težav ne manjka: „Sevnica s tako razgibano okolico nima stalnega odvetnika! Sodišče mora zaradi tega še v večji meri dajati pravno pomoč. Sevniško sodišče spada med najstrožje v republiki, to je očitno tudi po tem, da se kazni po pritožbi na višji stopnji praviloma ne povečujejo. Smo v neprijetnem položaju, ko mora včasih isti sodnik jemati na zapisnik pritožbo na svojo sodbo. Za samo delo sodnikov predstavljajo največje težave neustrezni delovni prostori. Si lahko zamislite, kako naj dela sodnik, ko je večina pisarn v tej že nad 150 let stari stavbi prehodnih!« nam je dejal predsednik sodišča Rajko Zupanc.

— Gibanje kaznivih dejanj? „Število kazenskih postopkov se je lani povečalo za 8 odst. Kazenskih zadev je le od 35 do 40 odst. vseh zadev, preostalo so ci-

vilne in odškodninske tožbe. Očitno pa je, da se gospodarski kriminal preslabo odkriva. To je težavno delo. Inšpekcijske službe, davčna uprava so še prešibke. Ti prestopki se skrivajo tudi za premalo razvito samoupravljanje. Velika prednost samoupravl-

RAJKO ZUPANC: Delavci žal ne iščejo sodne zaščite.

ljanja je ravno samoupravna kontrola delavcev. Samoupravni organi bi morali dajati več prijav. Tako pa pride do obravnave šele takrat, ko o primeru čivkajo že vrabci. Takrat pa ni več dosti možnosti, da bi na posameznika še vzgojno vplivali.“

A. Z.

KRONIKA NESREČ

LOČNA: NI MOGEL USTAVITI — Emica Bajda iz Leskovca je 3. aprila dopoldne vozila osebni avto od Mačkovca proti mestu, pri skladišču tovarne KRKA pa je dohitela pešca in ustavila, ker je naproti prihajal traktor. Ker je za njo vozil avto Jernej Korbar iz Male Bučne vasi in ni utegnil ustaviti, je trčil v zadnji del avtomobila Emice Bajda. Škode je za 1.000 din.

BRŠLIN: TOVORNJAK V AVTO — 3. aprila dopoldne je Novomeščan Janez Bradač vozil z avtom iz Bučne vasi proti mestu in v Bršlinu pri prehodu za pešce ustavil. Za njim vozeči tovornjak, ki ga je vozil Stanislav Zaletelj iz Zagorice, je trčil v zadnji del Bradačevega avta. Škode je za 1.500 din.

KARTELJEVO: PRI PREHITEVANJU V GOZD — Brežičan Franc Drobnič je 3. aprila popoldne vozil z osebnim avtom proti Ljubljani. V karteljevskem klancu je začel prehitovati tovornjak. Tedaj je naproti pripeljal drug osebni avto. Drobnič je hitro zavrl, pri tem pa je njegov avto zanesel čez cesto po nasipu navzdol. Škode je za 1.000 din.

SENTJERNEJ: ZAPRL POT MOPEDISTU — 4. aprila zjutraj je Franc Tramite iz Dol. Gradšiča pri Sentjerneju vozil osebni avto po naselju. Pri zdravstveni postaji je zavil v levo, zaprl pot mopedistu Janezu Kuharju iz Dol. Prekope, ki je pripeljal po prometni cesti, in tako trčenja ni bilo mogoče preprečiti. Mopedista so poškodovanega odpeljali v novomeško bolnišnico, škode pa je za 2.000 din.

ČRNOMELJ: V PARKIRANO PRIKOLICO — Janko Badovinec iz Ljubljane je 6. aprila zjutraj vozil tovornjak mimo gasilskega doma v Črnomlju. Dohitel je drug tovornjak in ga nameraval prehiteti, ko je naproti privozil osebni avto, pa se je ponovno uvrstil na desno stran ceste. Voznik osebnega avtomobila Jože Hanov iz Tribuč je videl, da namerava oni prehitovati, zato je naglo zavil na parkirni prostor pred gasilskim domom in trčil v parkirano prikolico. Škode je za 2.000 din.

KARTELJEVO: MIKEC PRI-STAL NA NJIVI — Novomeščan Marjan Mikec je 5. aprila zvečer z osebnim avtom vozil po klancu pri Karteljevem proti Novemu mestu. Prehitel je tovornjak, ko je naproti pripeljal osebni avto. Mikec je hitro zapeljal v desno pred tovornjak, pri tem pa je njegovo vozilo začelo zanašati. Zdrknilo je na bankino, trčilo v smernik, se preukucnilo in obstalo na njivi. Škode je za 5.000 din.

KARTELJEVO: METLIČAN V TRZACANA — 7. aprila popoldne je Metličan Blagoje Tošeki vozil osebni avto po priključku pri Karteljevem proti Ljubljani, pred njim pa je vozil tržačan Dimitrij Pertot. Tržačan je pri priključku na glavno cesto čakal, da bo pot prosta. Metličan pa ni utegnil ustaviti in je trčil v zadnji del Tržačanovega avtomobila. Škode je za 2.000 din.

METLIKA: TRČENJE PRI VZVRATNI VOZNI — 8. aprila dopoldne je Franc Kunovar iz Ljubljane vzvratno zapeljal avtomobus na bencinski črpalki v Metliki, pri tem pa je trčil v osebni avto Lovra Remsa iz Črnomlja. Povzročil je za 1.000 din škode.

SREBRNICE: PRI PREHITEVANJU TRČIL — Franc Krevs z Velikega Kala je 8. aprila popoldne pri Srebrnicah prehitel osebni avtomobil Metoda Henigmama iz Zagreba, pri tem pa je trčil v zagrebški avto. Škode je za 1.500 din.

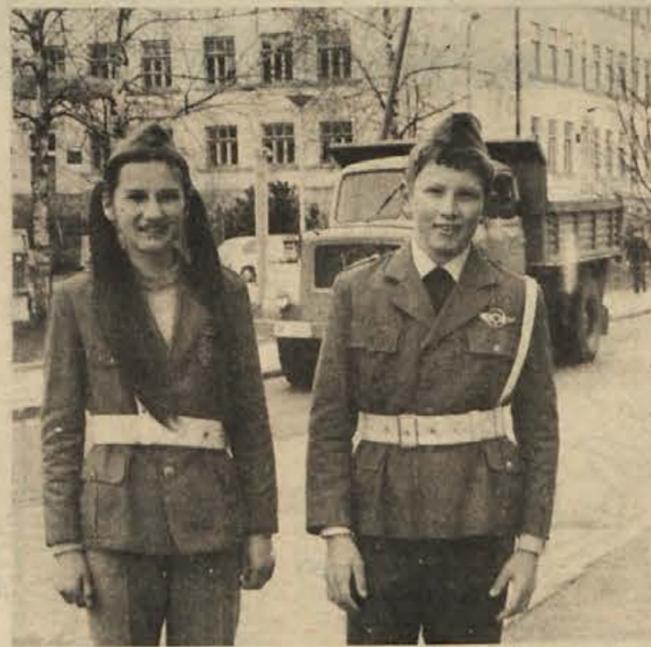
VEL. GABER: MOPEDIST POŠKODOVAN — Martin Završnik iz Vel. Gabra je 21. marca vozil neregistriran moped iz Trebnjega proti domu. Na nepreglednem ovinku v Vel. Gabru je med srečanjem z vprego zapeljal na kup gramoza in padel. S poškodovano glavo so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

ŠENTLOVRENC: ZAPELJAL NA SREDO — 11. marca zvečer sta v Šentlovincu naproti pripeljala z avtomobili Ivan Podpadec iz Dol. Nemške vasi in Darko Dular iz Krtnice. Med srečanjem je Podpadec zapeljal na sredo ceste, tako da sta avtomobila trčila. Škode je za 2.000 din.

Obležal mrtev

Na cesti Črnomelj-Kanižarica se je 6. aprila okrog 9.50 pripetila huda prometna nesreča s smrtno izidom. Jože Zajc iz Svibnika je vozil tovornjak iz Črnomlja proti Vinici, pred tovarno BELSAD pa mu je naproti po sredi ceste pripeljal mopedist, 45-letni Alojz Dragoš iz Dragovanje vasi. Pri srečanju se je mopedist zaletel v prednji levi blatnik tovornjaka. Izgubil je ravnotežje, udaril z glavo ob tovornjak, nato pa mrtev obležal na tleh.

Ponesrečenemu mopedistu ni bilo več pomoči, gmotne škode pa je za 2.500 din. Vožnja po sredi ceste in še v ovinku povrhu je tokrat zahtevala življenje.

Ko so pretekli teden otroci iz osnovne šole »Katja Rupena« po Novem mestu zbirali star papir v akciji »Za mladinski in borčevski dom v Kumrovcu«, so jim priskočili na pomoč tudi pionirji miličniki. Ti so skrbeli, da so njihovi vrstniki z vozički in z naročaji papirja varno prišli čez cesto do šole. (Foto: R. Bačer)

Kultura-težko breme

Tone Kovačič, predsednik KS Šentjernej:
»Denarja imamo komaj za druge potrebe. Razumevanje je«

Predsednik izvršnega odbora novomeške izobraževalne skupnosti prof. Veljko Troha je prejšnji teden želel odgovor na vprašanje, kako se šentjernejska krajevna skupnost vključuje v kulturno življenje. Tone Kovačič, predsednik KS Šentjernej, je začel odgovor z besedami: »Za lansko desetletnico našega okteta smo vložili v popravilo šentjernejskega prosvetnega doma 6.000 din. Zasilno smo prebelili dvorano in delno uredili oder, v celoti pa sanitarije. Dom je zdaj primerno urejen glede na to, kakršna je sama zgradba, vendar se vedno premajhen za velike in zahtevne prireditve. Po svojih močeh skrbimo tudi za knjižnico: kljub pičlim denarjem damo knjižnici za nabavo novih knjig po 2.000 din na leto.«

»Ali na sejah sveta krajevne skupnosti večkrat govorite o kulturi?«
»Precejkrat, vendar pripominjam, da svet ni takšen organ, da bi lahko kaj več naredil za kulturo. Sicer pa je tako tudi v drugih krajevnih skupnostih, kjer prevladuje pretežno komunalna problematika. Moje izhodišče je: če hočemo kulturo gojiti, ji je potrebno zagotoviti več denarja, tega pa vsaj naša krajevna skupnost nima. Po mojem bi bilo najbolj prav, da bi denar za kulturo name-

nili že tedaj, ko bi krajevnim skupnostim delili dotacije iz občinskega proračuna. Če bi se to zgodilo, bi krajevne skupnosti lahko prevzele v upravljanje tudi kulturne domove oziroma dvorane.«

»Krajevne skupnosti najbrž niso edine, od katerih kultura pričakuje pomoč?«

»Ne samo kultura, tudi druga področja bi bolj uspevala, če bi imele gospodarske organizacije več posluha. Če pa že govoriva o kulturi, naj pripomnim, da bi morale biti za njen razvoj zainteresirane predvsem delovne organizacije, med drugim tudi zato, ker dobro razvito kulturno življenje marsikdaj pogojuje prihod strokovnjakov. Naj odgovor na to vprašanje končam z ugotovitvijo, da je premike, če čutiti. O usmeritvi na tem področju smo se nedavno pogovarjali s predstavniki družbeno-političnih organizacij in kulturno zainteresiranih ljudi v naši krajevni skupnosti.«

»Kako znaguje krajevna skupnost dela, ki jih tu nisva omenjala?«

»Na srečo imamo svojo gramoznico in nas posipavanje vaskih poti z gramozom skoraj nič ne stane.«

»Koga predlagate za prihodnji intervju in zakaj?«

»Zanima me, kdo bo v prihodnje skrbel za kanalizacijo v Šentjernej. V minulih letih smo s svojimi denarji zgradili okoli 1.300 m kanala in s tem vse glavne vode. Ko smo to končali, so prišli kasirat iz novomeškega komunalnega podjetja. Sprašujem se, kdo bo plačal nadaljnjo gradnjo kanalizacije. Odgovor pričakujem od Jožeta Gosence, direktorja komunalnega podjetja, ki upravlja s kanalizacijo v občini. Če ne bomo dobili ugodnega odgovora, bomo vprašanje zastavili pri občinski skupščini.«

I. ZORAN

Cestarji so napovedali bitko luknjam, ki jih je v ceste zavrtala zima in jih razširilo pomladansko »kipenje«. Te dni se je novomeško Cestno podjetje lotilo urejanja vpadnic v Novo mesto. Cesta herojev, ki je kot ena najslabših in hkrati najbolj prometnih cest v Novem mestu povzročila precej vroče krvi domačim in tujim voznikom, dobiva te dni novo asfaltno prevleko: Na sliki: asfaltiranje v Ločni. (Foto: I. Zoran)

DANES SEJA OBČINSKE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE

Do zdaj: 234 evidentiranih

Evidentiranje možnih kandidatov — sestavni del priprav na volitve 1974 — Novi občinski statut bo tudi pri SZDL v središču pozornosti — Straža za zgled, kako je treba organizirati Socialistično zvezo po novem

V Novem mestu se bo danes sestala občinska konferenca Socialistične zveze. Na dnevnem redu seje so med drugim tele točke: delovni načrt za čas do marca 1974, proračun SZDL, potrditev predlogov za priznanja OF in ustanovitev sklada za zgodovino NOB.

Iz gradiva je razvidno, da je ena najpomembnejših trenutnih nalog SZDL izvesti javno razpravo o novem občinskem statutu, ki so ga v Novem mestu pripravili med prvimi v Sloveniji. Takoj zatem omenja gradivo, da je dolžnost konference spodbuditi organiziranost Socialistične zveze v krajevnih konferencah (po zgledu Straže)

KJE ŠE VODOVODI?

Z dograditvijo vodovoda za Ledo-čo vas in Šentjakob bo dobilo pitno vodo novih 20 gospodinjstev v šentjernejski krajevni skupnosti. Dela, ki so jih načrtovali v zadnjih letih, bodo predvidoma dokončali letos. Novono nameravajo zgraditi vodovod v Apenniku in na orehovski vodovod navezati Dolnje in Gornje Gradišče, Maharovec in Gornjo Brezovico.

in organiziranje razprav o drugi fazi ustavnih sprememb, zlasti še na področju družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja.

Zelo pomembno nalogo ima SZDL v pripravah na volitve, ki bodo prihodnje leto. Evidentiranje možnih kandidatov za odbornike, poslance in druge voljene družbeno-politične funkcije se je temeljiteje začelo že pred letom dni. Uspeh ni izostal, saj so do danes seje konference evidentirali v novomeški občini že 243 možnih kandidatov, od tega le 41 žensk. Iz-

vršni odbor konference nenehno spodbuja krajevne organizacije SZDL, naj na sestankih ne pozabijo evidentirati.

Več razprav bo SZDL posvetila kmetijstvu in gozdarstvu, pri čemer bo osvetlila zlasti vprašanja združevanja kmetov v kmečke skupnosti. Oziviljeno bo tudi delo konference za družbeno aktivnosti žensk, pri čemer se bodo zavzemali za še večje vključevanje žensk v družbeno-politično življenje. Ne najmanj pomembna bo naloga, da bo prišlo na prihodnjih volitvah na kandidatne liste čimveč družbeno in politično razgledanih, strokovno usposobljenih in za reševanje ženskih vprašanj zavzetih zaposlenih žensk.

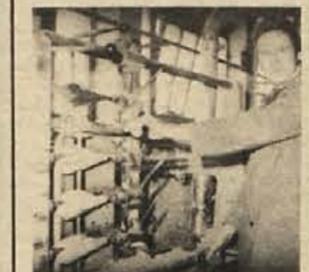
Za izredno nalogo šteje Socialistična zveza proslavljanje obletnic kmečkih uporov. Predvidevajo, naj bi bila večja proslava na Mehovem, kjer je mladina pred kratkim že očistila ruševine. Kaj več o proslavljanju obletnic puntov v Novem mestu ni znanega.

Prvič nad 10.000

Februarja je industrija novomeške občine prvič štela 10.000 zaposlenih; januarja je imela 9.978, naslednji mesec pa že 10.160 delavcev. Najbolj se je zaposlenost povečala v Novoteksu in Labodu, in sicer za 20 odstotkov.

Vrednost proizvodnje se je v primerjavi z lanskim februarjem letos povečala za 17 odstotkov. Največji porast so imeli v Krki, Kremenu, Novolesu, Labodu in nekaterih drugih delovnih organizacijah.

V izvozu je opaziti zastoj: februarja je bil za 11 odstotkov manjši kot v enakem obdobju lani. Krki, Novoteksu, Novolesu in Labodu je šlo dobro, slabše pa Industriji motornih vozil. Kajpak se je leto komaj začelo in marsikakšen rezultat bo do konca poslovnega leta krepko izboljššan. To velja zlasti za izvoz, ki je precej odvisen od mednarodnih tržnih »muh«.

V industriji: več novih in marljivih rok

PRAPREČE: ZDAJ GRE ZARES

V Praprečah pri Gornji Straži že več tednov gradijo vodovod, ki naj bi ga po večletnih prizadevanjih in poskusih letos naposled dokončali. Stroj je od Jurke vasi, od koder bo šel glavni vod, že izkopal jarek, 40 polovice pa so tudi že položili cevi. Ljudje se odirgujejo od vsakdanjega dela na polju in prostovoljno tudi zagrebajo. Vsaka hiša mora poleg denarnih prispevkov odslužiti pri teh delih še s 40 urami prostovoljnega dela.

ZK IN SINDIKAT O DELAVSKIH DOPOLNILIH

Zaostriti disciplino in odgovornost

Pravočasna opozorila, da je treba s pripravami pohiteti, niso zalegla zaradi odporov pred oblastjo delavcev nad delitvijo dohodka — Nikjer prav nič storjenega za poljudno razlago delavcem

Ko sta komite obč. konference ZK in predsedstvo sindikalnega sveta pred nedavnim na skupni seji tehtala, kako daleč smo v novomeški občini s pripravami na uveljavitev delavskih ustavnih dopolnil, so prišli na dan kaj malo spodbudni podatki. Pregled v 40 del. organizacijah, ki zaposlujejo skupaj nekaj več kot 12.000 delavcev ali 73 odst. vseh zaposlenih v občini, je pokazal: leta 1971 so imenovali komisije za pripravo uveljavljanja delavskih dopol-

nil v 4 del. organizacijah, do 30. junija 1972 še v 11, do konca 1972 še v 13 in v januarju letos še v 3 del. organizacijah, medtem ko 9 organizacij do februarja letos takšnih komisij še ni imenovalo.

Komisije so zbrale potrebno gradivo v 18. del. organizacijah, v 9 pa so ga še pripravljale. Osnutek samoupravnega sporazuma so imeli izdelan v eni organizaciji, že sprejetega pa prav tako v eni.

ZK in sindikat sta že pred poldrugim letom začela opozarjati, da je uveljavitev delavskih dopolnil obsežna naloga in da je treba brez odlašanja pričeti priprave. Ko so na omenjenem posvetu tehtali, kje so vzroki za tolikšno zamudo, so ugotovili, da ne gre toliko za neznanje in nemoč, kot za odpor. V vodstvih delovnih organizacij se niso ogreli za delavska dopolnila.

Dokaz, da je to res, je pri roki: ZK in sindikati so ponujali pomoč, toda niti ena del. organizacija ni zaprosila zanjo. In vendar gre za ostvarene ustavne določila, torej za uresničitev najvišjega zakona. Ta, ki je bil rečimo nezmožen uresničiti to nalogo, bi za pomoč gotovo zaprosil, če bi mu bilo kaj do tega, da dobi delavec tisti vpliv nad delitvijo dohodka, ki mu ga ustava daje.

Zdaj je prišel čas, ko moramo v vsaki delovni organizaciji dosledno oceniti, kako daleč smo z uveljavljanjem 21. in 22. ustavnega dopolnila. Ugotoviti moramo, zakaj je opravil-

nega pri tem tako malo in kdo je temu kriv. Čas nas že tako lovi, da moramo odločno zahtevati razredno disciplino pri spoštovanju dogovorov in tiste, ki so bodisi posredno, bodisi neposredno ovirali uveljavitev ustavnih dopolnil, poklicati na odgovor.

75 IZREDNIH

Izreden študij je v novomeški občini med učitelji zelo razširjen, saj si na ta način pridobiva zahtevano izobrazbo in strokovnost 75 učiteljev: 34 se jih pripravljata za razredni in 39 za predmetni pouk. Pričakujejo, da jih bo do konca leta 1973 diplomiralo 30, v letu 1974 11, drugi pa v naslednjih dveh letih.

SOLIDARNOSTNI SKLAD

Do 15. aprila letos morajo biti opravljene volitve v skupščino solidarnostnega stanovanjskega sklada občine Novo mesto. Občinska skupščina je hkrati z razpisom teh volitev sprejela tudi predlog, naj skupščina sklada, ki bo izvoljena, prevzema tudi posle iniciativnega odbora za ustanovitev samoupravnega stanovanjske skupnosti. V skupščino solidarnostnega stanovanjskega sklada bodo volile delovne organizacije, ki prispevajo vanj sredstva, skupaj 19 članov, 3 člane občinske skupščine, 19 članov stalna konf. KS, po 1 člana pa obč. konf. SZDL, ObSS, občinska zveza ZZB, obč. konf. ZMS, delavci, zaposleni pri zasebnikih, in društvo upokojencev.

ZAMENJAVE V SVETIH

V svet za gospodarstvo je novomeška občinska skupščina imenovala na zadnji seji Bruna Koprivnika in inž. Edo Tavčarja (inž. Avgust Fajfar in Andrej Bajt sta bila razrešena), v svet za prosveto in kulturo Vlasto Grabar (do zdaj Milan Matjašič), za člana sveta za zdravstvo, socialno varstvo in delo pa dr. Milana Adamčiča.

ŠENTJERNEJ: NOV VRTEC?

Šentjernejčani držijo pesti za nov vrtec, za katerega imajo pripravljeno vse, razen zemlje. Začetek gradnje je, kot je slišati, odvisen od tega, kdaj bo dosežen sporazum o odkupu zemljišča. Z gradnjo se mudi, saj zdajšnji vrtec ne more sprejeti niti otrok, ki so varstva nujno potrebni, poleg tega pa malečkom v sedanji stavbi ni zagotovljena varnost.

MINI ANKETA

»Z ustanavljanjem teles delavskega nadzora v novomeški občini ne moremo biti zadovoljni. Še vedno je preveč čakanja, oklevanja,« trdijo analize.

Mnenja posameznikov so takale:

FRANC KUMP, Gorjanci: »Trenutno imamo tečaj za samoupravljalce. Obiskuje ga 26 delavcev. Kmalu bomo priredili podoben tečaj v Novem mestu za delavce avtobusnega in gostinskega prometa. Delavcem moramo najprej omogočiti politično širino, če smo se že odločili, da jim zaupamo kontrolo. O nadzoru razpravljamo pri nas že dalj časa, komisije pa še nismo imenovali. Podpiramo mnenje, naj komisijo za delavski nadzor imenuje kolektiv.«

Kontrola

LOJZKA POTRČ, Labod: »O delavskem nadzoru smo konkretnije govorili na nedavnih zborih delovnih skupnosti. Sklenili smo, da bo imela svojo kontrolo vsaka od naših TOZD. Dobili jih bomo v kratkem. Pri nas bo komisije za delavsko kontrolo imenoval delavski svet.«

SIMO MRKŠIČ, Iskra - Novo mesto: »Ta mesec bomo dobili pravilnik, ki bo urejal odnose v zvezi z delavsko kontrolo. Pravilnik bomo temeljito prebrali in izpopolnili v razpravah, nakar bo komisijo delavske kontrole imenovala delovna skupnost. Pri nas smo prepričani, da mora imeti ta komisija podporo v večini zaposlenih in da je lahko odgovorna le njej, ne pa ožjim organom.«

MIHA BÜRGER, občinski sindikalni svet: »V nekaterih delovnih organizacijah so že uvedli delavsko kontrolo. Kaže, da leti ni tako trd oreh, kot je kazalo sprva. Sindikati so z obema rokama zanjo. Pomembno je, da je naposled odpravljeno mišljenje, da pomeni uvedba te kontrole nezaupnico samoupravljanju. Prepričan sem, da bi morali telesa delavskega nadzora imenovati neposredni proizvajalci, ne njihovih zastopniki v organih upravljanja.«

JANEZ SLAPNIK, občinski komite ZK: »Po mojem mnenju se delavska kontrola prepočasno prebija v življenje. Mnogi to tudi preozko obravnavajo, čeprav je jasno, da kontrola ni organ s kupom papirja na mizi. V delovnih organizacijah premo poudarjajo strokovno in politično stran kontrole, sicer pa se mnogi še vedno preradi zadovoljujejo z razmišljanjem o komisijah. Za partijo veljajo sklepi s seminarja v Semiču.«

NOVA VPLAČILA ZA ŠOLE

V marcu so krajevne skupnosti v novomeški občini vplačale v sklad za gradnjo šol 185.649,35 din, delovne organizacije pa 234.529,85 din. Krajevne skupnosti so zbrale: Novo mesto 130.184,55, Šentjernej 14.561,45, Prečna 1.054,80, Brusnice 4.022,10, Žužemberk 9.781,20, Stopiče 4.360,80, Orehovica 1.284,80, Straža 16.826,50, Bučna vas 2.771,75 in Gabrje 872,65 din.

Novomeška kronika

FILMSKI ABONMA — Mladinski komite je razpisal filmski abonma in dal na spored deset predstav: Točno opoldne, My Fair Lady, Gospodu z ljubeznijo, Samorastniki, Fahrenheit 451, Faraon, »Z«, John in Mary, Enainštirideseti in Na gori raste zelen bor.

DOM POPRAVLJAJO — Ze lani jeseni so začeli obnavljati Partizanov dom na Loki. Zadnje dni so v njem spet delavci, ki bodo prebelili slačilnice, popravili vodo in uredili vse potrebno za športnike, ki bodo v naslednjih tednih spet začeli tekmovati za točke.

S POPUSTOM — Tudi trgovcem prede zadnje čase trda za denar, saj je vse več trgovin, kjer prodajajo s popusti. Tako zadnje dni vabi reklama v trgovino Elektrotehne, kjer prodaja Gorenje s 5-odstotnim popustom svoje izdelke kupcem, ki kupujejo za gotovino.

CVETNA NEDELJA — Na tržnici so se pojavili prodajalci butaric: star običaj pred cvetno nedeljo. Oživilo so tudi prodajalci semen, suhorobarji, pletilje in prodajalci kičastih spominkov. Kaže, da dosledno izpodirjajo branjeve.

JAJCA PO DINAR — Trg je bil po običaju dobro založen — prvi se je pojavil na stojnicah tudi paradiznik. Pripeljali so ga iz Makedonije in ga prodajali po 12 dinarjev. Sicer pa so bile cene take: solata po 12 dinarjev kilogram, jabolka 8, pesa 5, limone 10, pomaranče 6, kumare 10, cvetača 10, zelje 4, por 6, ohrovt 8, jajca 1 do 1,10 din kos. Razen tega so prodajali še kisló zelje in repo, sirček in smetano, semena in še kaj.

PEKI — Več občanov nam je telefoniralo in se jezilo nad odločitvijo pekivo, da ne bodo več pekli ponoči. Pravijo: zjutraj ne dobimo peciva v restavracijah, na šoli moramo čakati popoldne, da nam pripeljejo kruh za dopoldansko malico naslednji dan, in podobno. Nekdo je celo dejal: kaj, če se bodo recimo zdravniki odločili, da ne bodo več delali ponoči?

ROJSTVA — Rodile so: Ana Urbančič s Poti na Gorjance 12 — Zvonka in Sama, Marija Radakovič iz Ulice Ivana Roba 1 — Gorana, Rozalija Božič iz Lamutove 30 — Lucijo, Stanislava Šlejčkovec z Mestnih njiv 23 — dečka in Zinka Rem z Mestnih njiv 10 — dečka.

POGREBI — Umrli je Anton Gričar, upokojenec, star 73 let, iz Kettejevega drevoreda 42.

— Ena gospa je rekla, da bo zdaj SZDL spet ostreje nastopala v svoji aktivnosti: okroglo mizo pri predsedniku so zamenjali s štirioglo ...

Kadar pretiravamo pri varčevanju

Nadih starosti ne vzbujajo vedno spoštovanja — Sodnija kliče po obnovi

Za besedo varčevanje se do sedaj nismo kaj prida zmenili in vrsto let smo jo pogrešali v vsakdanjem besednjaku kljub reformam. Samo prestopiti je treba prag te ali one delovne organizacije, s pogledom ošinitih pisarne vodilnih in že si bomo na hitro ustvarili sodbo o tem, kakšno mesto zavzema varčevanje v tistem okolju. To seveda ni edino merilo, dovolj pa pove, če si nekdo v kratkem razdobju večkrat prenovi pisarno.

In ker je beseda varčevanje spet prišla v modo, ne bo odveč pokazati na šolski primer druge skrajnosti, na primer, ki zelo dobro ponazarja varčevanje. Potreben je samo obisk na tožilstvu ali na sodišču. Vsaj v Breži-

cah je tako. Za znamke in plače jim denarja ne zmanjkuje več, zato pa morajo še vedno varčevati pri drugih izdatkih.

Letos so prvič nekoliko zadihali. Na sodišču so si lahko privoščili nakup dveh pisalnih strojev obenem in izločili dva, ki ju na nobenem krajevnem uradu ne bi hoteli več uporabljati. Na novo so opremili celo pisarno Denar pa so si prihranili, ker sta odšli dve uslužbenki v pokoj in zanj niso imeli takojšnje zamenjave.

Imajo pa še kup drugih potreb. Najbolj bi potrebovali pisalne stroje in računski stroj ter denar za beljenje prostorov. Večina pohištva je še iz predvojnih časov, nekaj celo izpred prve svetovne vojne. Patina starosti pa ne daje vedno vtisa čistosti. V stavbi bi si radi uredili centralno kurjavo in se povezali v prtiličju s pošto, ki jo nameravajo o v kratkem modernizirati.

Tudi zunanost stavbe kliče po obnovi, saj se zopet prebija na površje napisa „Finanzamt“ in „Zum schwarzen Adler“, kar sodniji

prav gotovo ne dela časti. Popraviti bo treba streho, saj je je dobršen del poraščen z mahom, voda pa vdira skozi strop v pisarne.

Tu je še Stanovniško podjetje, ki pobira za stavbo kar čedno najemno, pa kljub temu pozablja na vzdrževanje. Zaradi vseh teh težav, ki izvirajo iz varčevanja, se je dodiše obrnilo za pomoč na skupščino. Torej je upanje, da se bodo stvari uredile.

JOŽICA TEPPEY

DENARNE NAGRADE ZA NAJBOLJŠE

Občinska zveza prijateljev mladine v Brežicah je skupaj z republiko zvezo dala pobudo za razpis tekmovanja med društvi in zvezami v Sloveniji. V breziški občini so taka tekmovanja tradicionalna in že devet let kažejo dobre rezultate. Društva spodbujajo k pestrejšim vsebinskim nalogam in prispevajo k njihovi organizacijski utrditvi.

Pobuda Brežičanov ne zahteva nobenih dodatnih nalog, marveč le poudarja tiste, ki so bile do sedaj premalo znane. Vsa društva in zveze, ki se bodo prijavile na razpis, bodo za svoje sodelovanje prejele plakete, tri najboljše pa denarne nagrade. Merilo za končno ocenjevanje bo opravljeno delo v letu 1973.

Osnutek tekmovalnega programa vsebuje utrjevanje organizacij, predšolsko vzgojo, izobraževanje staršev, delo s pionirji, letovanje otrok, socialno pomoč in posamezne akcije v tednu otroka. Po občinah naj bi ob tej priložnosti popisali družine, ki živijo v skrajno zanamarnih razmerah. To bo dobrodošlo tudi vsem tistim, ki so dolžni skrbeti za socialno ogrožene občane, pa ne vedo za vse primere.

V. P.

1684 DAVČNIH NAPOVEDI

Davčna uprava v Brežicah je letos prejela precej več napovedi kot lani. Tedaj so jih obravnavali nekaj nad 800 in obdvačili 349 občanov, letos pa je število vlog naraslo na 1684. Občani, ki napovedi niso vložili pravočasno, bodo morali poravnati kazni, če za zamudo niso imeli upravičenega razloga.

PROMETNA TEKMOVANJA

Občinsko prometno tekmovanje starejših in mlajših pionirskih deset in bo v Brežicah 19. maja. Na področnem tekmovanju, napovedanem za 13. april v Trebnju, pa bosta breziško občino zastopali lanski zmagovalni ekipi. Kombinirane ekipe sedmih osnovnih šol bodo sodelovale tudi na srečanju pionirjev prometnikov 5. in 6. maja v Ljubljani.

V. P.

SEKRETARJI O SKLEPIH

Samo sprotno preverjanje uresničevanja sklepov občinske konference ZK bo spodbujalo komuniste k vztrajnosti in doslednosti, zato so se te dni sestali sekretarji osnovnih organizacij ZK v breziški občini. Ocenili so, do kod so v občini napredovali pri uvajanju delavske kontrole, varčevanju, graditvi stanovanj za delavce in uresničevanju ustavnih dopolnil.

POCENI KUHINJO

Občinskemu sindikalnemu svetu je komite ZK naložil zahtevno nalogo. Proučiti bo moral, kakšne so možnosti za ustanovitev centralne kuhinje za družbeno prehrano v Brežicah. Ta bi se kako prišla prav manjšim delovnim organizacijam, ki prehrane nimajo urejene. Predlog je še za samopostravno restavracijo in za mlečno restavracijo. Za olajšave pri dajatvah v takih obratih se bodo morali zavzeti odgovorni komunisti občinske skupščine.

LETOS ZA 7 PRIZNANJ OF

Zirja za vsakoletno podelitev priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda v Brežicah predlaga izvršnemu odboru občinske konference SZDL v Brežicah tokrat podelitev sedmih priznanj najzastojnejšim občanom. V poštev pridejo aktivisti OF in kasnejši vzorniki ter požrtvovalni družbeni delavci v organizacijah SZDL. Priznanja bodo izročili izbranim občanom 26. aprila na proslavi v počastitev praznika Osvobodilne fronte.

V Krškem je bilo v soboto, 7. aprila peto kolo občinskega prometnega tekmovanja „Kaj veš o prometu“. Sodelovalo je 32 mlajših in 32 starejših pionirjev iz osmih polnih osnovnih šol. V obeh skupinah sta osvojili prvo mesto ekipi iz Krškega. Udeležili se bosta področnega tekmovanja. (Foto: Teppey)

UČNI USPEH LANI ZELO DOBER — MANJ PONAVLJALCEV

Vsak četrti šolar je vozač

Ti učenci so prikrajšani za dodatno pomoč in za delo v krožkih

Skozi zeleno luč se je ob koncu minulega šolskega leta prebilo 95,2 odst. osnovnošolskih učencev iz krške občine. Toliko otrok dotlej še ni izdelalo razreda. Učni uspeh se je v primerjavi z letom poprej izboljšal na vseh solah, razen na Senovem. Bolje so napredovali predvsem učenci višjih razre-

dov. V prvem in drugem razredu z uspehom še niso zadovoljni, računajo pa, da se bo popravilo, če bodo vse otroke preizkusili že v mali soli in jih po potrebi usmerili v posebno šolo.

Osem popolnih šol je lani obiskovalo 3438 učencev, 84 pa se jih je šolalo v posebni šoli. Razveseljivo je, da se je zmanjšalo število ponavljavcev. Najmanj so jih imele šole v Kostanjevici, Leskovcu, Krškem, Breštani in na Raki, največ pa na Senovem. Uspeh seveda brez dopolnilnega pouka ne bi bil tako dober. Dodatne pomoči so bili deležni učenci od prvega do osmega razreda. V višjih razredih je največ učencev obiskovalo dopolnilne ure iz matematike, slovenščine in tujega jezika.

Nerodno je le to, da so za dodatno pomoč prikrajšani vozači. Ravno ti učenci so dopolnilnega pouka najbolj potrebni.

Lani se je z avtobusi in kombiji prevažalo v šolo in domov 924 učencev. To pomeni, da je vsak četrti učenec v občini vozač. Največji odstotek jih ima Podbočje, kjer je vozačev nad polovico. Osnovna šola Breštanica jih ima 83, Kostanjevica 127, Krško 194, Leskovec 258, Podbočje 145, Raka 48 in Senovo 69. Izjema je samo Koprivnica. Tam pa jih zaradi hribovitega terena ne morejo voziti, ker se mnogi kraji nedostopni. Učenci vozači so tudi sicer na slabšem. Ko je pouka konec, se odpeljejo in nimajo nobene možnosti, da bi razvijali svoja nagnjenja v interesnih krožkih, športnih dejavnostih ipd.

J. TEPPEY

KOVINARJI ŠE KORAK

Kovinska predelovalna industrija je v krški občini dobro zastopana. Do pred kratkim je šlo vsako podjetje svoje pot. Prvi korak k poenotitvi sta letos napravila kolektiva Klenarstva iz Kostanjevici in kolektiva SOP iz Krškega. Naslednji korak čaka Kovinarsko in Sigmat. Tudi ta dva si za sedaj še vsak zase krojita usodo in načrtujeta prihodnost. Pri obeh kolektivih pa obenem razmišljajo, s kom bi kazalo naravnati korak v bodoče. Sigmat celo zaposluje nad 30 delavcev pri Metalni, kjer izdelujejo zanj betonske mešalce.

NOVO V CELULOZI

V krški tovarni papirja so veliko razmišljali o tem, kako organizirati podjetje, da bo samouprava popolnejša in da ne bo prišlo do krize, kakršno poznajo iz izkušenj z ekonomskimi enotami. Za sedaj imajo zamisel za šest temeljnih organizacij združenega dela, torej za šest enot, ki bodo enakopravno odločale o dohodku. V sklopu teh bo tudi Papir-konfekcija z nekoliko specifičnim položajem. S tem podjetjem se nameravajo združiti. Novo organizacijo tovarne so sklenili temeljito preštudirati, da z njo ne bi razdirali medsebojne povezanosti.

ČESA SE BOJE V LISCI

Obrat Lisec na Senovem zaposluje 236 delavk. Lani so ustvarile za 29 milijonov dinarjev vrednosti, za letošnje pa se nadejajo, da bo celotni dohodek narasel na 33 milijonov. Obrat ima po oceni komisije za družbeno-ekonomsko odnose pri občinski konferenci ZK v Krškem vse možnosti za ustanovitev temeljne organizacije dela. Razgovori s predstavniki kolektiva pa so pokazali, da se celo v vodstvu obrata branijo tega, do česar ima kolektiv ustavno pravico. Pri zaposlenih ovira tako odločitev strah za prihodnost.

V matičnem podjetju osamosvojitvi niso naklonjeni in razumljivo je, da se v obratu bojuje, saj bi kot TOZD prav lahko dobivali manj donosno delo kot druge enote. Komunisti so na seji občinske konference ZK v Krškem menili, da povzročata malodušje prešaba obveščeno delavk oziroma premajhna pozornost vodstva podjetja do informiranja.

PROSTOVOLJCEV NI

Na občini socialnovarstvena služba ne more imeti sproti podatkov o težkih razmerah družin ali osamljenih občanov, če ji tega ne sporočijo bližnji sosedje oziroma krajevna skupnost, kjer so taki primeri. Zažveti bi morale predvsem komisije pri krajevnih skupnostih, da bi lahko nastopale tudi kot organizatorice pomoči. Saj ni povsod potrebna občinska podpora. Ljudje pogrešajo včasih drobne, kratkotrajne usluge, te pa lahko nudijo samo tisti, ki žive v bližini. Prostovoljcev za take stvari pa dostikrat ni.

PRIPRAVE NA JUBILEJ

Člani prostovoljnega gasilskega društva iz Velikega Podloga se že pripravljajo na proslavo 45-letnice delovanja, ki bo prvo nedeljo v avgustu. Do takrat nameravajo kupiti novo gasilsko vozilo, kar bo pomemben prispevek k izpolnitvi društvene opreme. Po skiepu nedavnega občnega zbora naj bi za nakup prispevalo sleherni gospodarstvo iz šestih naselij tega območja vsaj po 100 novih dinarjev, svoj delež pa bo primaknila tudi občinska gasilska zveza. Prizadevni velikopodložki gasilci pozivajo vse občane, naj se kot vedno doslej vključijo v akcijo, saj bo novo vozilo največ koristilo njim samim in njihovemu premoženju. Prav tako pričakujejo, da se bodo njihovem pozivu za denarno pomoč odzvale nekatere delovne organizacije.

ČIMPREG SPORAZUM

Asfaltna baza in enota, ki vzdržuje, gradi in modernizira ceste v krški občini, zaposluje 99 delavcev. Na leto ustvarijo za več dve milijardi starih dinarjev vrednosti in imajo vse pogoje za samostojnejši položaj v okviru novomeškega cestnega podjetja. Občinska konferenca Zveze komunistov je na zadnji seji predlagala, da skupščina in sindikalni svet pomagata kolektivno do večjih samoupravnih pravil.

DENAR ZA ŠOLANJE

Samo načrtna skrb za strokovno kader se obrtuje, zato jo v tovarni papirja že nekaj let dosledno uretajo. Če študentje na poklicnih in višjih in visokih šolah so lani namreč imeli nad 700 tisočakov. Stipendije so znašale od 700 do 1000 din mesečno.

KRŠKE NOVICE

IGRE ŠE TA MESEC — Po sklepu komisije za šport pri občinskem sindikalnem svetu se bodo 12. občinske delavske športne igre pričele še ta mesec. V prvem, spomladanskem delu bodo moški tekmovali v kuglanju, streljanju, šahu, namiznem tenisu, krosu in odbojki, ženske pa v streljanju, namiznem tenisu, krosu in odbojki.

„URE PRAVLJIČ“ — V sodelovanju z občinsko zvezo prijateljev mladine bo „Valvasorjeva knjižnica in Čitalnica“ kmalu pripravila za najmlajše občane prvo „uro pravljic“. Za to novo dejavnost ima ustanova na voljo vrsto barnih diafilmov, kot pripovedovalci pravljic pa bodo pomagali tudi nekateri zunanji sodelavci. Pravljične ure nameravajo prirediti vsak teden enkrat, če pa bo zanje veliko zanimanje, pa tudi po večkrat.

ZVEZNI TRENING — V petek se je na Stadionu Matije Gubca pričel osemndnevni trening najboljših jugoslovanskih speedwayistov, ki ga vodi domačin Franci Babič. Ob zaključku treninga bo tudi pregledna te-

kma, po kateri bodo določili udeležence na skorajšnjih posamičnih in ekipnih conskih svetovnih prvenstvih.

ZE PRIPRAVE — Občinska zveza prijateljev mladine iz Krškega bo prihodnje leto organizator srečanja jugoslovanskih pionirjev-zadružnikov. V pripravah na to pomembno prireditev so pred dnevi ustanovili republikanski koordinacijski odbor, naj bi si med drugim prizadevali tudi za poživitev dela nekaterih slovenskih pionirskih šolskih kmetijskih zadrug.

DVODNEVNI SEMINAR — Predsedniki in tajniki osnovnih sindikalnih organizacij so imeli v petek in soboto v Kostanjevici seminar, na katerem so poslušali predavanja o idejno-političnih nalogah sindikalnih dopolnil, delavski kontroli in podobnem. Predavali so jim vodilni funkcionarji v republikem sindikalnem svetu Jože Globačnik, Miha Svab, Ivo Tavčar in Slavko Grčar ter predsednik komisije za samoupravljanje pri CK ZKS Peter Toš.

Se malo in v breziško občino bo prispela kurirčkova pošta. Pionirji iz Bušeče vasi jo bodo slovesno sprejeli 20. aprila na javki v Vrhovski vasi. Za pionirje je pot po kurirskih stezah vsako leto znova vznemirljivo doživetje. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

FOTOAMATERJI SKUPAJ. Konec minulega tedna je Foto-kino klub priredil seminar za svoje člane. V goste je povabil sodelavca Olafa Lovrenčiča iz Krškega, da bi jim posredoval svoje izkušnje o povečevanju fotografij.

KURIRČKOVA POŠTA. Občinska zveza prijateljev mladine pripravljajo pionirje na sprejem kurirčkove pošte. Njen prihod je napovedan 20. aprila v Vrhovski vasi. V občini se bo kurirčkova pošta mudila do 25. aprila, ko jo bodo pionirji oddali vrstnikom iz Krškega. Akcija bo znova oživila spomin na nevarna pota kurirjev med narodnoosvobodilnim bojem in združila pionirske odrede pri prizadevanjih za njen dober potek.

RAZSTAVA V TOPLICAH. V zdravilišču bo do 20. aprila razstavljal Cyeto Vrečar iz Celja. Obiskovalci si lahko ogledajo zanimive grafike in reliefne slike v tehniki z žlindro in barvami. Dela so tudi naprodaj.

Z MLADIMI O SESTANKIH. Za predsednike mladinskih aktivov v centru srednjih šol je občinska konferenca Zveze mladine v petek in soboto organizirala seminar o vodenju sestankov, delu v skupinah in samoupravljanju na šolah. Prisostvovali so mu tudi predsedniki razrednih skupnosti, predsedniki mladinskih aktivov na osnovnih šolah in člani komisije za idejno-politično delo.

PRIZNANJA. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je na zadnji seji podelil priznanja za uspešno delo šestim posameznikom ter Avto-moto društvu in postaji milice v Brežicah.

MEJNIK ZA OPEKARNO. Breziška opekarna ima pripravljen sanacijski program, ki ga namerava izpeljati še letos. Podjetje je zdaj temeljno organizacija združenega dela v okviru industrije cementa v Anho-ve. Nove investicije bodo veljale okoli dve milijardi starih din, kolektiv pa bo lahko povečal proizvodnjo opečnih enot od sedanjih sedmih na 20 milijonov.

BREŽIŠKE VESTI

Tudi Suha krajina hoče vodo!

Kapnica le izhod v sili — ob sušah zadnja leta so presahnile — Ljudje se ogrevajo za vodovode, čeprav bo to terjalo več naporov kot drugod, kjer ni take stiske z vodo

Svet na drugi strani avtomobilске ceste izdaja Kras; skale po travnikih, rdečkasta zemlja in silno redki izviri vode. Z vsake strehe skušajo nasteti deževnico. Kot opažajo tudi pri trebanjskem Komunalnem podjetju, je treba zadnja leta v te kraje čedalje pogosteje voziti vodo. Marsikaj je slišati tudi očitek, da ljudje ne skrbijo dovolj za zlebove in vodnjake, tako da jim uide še ta voda. Poraba vode pa je skoraj povsod večja: nekateri so postavili v vodnjake električne črpalke; takrat se potroši več vode, kot pa če jo bi bilo treba nositi. Nadalje: oddajanje mleka terja večjo snago, gospodinski stroji itd. — vse terja svoje.

ALOJZ UDOVIČ, Repče: „Hudo je ob taki zimi, kot je bila letos. Tu

ostajajo prazni. Ljubljanski higienski zavod je dal leta 1936 za 4 strehe opeke, da so zbrali deževnico v vsakem vodnjaku. Takrat je to zado-stovalo, zdaj ne več.“

FRANC NOVAK, Vrh pri Dobri- niču. „Do maja naj bi bil na občini gotov načrt za vodovod, ki naj bi zajel 5 vasi: Vrhtrbnje, Repče, Grmado, obje Vrhe. Vseeno se bo- jim, da bo stala večina gospodarjev ob strani. Vsak ponavadi le sprašuje, koliko bo stalo. Od trebanjskega gradu bi bilo treba speljati okrog 4 km cevovoda do Vrhtrbnje. Če

večji vodnjak v suši prazen v enem mesecu! Kdor pri pranju molznega

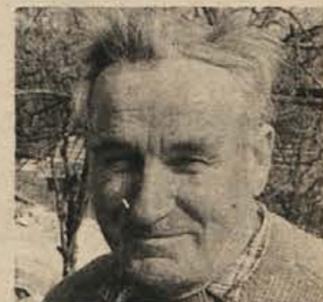
stroja varčuje z vodo, ga ne opere dobro. Edina rešitev je vodovod.“

FRANC PERPAR, Krušni Vrh: „Imamo že gradbeni odbor, čakamo na načrte. Od odcepa vodovoda pri Veliki Loki naj bi dobile vodo na- slednje vasi: Korenitka, Krušni vrh, Selce, Rožempelj, Komne, Pluska, Občine, Luža, Knežja vas, Zelezno, Podlisc, Dobrič, Vavpča vas, Artmanja vas, Korita, morda še tudi Preska in Zagorica ter Dobrava, od odcepa Ponike pa dečja vas, Sma- ver, Svetinje. Prepričan sem, da bo- do ljudje akcijo podprli, ko se bo začelo.“

bi poprijeli, bi lahko že jeseni zane- sljivo imeli preskrbo z vodo!“

ALOJZ MEZAN, Knežja vas: „Imam dva vodnjaka za kapnico: eden ima 35.000 litrov, drugi 45.000. Ko sem se ukvarjal s kokoš- jerejo, je bil ob 5.000 piščancih naj-

Vnema za boljšo preskrbo z vodo je torej zajela tudi te kraje. To bo vsekakor največja akcija v zgodovini teh vasi.

A. ZELEZNIK

di sicer od snega ni posebne koristi, hitro zdrkne s streh, vodnjaki pa

Malo denarja - veliko volje

Beseda ni konj — prošnja sem, prošnja tja, pa se dobi marsikaj za gasilce in druge

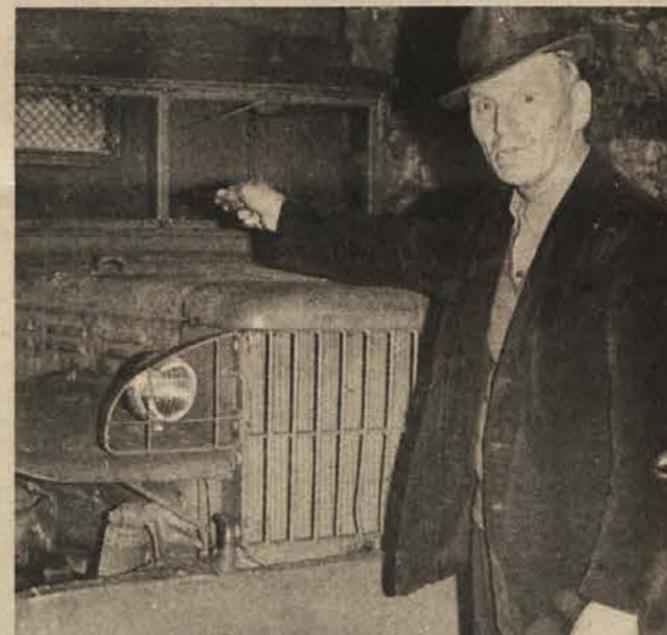
Gasilci iz Sel-Šumberka s pridom uporabljajo stari vojaški dodge, ki zmore še marsikaj. O tem smo se po- govarjali z dolgoletnim tajnikom ga- silskega društva in krajevne sku- pnosti Ferdinandom Zupančičem.

„Hoteli smo nekaj, kar bi šlo v hrib. Kombiji v takem marsikaj odpovedo. Obrnili smo se s prošnjo na vojsko za dosluženo ali le vozno vozilo. Dobili smo odgovor in odpravili smo se ponj. Avto smo do- bili za 3.800 dinarjev! Ker je nekaj služil za sanitetni voz, je v njem pro- stora tudi za 15 gasilcev. Pozimi smo z njim orali tako široko gaz, da so nam na občini obljubili posej za prihodnjo zimo. Pomagati si mora- mo sami, sicer do nas še rešili avto ne bi mogli!“

Stari vojaški dodge seveda ne bi bil v takem stanju, če zanj ne bi ta- ko vestno skrbel predsednik društva Franc Vodeb, ki se kot šofer povsod zanima, da za avto stakne še kakšen sklop. Ferdinand je v Litostroju, kjer dela precej delavcev iz teh vasi, opazil star snežni plug, ki tam že do- lgo rjavi, domači krajevni skupnosti pa bi lahko še dolgo služil. Napisal sem prošnjo. Slišal sem, da nam bo- do ugodili. Nasploh so si šumberški gasilci s prošnjami pridobili že ma- rsikaj. Od Ljubljanske banke npr. za ugodno odškodnino nad 80 stolov in miz ter drugih stvari, ki so jim prišle prav v gasilskem domu. Brez

volje pa vse to ne bi šlo, le kdo bi jim sicer lahko pomagal!

A. Ž.

Ferdinand Zupančič: „Sedaj ga moramo še preplekati. Še vedno namreč nosi velike rdeče križe, zato vzbuja na cesti veliko pozornost!“

IZ KRAJA V KRAJ

ZDRAVJE SE ZACENJA DOMA — To je letošnji delovni naslov svetovnega dneva zdravja. V letošnji akciji naj bi sodelovali vsi: od osnovnih šol, delovnih organizacij, zdravstvenih delavcev do družin. Včeraj je občinski odbor Rdečega križa pri- redil v Trebnjem sestanek, kjer so se s predstavniki delovnih organizacij dogovorili o aktualnih nalozah.

MOKRONOG: LARFARJI SO OBRACUNALI — Čeprav je njihov čas za letos že zdavnaj minil, imajo še vedno dovolj dela. Minuli petek so povabili v prosvetni dom vse, ki so sodelovali na letošnjem karnevalu. Ko je zbor ob tej priliki zapel mokronoško himno, so vsi prisotni v dvorani spontano vstali! Zavest je torej še vedno na višini. Kam z de- narjem od karnevala? Nekateri pred- lagajo, da ga shranijo za kakšno večjo akcijo, najverjetneje za kopalni- šče. Pa naj kdo reče, da je larfarska oblast le za en dan!

MOKRONOG: SITNOSTI S PE- SKOKOPOM — Za blagajno krajev- ne skupnosti bi lahko predstavil lep vir dohodka, posebno če bi zaje-

mali vse, kar sicer vozijo na razne ceste in drugam. Svet krajevne sku- pnosti je imel z njim že dosti sitnosti: stalno negotujejo lastniki obratnih zemljišč in sosedje, ki se jezijo na promet tovornjakov. Krajevna skup- nost je že nameravala dati peskokop nazaj občini, odhod pa so ji svetova- li, naj ga sama obdrži. Kdorkoli ga bo pač prevzel, bo imel tudi sitno- sti. Škoda pa je, če vse skupaj leži na milost in nemilost tistim, ki si skušajo sami postreči.

MIRNA: SAMI LAHKO IŠČEJO STANOVANJE ZA ZOBOZDRAV- NIKO — 4. aprila se je sestala komi- sija, ki jo je imenovala občinska skupščina z nalogo, da razčisti od- prta vprašanja med zdravstvenimi delavci glede zoboizdravnika na Mirni. Niso sicer prišli do posebne rešitve. Novomeški zdravstveni dom bo obnovil razpis za novo stanovan- je. Le-to bo preskrbela mirenška krajev- na skupnost. Pričakujejo, da se bo poslej lahko le odločil kateri od 5 zoboizdravnikov iz drugih republik, ki so se že prijavili na prvotni razpis, a so terjali stanovanje.

SELA ŠUMBERK

Člani mladinskega aktiva iz te va- si so izvedli že več delovnih akcij pri čiščenju šumberškega gradu. Na ta način se želijo oddolžiti spominu na kmečke puntarje, hkrati pa bodo še lepo uredili okolico.

Proti verižništvu

„Ni mi le žal, če prodam tele poceni, prav tako mi je žal, ker mora to meso potrošnik tako drago plačati! Kmet naj bi dobil za kilogram žive teže 14 dinarjev, v mesnici za kilogram mesa ni dovolj 40. Pri teletini pa se malo razseka, kje ostaja ta de- nar? “ Tako se je raznel Jer- nej Zupan iz Potoka na občnem zboru kmečkega društva za vzaj- jemno pomoč v Szentjanžu. „Pra- vimo: kmetijstvo je pomagalo izgrajevati industrijo, kaj se zdaj dogaja? Domači traktor je ne- primerno dražji od uvoženega!“

Naš kmet ni slep za dogaja- nja za mejo: „Okrog Nove Gorice prejemajo kmetje dotaci- je od države, če obnavljajo vino- grade. Pri nas npr. še ni niti 25 odst. betoniranih gnojnih jam. Še pred vojno je bilo tako, da si dobil cement zastoj, če si prija- vil gradnjo. 100 vreč sem dobil za ta namen,“ je dejal Jernej Zu- pan. „Tudi ta cement so kmetje dobili neposredno z vagona, brez kakršnihkoli posrednikov! Brž ko je kdo poleg, je že dražje.“

Kmetje v družtvih za vzaje- mno pomoč nameravajo marsi- katero skupno težavo rešiti z medsebojnim dogovorom. Radi bi prodrli neposredno do delav- cev v tovarnah, do njihovih pro- izvodov, seveda tudi s svojimi pridelki. Trgovina se ne briga le za uvoženi fižol. „Tudi mi ga imam, pa ga nihče ne kupi,“ je bilo slišati na zboru v Szentjanžu. Kmet ima malo časa, da bi hodil okrog in ponujal. Rad pa bi za svoje žulje prejel pošteno pla- čilo.

Ni škoda, da so se k pomoči kmetom v teh družtvih odzvali le veterinarji, kje pa so drugi kme- tijski strokovnjaki? V Szentjanž ni bilo nobenega!

A. Ž.

JERNEJ ZUPAN: ogorčen zaradi cen mesa.

Ivan Strnad, ravnatelj Jože Bavec in Tone Florjančič: točen pregled opravljenih ur prostovoljnega dela vlačanov onemogoča kasnejše spore. Ustvarjalno vključevanje učitelja v reševanje tako življenjsko važnega vprašanja za te kraje, kot je cesta, ta poklic še bolj povezuje z ljudmi. (Foto: Zeleznik)

Upanje za cesto dolgo 15 let

Zaradi neurejene ceste mora peš po 5, pa tudi 9 km 64 otrok s Kala, Pod- kala in Gradca — Ko bo cesta gotova, lepa izletniška pot iz Dolenjske da- lje po slikoviti dolini Sopote do Podkuma in Zasavja

Vrsta stokovnjakov in komisij se je v teh letih že zagrizla v novo pot, predvsem pa plazove, ki so kar naprej odnašali trud pridnih rok in

VABLJENI!

Spet je pred nami razprava o občinskem prora- čunu in načrtih komunalnih del posameznih krajevnih skupnosti. Oboje bodo v glavnem že v nedeljo obravna- vali zbori volilcev: ob 7. uri na Studencu, 7.30. v Senti- janžu, Trzišču, Loki pri Zi- danem mostu in Zabukovju. Ob 8. uri bodo zbori v Bo- štanju, na Bučki in Telčah. Popoldne ob 16. uri se bodo sestali volivci na Blanci, v ponedeljek ob 18. uri v Sevnici, v torek ob 17. uri pa še v Krmelju.

LOKA: BORIJO SE ZA IGRISČE

Vse družbenopolitične organiza- cije in društva v kraju si prizadevajo, da bi za gasilskim domom zgradili otrov. Vsak čas bodo namreč prišli delavci celjskega cestnega podjetja odsek ceste med Račico in Loko. V bilo primerno niti enega igrišča, ki bi bilo namenjeno za igre z žogo. Za na- tudi na sevnici obrnili vodo v vodstava društvenopolitičnih or- ganizacij. Svoje prispevke sta že dala občinski sindikalni svet, občinska konferenca SZDL, od delovnih orga- nizacij pa doslej edinolet industrija otroške konfekcije JUTRANJKA.

OD LISCE DO MALKOVCA

LOKA: SO JIM PRISLUHNI? V sredo so člani mladinskega aktiva v predsednik sveta krajevne sku- pnosti obiskali nekatero delovno orga- nizacijo v Sevnici in temeljno izobra- ževalno skupnost s prošnjami za namreč ne zmorejmo sami, čeprav pri- sprejajo vse organizacije in društva v kraju.

KRMELJ: ROKOMETASI SI PO- MAGAJO SAMI — Dogajalo se je, da so nekateri gledali na rokometase čet: „Delajte!“ Sportne igre namreč niso razumeli kot koristno rekreaci- to. Vendar znajo fantje tudi delati. Pogleda lično stavbo, ki bo name- manjka še precej denarja, da bi dela končali.

SEVNICA: KAJ DO TURISTIC- NE SEZONE? Svet za varstvo v ce- ljskem prometu je naročil pristojnim obnovojo cestne oznake na ulicah, ki so že močno zbledle, če se jih še sploh kje vidi. Cestno podjetje bi moralo urediti tudi ostalo cestno signalizacijo. Vrtarji so že pričeli urejati zelenice, ki jih je mesto le dobilo. Bodo k lepšemu videzu me-

tudi milijone denarja. Razen pri va- ščanih je ostalo kaj malo upanja, da bi se tod sploh dalo urediti cestišče. Občani teh krajev so se to zimo od- ločili, da bodo cesto usposobili ta- ko, da bo po njej lahko vozil šolski avtobus.

Medse so sicer povabili tudi še geologe za strokovno mnenje o pla- zovih, ki ogrožajo spodnji del cestiš- ča. Ti pa so jim povedali osupljivo ceno rešitve: 12 starih milijonov bi veljale le raziskave, sama ureditev plazu pa naj bi stala kar 90 milio- nov! Takih zneskov seveda ne zmore nihče. Kaj pa pomeni cesta tem lju- dem in kako jo bodo vseeno usposo- bili?

TONE FLORJANČIČ, kmet: „Na sestanku 4. marca letos smo se odločili, da moramo cesto usposobi- ti za prevoz otrok in tudi za druga vozila. Treba je iti s časom naprej, predvsem v naši živinoreji, cesta mo- ra biti nared letos. Za predsednika 5-članskega gradbenega odbora smo izvolili ravnatelja osnovne šole Senti- janž Jožeta Bavec, v katerem vidimo vnetega borca za napredek naših krajev.“

IVAN STRNAD, kmet: „Razni ljudje so nas že prepričevali, da se tod cesta ne da urediti. Dragih raz- iskav in še dražje rešitve, kot so jo predvidevali geologi, si seveda ne moremo privoščiti. Vseeno pa mi- slim, da bo dosti pomagalo, če ure- dimo odsek vode s plazu in zabije- mo lesene pilote. Zaenkrat se je namreč plaz le ustalil.“

Akcija za končno dograditev

„KAM IZ ZADREG?“

1. aprila sta v polni dvorani Doma Svobode v Krmelju gostovala dram- ska sekcija Svobode in aktiv ZMS LISCE Senovo s Streicherjevo ko- medijo „Kam iz zadreg“. Nastopajo- či so odlično zaigrali, obiskovalci pa so se ob dobri komediji nasmejali do solz.

sta kaj prispevali tudi meščani sami?

INSPEKTOR KAZNUJE — Nekateri zasebniki, posebno gostil- ničarji, še vedno ne spoštujejo pred- pisov, ki veljajo za najemanje tuje delovne sile. Gostilničar Žičkar z Bučke je bil že večkrat kaznovan za- radi tega, ker točjak ni prijavil. Tudi v gostišču Janeza Nepoznana v Šmarju je šlo za delo daleč preko rednega delovnega časa. Kričec pri- mer izkoriščanja pa je povedal de- lovni inšpektorju občan iz kozjanskega dela občine: zaposlil se je pri zasebniku zunaj občine. Le- ta je napisal eno pogodbo za občino, drugo pa še med njima. Mladoletnik je moral delati tudi ponoči za borih 400 dinarjev na mesec, ki mu jih je lastnik še odračunaval za star mo- tor. Občani naj vendarle pazijo na pravice, ki jim jih daje zakon o ose- bnem delu, in naj ne nasedajo!

SPODNJE VODALE: NA SLEDI DIVJEMU LOVCU — Te dni so tod spet našli v zanko ujetu srno, katere so se lotili že psi. Trziški lovci so divjemu lovcu na sledi. Nasploh opa- žajo, da se je ta razvada spet razbo- hotila, vendar ji bodo lovci stopili na prste.

Za kulturo več, a še premalo

Nov izdatek bo ureditev razstave »Razvoj ljudske oblasti na Slovenskem« — Stari porabniki se bodo morali zadovoljiti v glavnem z enakom denarja, kot so ga dobili lani — Jutri pade odločitev

Jutri, 13. aprila, bo skupščina temeljne kulturne skupnosti Kočevje razpravljala o predlogu za razdelitev letošnjih sredstev, ki ga je pripravil izvršni odbor TKS.

Lani je imela TKS Kočevje za 40.000 din manj dohodkov, kot so jih načrtovali. Letos bo občinska skupščina namenila za TKS 12,5 odstotka več denarja, odstopljena republiška sredstva pa bodo za 10 odstotkov večja, kar pomeni, da bo TKS razpolagala letos za okoli 11.090 odstotka več denarja kot lani.

Izvršni odbor je predlagal skupščini TKS, naj bi bilo največje možno letošnje povečanje dotacije v primerjavi s lani 12,5 odstotka. To pa ne pomeni, da bo vsak porabnik proračuna TKS dobil več kot lani ali celo, da bo dobil kar 12,5 odstotka več. Lahko se zgodi, da bo ta ali oni dobili celo manj.

Razen že običajnih izdatkov, kot jih je imela TKS lani, bo imela namreč letos še novega, ki bo pobral ves denar, ki ga bo v primerjavi z lani dobila letos TKS več. Ta izredni izdatek bo postavitev stalne razstave »Razvoj ljudske oblasti na Sloven-

skem», ki jo bodo v Pokrajinskem muzeju v Kočevju uredili strokovnjaki Muzeja ljudske revolucije iz Ljubljane. Veljala bo 104.000 din. Za postavitev te razstave bo 50.000 din prispevala kulturna skupnost Slovenije, ostalo pa TKS Kočevje.

Ta, strokovno urejena razstava bo velika pridobitev ne le za Kočevje,

ampak za vso Slovenijo, saj bo edina te vrste v republiki. Kaže pa tudi, da bo otvoritev razstave glavna prireditelj v počastitev 30-letnice zasedanja Kočevskega zborna, saj se datum obletnice hitro bliža, še vedno pa ni nič slišati, kakšen obseg bo proslavljanje 30-letnice Kočevskega zborna zajelo.

J. PRIMC

— Ljubljancani in Krčani se kregajo, kateri so bili bolj revolucionarni med kmečkimi upori, v Kočevju ste pa kar tiho?

— Seveda, pri nas smo za začetek uporov leta 1515 ubili barona Thurna, potem pa so v zameno pobili nekaj naših, zato se za take zadeve nič več ne potegujemo.

Mlade svečano v SZDL

Za območje Kočevja bo svečan sprejem 26. aprila, ko bodo proslavili dan OF in podelili odlikovanja OF zaslužnim občanom

O praznovanju dneva OF in predlogih za odlikovanja OF so razpravljali na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL Kočevje 4. aprila. Dogovorili so se, da bo 26. aprila popoldne v Šeškovem domu svečana seja SZDL, na kateri bodo podelili priznanja OF zaslužnim občanom in sprejeli v SZDL mlade z območja mesta, pa tudi tistih okoliških krajev, kjer se bodo krajevne organizacije SZDL odločile, da ne bodo organizirale same sprejema v SZDL, ker jim je prikladnejše, če to svečano opravijo hkrati z mestno organizacijo SZDL.

V kulturnem delu programa bosta predvidoma sodelovala gimnazijski pevski zbor in zabavni ansambel INTERVALI.

Za podelitev odlikovanj OF (srebrna značka OF) so predlagali na seji okoli 25 zaslužnih občanov in organizacij. Dokončno bo odločala o tem, kdo bo odlikovan, dobil, posebna žirija.

Na seji so razpravljali še o proslavi na Pughedu, ki bo julija, o ustanovitvi iniciativnega odbora OF za ob-

močje od Velikih Lašč do Kočevja oziroma Kolpe, o proslavljanju kmečkih puntov, zbiranju denarja za spominski dom borcev in mladine v Kumrovcu, o predlogih za podajanje samoprispevka in še o nekaterih drugih zadevah.

KOLIKO POSOJILA?

Kočevska NAMA daje za industrijsko blago (le za kose, vredne nad 400 din) do 10.000 din posojila za obdobje 6, 12 ali 24 mesecev. Za pohištvo pa daje do 15.000 din posojila spet na 6, 12 ali 24 mesecev. Rok vračila je odvisen od zmogljivosti (višine osebnega dohodka) namernika posojila za odplačevanje.

FRANČIŠKA KOBE

V nedeljo, 1. aprila, so v Starem trgu ob Kolpi pokopali Frančiško Kobo iz vasi Lazov, znano aktivistko in partizansko mamo. Na zadnji poti so jo spremljali člani ZZB in SZDL iz vasi ob Kolpi in Poljanske doline. Na domu v Lazih se je z toplimi besedami poslovila od nje Vaisova mama iz Predgrada, ob grobu v Starem trgu pa zastopnik občinskega odbora ZZB iz Kočevja.

Pokojna Frančiška se je rodila pred 66 leti v vasi Goršeti v SR Hrvaški. Leta 1930 se je poročila z Jožtom Kobetom iz Laz ob Kolpi. Mož je bil napreden. Že pred vojno je sodeloval v naprednem ljudskem gibanju. Kmalu po kapitulaciji stare Jugoslavije sta oba z možem že delala za OF in NOB. Mož je bil sekretar terenskega odbora OF za območje ob Kolpi, Frančiška pa predsednica organizacije AFZ. Na domu v Lazih sta oskrbela z vsem potrebnim vrsto borcev in bork, ki so prihajali v vas.

24. oktobra 1943 so nemški okupatorji s pomočjo domačih izdajalcev prijeli njenega moža Jožeta in njegova brata Vilka in Emila ter še nekaj mož in fantov iz Lazov. Vse so po zverinskem mučenju ubili.

Težki udarec, ko so prebivalci Lazov tožno zajokali, pa ni strl Frančiško. Z delom za OF in NOB je nadaljevala do osvoboditve. Sama je skrbel za hčerki Nevenko in Zdenko in delala dalje za OF in NOB. Tudi v povojnih letih je bila aktivna v raznih organizacijah. Vse življenje je ostala zvesta rodu in narodu v bojih za njegove pravice in svobodo. Tako jo bomo ohranili tudi v našem spominu.

S. P.

POJASNILO

Nekateri so ocenili, da rubrika »občan — medved« v letošnji 8. številki Dolenjskega lista leti na razpravo odbornika Jenka Rajka in Toneta Križa, ki sta navedena v članku Zdravjevanje gospodarstva počasno. Vendar rubrika Občan vprašuje, medved odgovarja na isti strani nima nobene zveze z navedenim člankom. V razgovoru med razpravljalcema na seji in pisem članka pase je ugotovilo, da s svojo razpravo o pregledu člankov nista mislila cenzure.

AMD Ribnica ima med slovenskimi AMD največ članov v primerjavi s številom šoferjev, vendar si prizadeva, da bi jih pridobilo še več. (Foto: D. Mohar)

Ugodnosti približati članom

Ker bi morali člani AMD v Ljubljano, da bi lahko izkoristili nekatere ugodnosti, so zanje dejansko prikrajšani — Tehnični pregledi naj bi bili v Kočevju — To zahtevajo Ribničanje

Avto-moto društvo Ribnica je šlo lani 494 članov (in je bilo tisto AMD, ki je v primerjavi s številom voznikov šlo največ članov), letos pa ima že 568 članov. V zadnjih dveh letih je opravilo veliko in uspešno delo. Organiziralo je dva rallyja, izlet v Loškem potoku v počastitev 30-letnice zasedanja Kočevskega zborna, saj se datum obletnice hitro bliža, še vedno pa ni nič slišati, kakšen obseg bo proslavljanje 30-letnice Kočevskega zborna zajelo.

POPLAVA NA CESTI

Prostor med gostilno in samopostrežbo na Hribu v Loškem potoku je pravo morje. Ubogi so pešci, ki morajo tu prečkati cesto, ko grejo v gostilno. Biti moraš spreten žongler, če hočeš srečno in varno priti z enega na drugi »breg«. Cestno podjetje, ki je najbrž pozabilo na kanalizacijo, naj jo čimprej uredi in reši Potočane poplav.

V. P.

NOVA TRGOVINA

ABC, združeno trgovsko podjetje in veletrgovina iz Škofje Loke, je odprlo v Ribnici na Gorenjski cesti v stavbi Jorasovih trgovsko poslovalnico. Prodajalca ima konkurenčne cene in je dobro založena s špecifičnim blagom.

N. A.

LEPO SPREJELI POŠTO

Kljub hudemu sneženju je 3. aprila ob 10. uri dopoldne lepo potekal sprejem kurirčkov pošte pri motelu na Jasnici. Otroci iz osnovnih šol Stara cerkev in Dolenja vas so pripravili lep kulturni program, sekretar občinske konference ZSDL Kočevje prvoborec Nace Karničnik pa je v krajšem nagovoru oral borbo mladine in vseh, ki so sodelovali v NOB. Posebno je orisal lik partizanskih kurirjev, ki so bili med zadnjo vojno nepogrešljivi. Kurirčkova pošta je nadaljevala pot proti Ribnici, kjer so ji 4. aprila pripravili učenci osnovne šole prisrčen sprejem.

REKLI SO:

„Kdor hitro dela, dela dvakrat,“ je rekel Ivan Petrič, direktor obrata DONIT in bivši tajnik občinske skupščine Ribnica, ki ima to »slabo« lastnost, da skuša vsako nalogo čimprej rešiti, potem pa pridejo dodatna navodila, spremembe in podobno, pa mora vse začeti spet znova.

FRANCE GRIVEC, sekretar krajevne organizacije ZK Dolenja vas: Spomenik neodločnosti in pomankljanju denarja je ob šoli v Dolenji vasi: temelji kulturnega doma, ki že 15 let čakajo nadaljevanje gradnje. To je spomin na petdeseta in šestdeseta leta. Naj ne bo tudi spomenik sedemdesetih let tega stoletja! VENO ČIHAL, Ribnica, v razpravi o telesni kulturi: Če nekomu ne omogočijo osnovne šole, ga ne naučijo abecede, tudi na fakulteto ne bo prišel. In če človeku ne nudimo osnov in telesne vzgoje, bo vse življenje ostal športni analfabet...

KAREL ORAZEM, tajnik občinskega sindikalnega sveta: Mladinska organizacija bi morala poskrbeti, da se domoljubna vzgoja, začeta v osnovni šoli, nadaljuje v srednjih in višjih šolah, pa tudi v krajevnih skupnostih in podjetjih.

IVAN GRADIČ, član občinske konference ZK: Ničče ni nič naredil, da zdomci ne bi slabo vplivali na mladino, da naša mladina ne bi propadala, se prodajala. Potreben bi bil razgovor s temi, ki se občasno vračajo. Mladinska organizacija pa bi obvezno morala imeti poklicnega predsednika ali tajnika, ki bi bil aktiven in bi bil član tu, jutri tam.

prometna tekmovanja in opravilo še mnogo drugega.

V bodoče bodo posebno skrbeli za obveščanje članov o raznih akcijah, spremembah zakonov, še naprej pridobivali nove člane, skrbeli za čim boljšo vzgojo bodočih voznikov in se preko AMZ zavzemali za beneficirano delovno dobo poklicnih šoferjev. Razen tega bodo zahtevali, da bi bili tehnični pregledi in druge usluge članov čim bliže temu območju. Predlagajo, naj bi bilo to pri AVTU Kočevje, medtem ko je zdaj v Ljubljani, zaradi česar mnogi člani AMD ne izkoristijo ugodnosti, ki jim jih nudi društvo.

Na nedavnem občnem zboru so v upravni odbor izvolili Mirka Goršiča, Janeza Košmrija, Mirka Oražma, Franca Zeleznika, Miša Konrada, Antona Kovačiča, Antona Henigmana, Alojza Kosa, Zvoneta Klička, Franca Koprivca in inž. Vlada Miheliča v nadzorni odbor pa Vinka Keršiča, Staneta Merharja in Ivana Zobca. Pred nekaj dnevi se je novi

odbor že sestal in za predsednika ponovno izvolil Zvoneta Klička, za tajnika pa Mirka Goršiča.

J. P.

Iz delovnih kolektivov

DONIT: PRIPRAVE NA ZDRUŽITEV — V podjetju DONIT iz Medvod, ki ima obrat tudi v Sodražici, in podjetju COLOR iz Medvod so izvolili skupno komisijo, ki bo proučila predlog za združitve obeh podjetij. Komisija je imela že več sej. Ta prizadevanja so v skladu z analizami in priporočili CK ZKS.

DONIT: MAJA OTVORITEV — V novi sodraški tovarni DONIT so že stroji, ki čakajo le še priključitev na elektriko. Tovarno so nameravali odpreti že za občinski praznik, 26. marca, a jo bodo odprli predvidoma maja.

Spodnje posestvo gradu Ortnek, ki mu nekateri pravijo kar »grad« samuje in propada, čeprav je skupaj z okolico ena najlepših, skoraj pravičnih točk. Lep je v vseh letnih časih, posebno pa pozimi (Foto: Primc)

Ortneški poročevalec

PREVEČ VESELJA — Navajeni smo z veseljem spremljati poslavljanje vojakov, ko se vračajo po odsluženem roku domov. Nepriljetno pa so nas presenetili tisti, ki so nas zapuščali konec marca, saj so skoraj uničili avtobusno čakalnico v Ortneku. Tako huronskega vpitja in razbijanja še ni bilo. Naj bo temu izrednemu dogodku in veselju odpuščen, vendar naj komanda le podučiti naše fante, da tako daleč ni lepo izlivati svojih prekipeljavčih čustev na javnih mestih in zapuščati za seboj vidna razdejavanja na škodo družbe, kateri pripadajo tudi oni.

VSE PROPADA — Bivše ribogojnice bi morali obnoviti. V Ortneku je marsikaj že bilo, zdaj pa vse propada, ker ni pravih gospodarjev. Tako propada grad, ali pravilno rečeno, lepo posestvo, ribogojnice, raki, ribe. Vse počasi umira. Lepota kraja pa ostaja in vabi izletnike, da radi obiskujejo Gregorijo in Grmado ter bogate gozdove. Ortnek čaka podjetje in domiselne gospodarje!

VREME MEŠA NACRTE — Z veliko vneto smo poprijeli vrtičkarji za delo, pa nam je ponagajal sneg. Res je sneg »kajzarjev gnoj«, a smo prišli že tako daleč, da kajzarjev več nimamo in da tudi takega gnoja ni več.

SREČANJE NAJSTAREJSIH — Društvo upokojencev iz Ribnice bo letos prvič počastilo svoje 80-letnike, med katerimi je veliko pionirjev našega društva. Počasčeni bodo s kosilom v gostilni »Petrič« v Ortneku in z diplomami. To je že lep korak naprej, drugi, še večji pa bo, če bodo res zidali stanovanjski blok za svoje upokojence in si oskrbeli klubske prostore.

DIRKALNA STEZA — Del asfaltne ceste skozi Ortnek bi lahko imenovali kar dirkalna steza. Na opozarjanje zaradi prehitre vožnje in na prošnjo, da bi hitrost skozi Ortnek omejili z znakom za prepoved preko 50 km, ni odmeva.

GRAD SAMUJE IN PROPADA — Še vedno ni resnega kupca. Občina pravi: »Se ni naš. Vprašajte v Ljubljani.« V Ljubljani pa zopet vse valijo na občino. Tudi zelenjavni vrt je zapuščen, kot že leta nazaj. Kdo ga bo obdeloval, da ne bo še ta kos obdelovalne zemlje v sramoto Ortneka? Kandidati so, a ne vedo, koga bi vprašali za dovoljenje.

ZOPET NESREČA — 25. marca se je na cestnem prehodu v Ortneku zopet pripetila nesreča. To je že četrta nesreča, ki opozarja pešce na skrajno previdnost pri prečkanju. Pa tudi vozniki naj bi bili na tem mestu previdnejši. Tu bi morala biti »zebra«, saj je ta kraj zelo prometen s pešci in z vozili. Tudi razsvetljeno bi moralo biti tu.

ZAKAJ NI DELA? — 21. marca smo bili zopet brez časopisa Delo. To se že pregesto dogaja, tako ob delavnih kot ob nedeljah. Morda je v naši mili domovini toliko Ortnekov, da pošta res težko pripravlja v pravega? Zbudite se na PTT v Ljubljani in naredite red! Če ne, bomo Ortnečani tožili.

ZBRAJO PAPIR — Na letni konferenci dne 19. marca smo upokojenci sklenili, da bomo zbirali in oddali svoj papir za gradnjo doma v Kumrovcu. Ker se tako reč rada pozabi, ponovno opozarjamo upokojence, naj papir pripravijo in nato sporočijo društvu upokojencev v Ribnici, kje in koliko približno imajo zbranega, da jih bo obiskal DINOS, ko bo pobiral okoli in v Ribnici.

V. P.

VOLITVE IN IMENOVANJA

V iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne stanovanjske skupnosti v občini Kočevje so imenovali: Tone Sercer (predsednik), Mirko Kambič (namestnik predsednika), Stane Zemljak, Janez Merhar, Tone Kovačič, Jože Furlan, Vlado Planinc, Herman Struna, Rajko Jenko, Jože Svete, Rudi Mohar, inž. Marko Figar, inž. Tone Knafelje in Nace Karničnik.

Rekli so:

Prof. SASA BIZAL, občinski odbornik: Za samoprispevek smo vsi, a je veliko različnih mnenj, za kaj naj bi ga razpisali. Zato naj bi najprej izvedli anketo, s katero bi dobili mnenje ljudi, za kaj so najboljši.

IVAN STARIC, član IO občinske konference SZDL: V Stari cerkvi bomo proslavili dan OF in 1. maj 26. aprila popoldne in zvečer. Imeli bomo proslavo, sprejeto v Konca vas, kres in ognjemet. Ob tej priložnosti bomo sprejeli mladino letnika 1955 v SZDL, okoli 10 pa jih bomo sprejeli v ZK.

Marjan Troha, učenec 6. razreda osnovne šole Kočevje je zbral v albumu 200 različnih sličic avionov zvečilnih gum Koloys. Pri zrebanju je imel zvrhan koš sreče in je te dni prejel Rogovo kolo s pomožnim motorjem, darilo Kolinske tovarne hranil iz Ljubljane. (Foto: F. Brus)

DROBNE IZ KOČEVJA

POBALINSTVO presega že vse meje. Direktor kina JADRAN se pritožuje, da mu obiskovalci predstav poseben v prvih vrstah z noži režejo stole in vrtajo celo s svedri luknje v sedeže in naslonjala.

UNIČEVALCI — Koškarsko igrišče pri gimnaziju je bilo lepo urejeno in vzdrževano ter dostopno ob prostem času vsem dijakom za razvedrilno igranje. Popolnoma so ga uničili, po sestankih se pa pritožujejo, da namajo kje igrati košarkarje. Naredijo in uredijo naj si igrišče, pa ne bo treba skakati preko ograj na igrišča športnega centra in rezati mreže ter delati druge škode! Mišljenje: »Ko smo uničili svoje, uničimo še drugo!« je kaj slaba usluga ostalim športnikom, ki imajo dostojen odnos do svojih športnih objektov in igrišč.

LOVSKI TEČAJ je končan. Trajal je preko tri mesece in je bil vsako soboto in nedeljo. Preteklo soboto in nedeljo so imeli že izpite.

Poprečni zaslužek leta: 1674 din

Osebnih dohodki v čnomaljski občini so bili lani v poprečju za 225 din nižji od prejemkov povprečnega Slovenca

Zasluzki zaposlenih v rednem delovnem razmerju so eden izmed pokazovalcev življenjske ravnosti prebivalstva in razvitosti občine, podatki za preteklo leto pa kažejo, da Črnomaljši v tem se precej zaostajajo za razvitimi.

Povprečni osebni dohodki so napredovali za 18 odstotkov in so znašali 1.674 din. V gospodarstvu je znašalo povprečje osebnega dohodka 1.623 din, v negospodarstvu pa 2.193 din. V gospodarski panogi so bili s prejemki na prvem mestu trgovci s povprečjem 2.015 din, na zadnjem mestu pa gradbinci s 1.393 din povprečnega zaslužka.

Industrija, ki ustvarja v občini Črnomelj okrog 60 odst. narodnega dohodka, je leto 1972 končala s

1.591 din povprečnega zaslužka. V tej gospodarski veji gre pri osebnih dohodkih za 16-odstotni napredek v poprečju, sicer pa so imeli pri osebnih dohodkih največji skok v obratu BETI. Tu so se osebni dohodki povečali za 51 odst. ali od povprečnih 1.100 din v letu 1971 din v letu 1972. Za 46 odst. so šli s prejemki navzgor še gostinci pri Viatorju. Najnižji povprečni zaslužek so imeli v panogi industrije v obratu IMV Semič (1.389 din), najvišjega pa v obratu ELEKTRO, in sicer 2.225 din. V Beltu, ki je največji kolektiv v občini, so lani pri osebnih dohodkih napredovali za 23 odst., povprečni zaslužek pa je znašal 1.753 din.

Najmanj med vsemi so zaslužili čevljarji v „Planini“, kjer se s po-

vprečjem niso prebili nad 1.235 din, največje poprečje pa so dosegli na veterinarski postaji (3.070 din). Zaposleni v občinski skupščini so imeli povprečno 2.087 din prejemkov, kar je za 21 odst. več kot leto dni prej, v šolah pa so šli za 18 odst. navzgor. Povprečni zaslužek prosvetnega delavca je lani znašal 2.122 din.

Kot je znano, doslej niso šli pri izplačevanju zaslužka nikjer mimo družbenih sporazumov, zaslužki pa so bili odraz dela in izobrazbene ravni posameznih kolektivov.

»Še znorel bom..«

Franc Pavlakovič, šef krajevnega urada na Vinici, bi moral imeti najmanj dva para rok več, če bi hotel uživati normalno življenje občana. Kako se mu godi?

„V dveh mesecih letošnjega leta sem imel nad 600 stank zaradi odjavljanja krav, čez 100 občanov je vložilo prošnje za kmečko pokojnino. Od tega je polovico borcev, ki jim gre še varstveni dodatek. Se pravi podatkov več, papirjev več! Navadno ljudem pomagam pisati prošnje, ker jim to dela težave. Pa razvil sem jih. Zraven tega opravljam vpise v 21 starih in 26 novih matičnih knjigah, dvakrat na mesec moram biti na sejmu, v uradu smo izdali letos že 397 zdravstvenih spričeval za živino, 170 izpisov sem izdal iz matičnih knjig, v delovodniku je vpisanih 168 zadev itd. Za nameček imam še 13 funkcij – samo takih, kjer je treba delati.“

Primer Franca Pavlakoviča morda ni osamljen, značilen pa je za manjše kraje. Tisti, ki je sposoben in delovljen, se duši v delu, cela vrsta sovaščanov pa se lahko izživlja le s kritiko po gostilnah.

Zajemati iz ene sklade

Po vzdušju med čnomaljskimi borci sodeč, gre za napredek, niso pa zadovoljni s priznavalnimi

Značilnost letne skupščine ZZZB NOV, ki je bila 2. aprila v Črnomlju, je ugotovitev, da se izboljšuje aktivnost in politično delovanje borcev na vseh področjih družbenega življenja. To vzdušje pa bi morali s skupščine prenesti še na tiste posameznike, ki vendarle stojijo ob strani. Gre za primer, ko sta zakonca od družbe dobila svoje, potem pa se umaknila iz javnega življenja, celo iz Zveze komunistov.

Konferenca je dala priznanje širši družbeni skupnosti za izdatno pomoč, s katero so reševali stanovanjska vprašanja borcev, saj je zdaj (razen izjem) ta problematika urejena. Nikakor pa se borci čnomaljske občine ne strinjajo s sistemom urejanja priznavalnih, ker je tovrstna družbena pomoč odvisna od ekonomske moči posamezne občine. Zahtevali so – in ne prvič – naj v republiki priznavalnine delijo iz enotnega sklada, na podoben način, kot so

uredili stanovanjsko vprašanje borcev.

Stari odbor s predsednikom Antonom Dvojmočem je na skupščini dobil priznanje in razrešnico, za novega predsednika občinske borbevske organizacije pa so izvolili Franca Koširja. Anton Dvojmoč je po novem podpredsednik, tajnik pa je postal Martin Tomc.

SRAMOTA ZA MESTO

Nedavni zbori volilcev so na območju celotne občine lepo uspeli, saj je razen v dveh krajih veliko število ljudi obravnavalo zlasti program javnih del in novi davčni odlok, marsikje pa so govorili še o svojih krajevnih težavah. Z zelo slabo, naravnost sramotno udeležbo pa so se izkazali Črnomaljši. Ne dosti boljše ni bilo v Dobljeh.

UREJAJO KAMP

Končno! Po večletnih obljubah so Vinicianci je dočakali preureditev kampa ob Kolpi. Vodna skupnost Dolenjske bo ob kopalnici uredila okrog 250 metrov brežin, podjetje VIATOR pa je začelo urejati prostor za kampiranje. Dostop v vodo bo v letošnji turistični sezoni mnogo lepši, ves kamp z Vinico vred pa bosta s preureditvijo tega turističnega objekta veliko pridobila.

PRVI PREDLOG PRODRL

O dveh možnostih za uresničevanje letošnjega programa javnih del v čnomaljski občini so razpravljali volilci na terenu in odborniki občinske skupščine. Odločili so se za prvi predlog z edinim popravkom, da se vanj vnese preložitve klancev pri Preloki. Z izvajalci del pa bo treba doseči pametno ceno, kajti z vsoto 520.000 din za ta dela, kot so v predračunu navedli zdaj, se odborniki ne strinjajo. Je predrago!

RADENČANOM V POMOČ

V gradnjo ceste Radenci-Dečina so prebivalci obkoljskih vasi pod Starim trgom vložili izreden trud. Kar je bilo mogoče opraviti z lastnimi rokami, je narejeno, vendar cesta ni končana, ker brez mehanizacije ne gre. Kot je sporočil na občinski seji 29. marca Martin Skube, predsednik občinske konference ZMS v Črnomlju, je mladina pripravljena organizirati udarniško delo v pomoč Radenčanom, obenem pa so predlagali, naj občina priskrbi vsaj nekaj strojev.

ČRNOMALJSKI DROBIR

DELEGATI IZVOLJENI – Borci čnomaljske občine bodo v republiškem odboru ZZZB NOV zastopali: Franc Košir, Anton Dvojmoč, Janez Žunič in Rade Kordič. Izvoljeni so bili na nedavni skupščini borbevske organizacije.

ZANIMIVO PREDAVANJE – 4. aprila je dr. Leopold Morela iz Novega mesta v Črnomlju predaval o zgodnjem odkrivanju raka. Zelo zanimivo predavanje, spremljano z dia pozitivmi, je poslušalo precej občanov. Po predavanju je dr. Morela odgovarjal na vprašanja. Tri dni prej so imeli zdravstveno predavanje tudi na Črešnjevcu; tam je dr. Anton Kvasič govoril o alkoholizmu in notranjih boleznih.

AKCIJA KUMROVEC – Pred kratkim je bil sestavljen odbor, ki bo vodil zbiranje sredstev za gradnjo

mladinskega in borbevskega doma v Kumrovcu. Prostovoljne prispevke bodo pobirali pri posameznikih, kakor v delovnih in družbenih organizacijah na območju celotne občine.

V SOBOTO NA BRUCOVANJE – Klub belokranjskih študentov priredi v soboto, 14. aprila, tradicionalno brucovanje v hotelu SMUK v Semiču. Igrali bodo Abadoni iz Črnomlja, rezervacije pa so v predprodaji v Turistični pisarni in v recepciji hotela.

NA TRŽNICI JE bilo v četrtek največ jaje. Ženske so zahtevale za jajce 80 par, kdor pa je znal „glihati“, je dobil še ceneje. Stojnici stalnih prodajalcev sadja in zelenjave tudi že obratujeta, vendar vse to za mesto ni rešitev. Urejenega trga ne bo, dokler ne bo gotova nova tržnica.

»Dolenjski list« v vsako družino

LEPOTNO TEKMOVANJE

Ne gre za dekleta, pač pa za kraje in naselja. Komisija za turizem pri občinski konferenci SZDL se je odločila organizirati prvo tekmovanje v ureditvi krajev. Ocenjevali bodo dvakrat na leto: junija in septembra, in sicer urejanje nasadov, ureditev ograj, videz pročelij stavb, napise, rože. Za tekmovanje pridejo v poštev večji kraji, kot so Črnomelj, Vinica, Semič, Adlešiči, Stari trg. Prve tri najboljše kraje in 6 posameznikov čakajo presenetljivo lepe nagrade. Razpis tekmovanja bo še uradno objavljen.

BUTORAJ: LEPA IGRA

Uspesna dramska skupina mladinskega aktiva Butoraj je pod vodstvom Katke Švajger tudi letos nastudirala igro in jo predstavila domačemu občinstvu. Z dramo „Maščevanje“ so poželi igralci veliko priznanja, zanimivo pa je še, da igrajo večino Kocjani. To so Anica, Jože, Vinko, Majda in pa Anica Šterk. Butorajci bodo z igro gostovali še v garniziji JLA, v Gribljah in Adlešičih.

Gradnja stanovanjskega bloka v novem naselju Metlike gre h koncu, na pobočju za to stavbo pa bodo začeli graditi še dva bloka. Komunalno podjetje gradi stanovanja za trg, odkupujejo pa jih predvsem podjetja za svoje delavce in uslužbence. (Foto: R. Bačer)

Ne v usta, ampak na sklade

V prid stabilizaciji je večina metliških podjetij lanski dobiček namenila skladam – Največ konkretnih ukrepov pa je v BETI

O varčevanju in stabilizaciji so zadnje čase razpravljali v vseh metliških kolektivih. Ponekod sprejemajo ukrepe, najdlje pa so v tem pogledu prišli v BETI. Tu so sklenili, da se režija ne sme povečevati; da bo vsak član kolektiva za stabilizacijo podjetja delal dve prosti soboti; začasno so zamrznili osebne dohodke; režijskim delavcem so ukiniteli faktor sti-

mulacije; presežek kolektiva norme se plača največ do 10 odstotkov; nadure plačujejo le v izjemnih primerih, ukiniti pa so tudi plačilo telefonskih storitev za vodilne uslužbence na domu. Razen tega se ukrepi kažejo pri izboljševanju delovne discipline in v težnji za izboljšanje kvalitete izdelkov.

Eden pomembnih stabilizacijskih

ukrepov, ki so ga sprejeli skoro v vseh podjetjih, pa je, da ostanek dohodka po lanskem zaključnem računu v celoti gre na sklade, kljub temu da bi marsikje lahko del dobička namenili tudi osebnim dohodkom.

Tudi delavsko kontrolo uvajajo vzporedno s stabilizacijo. Razprava o tem je tekla že v vseh delovnih organizacijah v okviru osnovnih organizacij ZK, na sestankih delavskih svetov in marsikje še na sindikalnem občnem zboru. Povsod je ta akcija dobila podporo in tudi tisti posamezniki, ki jim delavska kontrola ni najbolj všeč, se niso doslej upali zoperstavljati.

Trenutno v metliških kolektivih nadaljujejo s politično akcijo za uvedbo delavske kontrole, tako da bodo komisije lahko začele delati takoj po sprejetju zakona.

Vsekakor so tako za uveljavljanje stabilizacijskih ukrepov kot za uvedbo delavske kontrole v prvi vrsti odgovorni komunisti. Osnovna organizacija Zveze komunistov bi morala biti povsod žarišče, iz katerega bi celoten kolektiv dobival pravilne informacije, prav tako pa bi bila dolžna podpreti posameznike, če z utemeljenimi dokazi nastopajo proti nepravilnostim. Teh najbrž nikjer ne manjka, toda doslej jih marsikje niso hoteli videti ali pa si niso upali nanje pokazati.

R. B.

Nihče se ni branil podpisa

Med prvimi so v Metliki podpisali dogovor o družbenem izobraževanju odraslih in mladine

Ob spoznanju, da je družbeno znanje nujno in osnova za aktivnejšo

udeležbo in odločanje delovnih ljudi na vseh področjih političnega in samoupravnega delovanja, pa tudi za razvijanje sposobnosti posameznika in njegovo kulturno rast, so v Metliki sprejeli prvi družbeni dogovor o tovrstnem izobraževanju odraslih in mladine.

Podpisniki dogovora: vse družbeno-politične organizacije, občinska skupščina, temeljna izobraževalna skupnost, kulturna skupnost in delavska univerza, so v 8 točkah dokumenta sprejeli nalogo in obveznost, da bodo s predavanji, seminarji in političnimi šolami usposabljali občane za vse zahtevnejše delo v organizacijah in v samoupravnih organih.

Najprej bodo v družbeno izobraževanje zajeli vodstva organizacij in odgovorne člane samoupravnih organov, postopoma pa bodo pritoževali še druge ljudi, tako imenovane perspektivne kadre, za razne funkcije v bodoče.

Podpisniki dogovora bodo vsako leto pred začetkom izobraževalne sezone izdali skupen program izobraževanja, kakršnega bo predlagal programski svet. Kakšne so potrebe po družbenem izobraževanju, bo proučevala delavska univerza, ki bo tudi prevzela organizacijo predavanj in seminarjev, skrbela za predavateljski kader in vodila strokovno plat izobraževanja, obenem pa tudi evidenco o obisku slušateljev.

Ta družbeni dogovor je novost, ki ji obetajo velik razcvet. Pomembno je tudi to, da ne gre za muho enodnevnic ali kampanjsko akcijo, temveč za načrtno delo tja do konca leta 1976.

SOCIALIZEM DOMA...

Več kot 1.000 volilnih upravičencev je v območju mesta Metlike, toda na zboru volilcev, ki je bil prvič sklican v kino dvorani, jih ni sedelo več kot 50. Ob tako slabi udeležbi, značilni samo za mesto, medtem ko na podeljelu nikjer ni bilo ne-sklepčnosti, se ponuja misel: standard je v mestu dokaj višji, vsak ima že socializem doma, kaj bi torej hodil na sestanke! Ko bo zbor volilcev drugič sklican, morda ne bi bilo napak, če bi se preselili vsaj komunisti.

SPREHOD PO METLIKI

SMETIŠČA SE BLIŽE – Pred časom so ukiniteli smetišče v Repičevi dragi, na poti proti Grabrovcu, zdaj pa ljudje odlagajo smeti in navlako bliže zadnjim hišam na Trdinovi poti. Tamkajšnji prebivalci se pritožujejo zavoljo neznanega smrada. Tudi smetišče pri vходу v mesto z novomeške strani je vsak dan večje. Bo tako ostalo do turistične sezone?

NOVA CENTRALA – Sredi aprila bodo v tovarni BETI dobili novo telefonsko centralo, ki bo imela več priključkov kot stara. Tudi tehnično je boljše, saj bo mogoče hitreje dobiti zvezo in med pogovori ne bo motenj.

RAZSTAVA V MUZEJU – 4. aprila so v Belokranjskem muzeju odprli v sodelovanju z Dolenjskim muzejem razstavo „Dolenjska v likovni umetnosti“. Razstavljena dela

iz galerijske zbirke novomeškega muzeja si je ogledalo že lepo število meščanov. Na ogled so vabljeni vsi, ki jih zanima likovna umetnost.

PRED SOLO DRUGACE – Prostor pred osnovno šolo urejajo tako, da bodo lahko učenci med odmorom na svežem zraku, ne da bi potem nosili na copatah prah in pesek v učilnice.

KOŠARKARJI IMAJO IZKAZNICE – Clanske izkaznice, ki so jih dobili košarkarji BETI, bodo služile tudi za stalne vstopnice. Natisniti so dali tudi nove lepake in klubske značke. Ljubitelji košarke bodo dobili članske izkaznice in značke za 50 din. Tako dobljeni denar bodo uporabili za uspešneše delovanje kluba. Na Pungartu pa nameravajo zgraditi tudi tribuno.

UMRL JE Martin Klemenčič iz Metlike, star 59 let.

vedo, koliko je gospodinja prihranjenega truda, če imaš vodo pred nosom. A nositi vodo za kuhinjo, živino, za pranje, to je muka...

– Vas torej danes prav nič ne teži?

„Mož je gluha, pa tudi mene zdravje zapušča, tako da za težko delo nisem več. Zdravja nam nihče ne more dati ne kupiti, drugega pa res ne pogrešam.“

R. B.

metliški tednik

Načrt za asfaltiranje sprejet

Do leta 1976 asfalt na 10,4 km cest skozi naselja — Kilometer asfalta okoli 450.000 din — Manj prahu v pitni vodi

Občinska skupščina Kočevje je pred kratkim sprejela program asfaltiranja cest skozi naselja do leta 1976. Po tem programu bo v občini asfaltiranih 10,4 km cest, od tega 4,6 km regionalnih (bivših republiških) in 5,8 km občinskih.

Računajo, da bo asfaltiranje 1 km ceste veljalo 450.000 din. Za asfaltiranje bodo predvidoma do leta 1976 zbrali skupno 4.680.000 din, in sicer iz naslednjih virov: komunalni sklad občine 1.464.790 din, občinski samoprisevek milijon dinarjev,

iz republiških virov 1.550.000 din in udeležba krajevnih skupnosti, občanov in delovnih organizacij 665.210 din.

S tem denarjem bodo asfaltirane regionalne ceste skozi naslednja naselja: Osilnica-Sela 1 km, Bosljiva loka 0,4 km, Draga

0,7 km, Podpreska 0,7 km, Lažec 0,4 km, Stari Log 0,6 km in Mozelj 0,8 km ter občinske ceste skozi naslednja naselja: Željne in del Šalke vasi 2,2 km, Stara cerkev 0,7 km, Koprivnik 0,5 km, Gorenje 0,5 km, Čeplje 0,4 km, Predgrad 0,5 km in Pri cerkvi (Struge) 1 km.

Asfaltiranje cest skozi te vasi je potrebno predvsem zato, ker je po cestah velik promet. Avtomobili dvigajo prah in onesnažujejo okolje. Najhuje je tam, kjer nimajo vodovodov in pijejo kapnico. Prah, ki ga dvigajo avtomobili, seda na strehe, od koder ga spira dež v vodnjake. In to vodo pijejo ljudje in živali...

Program asfaltiranja cest skozi naselja bo veljal, ko se bodo zbori volilcev odločili, da namenijo presežek samoprisevka do 1. avgusta letos za asfaltiranje cest skozi vasi (ta odločitev je bila sprejeta na nedavnih zborih volilcev) in ko bodo krajevne skupnosti zagotovile predvideno svojo soudeležbo za asfaltiranje. Zagotovljena pa je tudi že soudeležba iz republiških virov.

Ocenili bodo položaj v ZK

Na nedavnem sestanku sekretarjev komitejev občinskih konferenc ZK za območje medobčinskega sveta ZK Ljubljana so se pogovorili o pripravah za oceno položaja v ZK, o pripravah na bližnje seje občinskih konferenc ZK, o sprejemanju v ZK v prvih treh mesecih letos in razpravljali še o nekaterih drugih zadevah.

Drugi zadevah. V Kočevju pa bo glavna točka seje, ki bo 16. aprila, ocena uresničevanja pisma v občini. Na njej bodo potrdili tudi stališča aktivna delavcev komunistov in obravnavali še nekatere druge zadeve.

V prvih treh mesecih letos so sprejeli v ZK naslednje število novih članov: občina Litija nič, Grosuplje 10, Ribnica 14 in Kočevje 16. Do konca leta jih bodo v prvih treh občinah sprejeli predvidoma v vsaki 40, v kočevski pa 60.

Seje občinskih konferenc ZK bodo zaključene do 20. aprila. V Ribnici bo konferenca jutri, 13. aprila, na njej pa bodo razpravljali o splošnem ljudskem odporu in nekaterih

Na seji so se pogovorili še o akciji prijavljanja premoženja, kadrovanju v politično šolo, nekaterih kadrovskih zadevah in bodočih specializiranih sestankih sekretarjev komitejev.

Razgovoru o postavitvi delavnice v Osilnici so prisluhnili tudi mladi, ki jih že zdaj zanima, če bodo dobili delo doma ali bodo morali po svetu. (Foto: T. Ožbolt)

Predsednik držal besedo

Osilnica dobi obrat za izdelavo plastičnih vrečk — Le vsak peti ali deseti bo dobil delo — Zamerijo ZKGP Kočevje

25. januarja lani je predsednik občinske skupščine Kočevje Miro Hegerl z načelnikom za gospodarstvo

Stanetom Potiskom in člani posebne komisije za postavitev delavnice v Osilnici obiskal ta kraj in izjavil, da je treba menjati politično smer od teh osiromašenih krajev. Držal je besedo in pomagal krajevni skupnosti, da je dobila 320.000 din posojila. S tem denarjem je predelala novi gasilski dom s 50 kvadratnimi metri uporabne površine v delavnico, ki so ji prizidali še sanitarije. V njej bo kočevska TEKSTILANA izdelovala plastične vrečke.

Gradbena dela so dokončana. Sedaj čakajo, da tovarna postavi stroje in vplete delo. Že sedaj pa je med tistimi, ki se potegujejo za zaposlitev, veliko vznemirjenja. Sprašujejo se, koga bodo vzeli in kdo bo sploh lahko prišel do zaposlitve v domačem kraju. Na delo bo sprejetih deset do dvajset ljudi, zaposlilo pa bi se jih rado vsaj sto.

Tudi nekatera druga podjetja so že dala pobudo, naj bi se zanje izdelovali plastične vrečke. Morda bi kazalo vpeljati tudi delo na domu, saj bi si mnogi delavci, ki so zdaj zaposleni v tujini, tudi sami nabavili stroje in delali doma za delavnico. Kruh bi si radi zaslužili v domačem kraju, kjer imajo hiše, družine in svoja majhna posestva.

Zamerijo ZKGP Kočevje, ki jih je ob ukinitvi zadruga in delavnice do kosti obralo, jim vzelo vsa osnovna sredstva, celo škropilnice za sadje in kolaradskega hrošča, ter to prodalo v drugem kraju. Zdaj pa so za vrnitev dolga gluhi. Pravijo, da so jim vzeli tedanjih dvajset milijonov dinarjev.

„Izkoriščajo tudi gozdove, ki so last krajevne skupnosti, od tega pa nima skupnost nobenega haska, kakor ne od gozdov, ki so njeni, pa so dani v upravljanje posestvu „Snežnik“. Skupaj je na območju krajevne skupnosti 1738 ha gozdov in 1422 ha travnikov in pašnikov, ki so že prerastli v gozd. Če bi krajevna skupnost gospodarila s svojimi gozdovi, seveda po skupnem gospodarstvenem načrtu in imela od tega pripadajoče koristi, ne bi bilo treba prosjačiti in z miloščinami skrbeti za razvoj svojega kraja,“ sta mi pripovedovala predsednik krajevne skupnosti Drago Stimec in predsednik SZDL Anton Kovač.

Po občini

ZELJNE: NOVA TRGOVINA — Lastnik stanovanjske hiše, v kateri je trgovska poslovalnica MERCATOR-TRGOPROMET, je odpovedal uporabo teh prostorov, ker jih potrebuje zaradi preureditve hiše. Zato bo treba zgraditi novo poslopje za trgovino. Postopek za pridobitev ustreznega zemljišča in za izdajo lokacijske dokumentacije se je začel. Trgovina je v Zeljnah zelo potrebna.

KOČEVJE: MLADI V GASILSTVO — Člani gasilskega društva so na minulem občnem zboru kritično ocenili svoje delo. Letos bodo v svoje vrste vključili čimveč mladih. Pri tem pričakuje pomoč vseh družbeno-političnih organizacij, zlasti mladinske, in delovnih kolektivov. Z raznimi tečaji in tekmovanji pa bodo strokovno usposabljali operativne člane. Od novega upravnega in nadzornega odbora pričakujejo plodnejše delo.

KOČEVJE: NEPOTREBNO POMANJKANJE — Graditelji družinskih stanovanjskih hiš imajo pogosto težave zaradi strokovnega nadzora pri gradnjah. Posamezni gradbeni strokovnjaki iz raznih razlogov tak nadzor odklanjajo. Nastajajo tudi težave pri povračilu stroškov in plačilu zamude časa. To vprašanje bi lahko rešili tako, da bi vsi, ki potrebujejo gradbene strokovnjake za nadzor pri gradnji, iskali pomoč pri Društvu gradbenih inženirjev in tehnikov. Vendar bi moralo tudi to društvo več storiti, kot je doslej.

MORAVA: VODOVOD, ELEKTIRKA, TELEFON — Vodovodno omrežje je bilo močno dotrajano, zato ga je vaški odbor, ki je opravljal naloge gradbenega odbora, lani ob pomoči občinske skupščine Kočevje obnovil in uredil zajetje. Vseh del še niso dokončali, zato se bo obnova nadaljevala tudi letos. V prihodnjem letu pa bodo uredili javno razsvetljavo v vasi, obnovili električno omrežje, napeljali telefon in opravili še nekatera druga dela.

DRAGA: VODOVODI — Svet krajevne skupnosti je v razpravi o letošnjih nalogah ugotovil, da bi za reševanje posameznih vprašanj potrebovali precej denarja. Po njegovi ugotovitvi bi morali letos zgraditi dodatni vodni biralniki v Podpreski, zamenjati vodovodne cevi na Travi, dograditi gasilski dom na Travi ter urejati vodovod v Dragi in Srednji vasi. Razen komunalnih del bodo tudi letos reševali ostala družbena in socialna vprašanja, s katerimi se srečujejo.

Centrira kolesa, vulkanizira in menjuje gume Viktor Butala, ki ima delavnico za ŽELEZNINO v Kočevju. Kočevje je tako z raznimi uslugami za avtomobiliste kar dobro preskrbljeno, pogrešajo le še pralnico (sedanja je preobremenjena s pranjem avtobusov) in morda avtoličarsko delavnico. (Foto: F. Brus)

Želje: kopališče, telovadnica, ceste...

Koliko denarja smo s samoprisevkom zbrali in kako smo ga porabili

V kočevski občini potekajo razgovori in razprave o podaljšanju krajevnega samoprisevka. Zbrani denar naj bi po sedanjih predlogih porabili na podeželju za urejanje komunalnih zadev, v mestu pa za gradnjo kopališča in telovadnice, nekateri pa predlagajo tudi še za druge zadeve.

Na zborih volilcev in občanov so v glavnem pojasnili, kako doteka in kako porabljamo sedanja samoprisevka, ki ga bomo plačevali še do 31. julija letos. Vendar so prebivalci nekaterih območij izrazili željo oziroma zahtevo, naj bi pred podaljšanjem krajevnega samoprisevka dobili natančen dosedanj obracun. Za odgovor na to vprašanje smo zaprosili načelnika oddelka za gospodarstvo Staneta Potiska, ki je za bralce povedal:

— Predvideno je bilo, da se bo s samoprisevkom zbralo od 1. avgusta 1970 do 31. julija letos 4.300.000 din, in sicer za sofinanciranje

ranje posodabljanja ceste Livod-Brod, 3.738.000 din in za sofinanciranje komunalnih dejavnosti 562.000 din. Morebitni presežek bi porabili za sofinanciranje komunalnih dejavnosti.

Do 31. decembra lani se je nabralo že 4.704.449,85 din ali 404.449,85 din več, kot je bilo predvideno do 31. julija letos. Od tega denarja smo porabili doslej le 3.500.000 din za cestno Livod-Brod in 401.000 din za financiranje komunalnih potreb krajevnih skupnosti, za kar je predvidenih še 161.000 din.

Nadalje je predvideno, da se presežek denarja oziroma samoprisevka porabi za financiranje asfaltiranja cest skozi naselja v občini in za ureditev novega smetišča za mesto Kočevje. Zbori volilcev so se s tem tudi strinjali. Na zborih na podeželju so volilci predlagali, naj bi uvedli samoprisevek za asfaltiranje cest skozi naselja in za gradnjo vodovodov.

Za preteklo obdobje je torej pon

Zmagala Lapajne in Zver

V soboto na tekmovanje v Ribnico

31. marca je bilo v Kočevju občinsko pionirsko kolesarsko tekmovanje. Organiziral ga je svet za pre-

ventivo in vzgojo v cestnem prometu pri občinski skupščini. Obsegalo je testiranje, spretnostno vožnjo na posebnem poligonu in praktično vožnjo po mestnih ulicah.

Na tekmovanju je sodelovalo 26 pionirjev, od tega 8 pionirjev iz osnovne šole Vas-Fara, 18 pa iz osnovne šole Kočevje. Vsa boljša mesta so zasedli pionirji iz Kočevja in se tako uvrstili na področno tekmovanje, ki bo v soboto, 14. aprila, v Ribnici.

Rezultati: mlajši pionirji: Zoran Lapajne 6. a, 2. Jure Podržaj 6. a, 3. Robert Gašparac 5. c, vsi iz OŠ Kočevje, in 4. Matija Štamfelj, OŠ Vas-Fara; starejši pionirji: 1. Bernard Zver 8. c, 2. Sandi Marinčič 7. e, 3. Roman Lisac 7. g in 4. Marko Lovko 7. c, vsi iz OŠ Kočevje.

VILKO ILC

NACE KARNIČNIK, sekretar občinske konference SZDL Kočevje: O porabi denarja, naj odločajo tisti, ki ga prispevajo. Največ besede morajo imeti tisti, ki ga največ prispevajo.

Občinskega kolesarskega tekmovanja se je udeležilo 26 pionirjev iz osnovnih šol Kočevje in Vas-Fara. (Foto: F. Brus)

Med čopičem in peresom

Svoji melodiji je dodal še besedilo

„Njegov osnovni poklic je avtoličar, popoldne oziroma dopolnilno pa je še pesnik,“ bi dejal za 36-letnega Franceta Lovšina, delavca pri ITASU Kočevje kakšen birokrat.

Pa ni čisto tako. Včasih ga „prime“ kar med delom ali malico, pa poišče bel papir ali papirnato vrečko, v kateri si je prinesel na delo malico, in piše:

dasi se kopljem v znoju.
Le kdo bi se verjel panoju!

Igralec Janez Rohaček, ki je na nedavnih kočevskih „Šahovskih muzikalih“ bral Lovšinove pesmi, je v uvodu dejal: — Lovšinove pesmi so najlepše proletarske pesmi današnjega časa.

KONEC TEDNA

Prek gorja in prek veselja jutrišnji prišel bo dan, a kaj, ko bom ga le predremal, saj sem tako zgaran!

Lovšin je včasih rad bral Ottona Župančiča. Zdaj je poročen.

Ima dva otroka. Pesmi je začel pisati pred šestimi leti. Začelo se je tako: v sebi je začutil melodijo in tej melodiji je dodal še besedilo, ki ga je v začetku ponavljal tako dolgo, da si ga je zapomnil, kasneje pa je začel besedila zapisovati. Tako je postal pesnik.

NA VISOKI GORI

Splezal sem na visoko goro in stopil na stopnico, ki še višja je od nje. Lahko bi šel še višje brez vrtočev strahu. Utegnil bi pasti z višine te, če me moči zapuste. A to nič ne de.

Če to se zgodi, se primem za oblake, da rahlo padem tja, kjer nihče ne živi. Samo tam je prostor zame in meni enake!

Prvo pesem je posvetil pred šestimi leti, prav za dan žena, ženam v podjetju MELAMIN, kjer je takrat delal. Zdaj napiše veliko. Tovarišev, sodelavcev njegovo pesnikovanje ne ganje preveč ali pa tega ne pokažejo.

OBOJIM JE DANES HUDO

Na svetu dosti je ljudi, ki ne vedo, čemu naj človek živi, ko ga nagrizta kruta tlaka, da je prekleto iz dneva v dan njegova ura vsaka.

Med nami dosti je ljudi, ki še dandanašji ne vedo, kako življenje jim sladko brez dela in skrbi teče lepo, teče mirno.

Pesmi je bral tudi v Likovnem salonu v Kočevju na otvoritvi ene izmed razstav. Okoli

150 jih je poslal že lani dvema založbama, pa še ni dobil ne odgovora ne pesmi. Pred mesecem jih je s posredovanjem predstavnika temeljne kulturne skupnosti dobil na vpogled kritik Taras Krnčmar... Nekateri so jih brali, drugi jim ploskali, tretji so se potuhnili, četrti morda ustrašili... France Lovšin ne sili. Čaka, piše, piše...

OGLEDALU SE IZOGIBAM

Od vseh zveri, kar jih do zdaj zemlja naša je skotila, največja je zverina človek: pogolten, napadalen, razdiralen, maščevalen.

Ogledalu se izogibam, ker svojemu dvojniku v njem se ne morem nasmejati. Zobe si kaževa, drug v drugega reživa.

Pesmi Franceta Lovšina niso noben popevkarski oh in ah. Niso tudi nobeno posnemanje tujih vzorov, ki jih nekateri „pesniki“ neodgovorno in neobčuteno prenašajo k nam. To so pesmi naših delovnih ljudi, ki

Stefan Lovšin (Foto: Prime) delajo, trpijo, ljubijo, se šaljijo, zbadajo... skratka: so naši, kot je naš France Lovšin.

J. PRIMC

Razpisujemo prosta delovna mesta za

KVALIFICIRANEGA KURJAČA
za nizkotlačne kotle,

KVALIFICIRANE IN POLKVALIFICIRANE PEKE
ter delavce za delo v pekarni oziroma za priučitev,

VAJENCE ZA PEKOVSKO STROKO
z dokončano osemletko.

Pismene ponudbe pošljite oziroma se osebno zglasite pri

„ŽITO“ Ljubljana
DE Pekarna in slaščičarna
Novo mesto
Ločna 21

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD

Novo mesto, Majde Šilc 34,
razpisuje prosta delovna mesta

- 3 VARUHINJ ZA POLNI DELOVNI ČAS
- 1 VARUHINJE ZA POLOVIČNI DELOVNI ČAS
- 2 ČISTILK ZA POLNI DELOVNI ČAS

Kandidatke za varuhinje morajo imeti končano osemletko in veselje do dela z otroki.
Prosilke naj k prošnji priložijo življenjepis in šolsko spričevalo. Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Lasko pivo

POSLOVNI ODBOR

TRIKON®

pletenin in konfekcije tovarna
KOČEVJE

razpisuje po 185. členu Statuta podjetja vodilno delovno mesto

VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA
(ni reelekcija)

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora visoko strokovno izobrazbo s poklicem dipl. tekstilni inženir ali tehnolog konfekcije,
- vsaj 6 let prakse na vodilnem delovnem mestu,
- imeti mora organizacijske sposobnosti za vodenje razvoja in poslovne politike podjetja in družbenopolitično neoporečnost,

Osebnih dohodkov po pravilniku podjetja. Stanovanje ni zagotovljeno.

Prijave z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev, dokazil o strokovnosti in potrdilom o nekaznovanju poslati do 21. 4. 1973 splošnemu sektorju podjetja.

Oglasujte v SL!

SGP ZASAVJE
TRBOVLJE

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
„ZASAVJE“, TRBOVLJE

zbira ponudbe za odkup

**POSLOVNIH PROSTOROV
V STROGEM SREDIŠČU
BREŽIC**

v velikosti 225 m² s pripadajočimi pritliklinami.

Prostori so namenjeni predvsem za trgovsko ali pisarniško dejavnost.

Predvidena dograditev objekta je 31. 12. 1973.

Vse informacije daje SGP „Zasavje“, Trbovlje, Savinjska cesta 9, telefon 821-147.

Belokranjsko gradbeno podjetje

BEGRAD
ČRNOMELJ

objavlja prosto delovno mesto

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji: srednja strokovna izobrazba, praksa zaželeno

Prijave z vsemi potrebnimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema odbor za kadre 14 dni po objavi.

OBVESTILO NOSEČIM ŽENAM!

V naših občinah se je pojavila epidemija rdečk (lat. rubella). To obolenje povzroča v prvih mesecih nosečnosti, če noseča žena oboli, velik odstotek okvar ploda. Zato pozivamo noseče žene do četrtega meseca nosečnosti, ki še niso prebolele rdečk, a so prišle v stik z bolnikom, ki boleha za rdečkami, naj se takoj javijo v najbližjem dispanzerju za žene oz. svojemu zdravniku. Ta bo dredil potrebne zaščitne ukrepe.

TSS za zdravstveno varstvo žena
ZD Novo mesto

PIONIR
NOVO MESTO

**VABIMO
NOVE
SODELAVCE!**

Splošno gradbeno podjetje
„PIONIR“
NOVO MESTO

VABI K SODELOVANJU

1. 2 GRADBENA TEHNIKA ZA DELO V PROJEKTU 80 V LJUBLJANI,
2. GRADBENEGA TEHNIKA ZA DELO V PROJEKTIVNEM ODDELKU V NOVEM MESTU,
3. VZGOJITELJA UČENCEV ZA DELO V LJUBLJANI,
4. VEČ EKONOMSKIH TEHNIKOV ZA DELO V NOVEM MESTU,
5. VEČ SKLADIŠČNIKOV ZA DELO V NOVEM MESTU IN KRŠKEM,
6. VEČ AVTOMEHNIKOV ZA DELO V MEHANSKO-KOVINSKEM OBRATU,
7. VEČ STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV ZA DELO V MEHANSKO-KOVINSKEM OBRATU,
8. AVTOLIČARJA ZA DELO V MEHANSKO-KOVINSKEM OBRATU.

Pogoji pod:

1. uspešno dokončana gradbena srednja šola in 5 let prakse,
2. uspešno dokončana gradbena srednja šola in 3 leta prakse,
3. uspešno dokončana vzgojiteljska šola, šola za socialne delavce,
4. uspešno dokončana ekonomska srednja šola,
5. uspešno dokončana poklicna šola trgovske stroke ali tečaj za skladiščnike,
6. uspešno dokončana poklicna šola avtomehanske stroke,
7. uspešno dokončana poklicna šola ključavničarske stroke,
8. uspešno dokončana poklicna šola avtoličarske stroke.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Za vsa delovna mesta je uvedeno poskusno delo. Samska stanovanja so zagotovljena. Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov: SGP „Pionir“, Novo mesto – kadrovski oddelek.

PRIPRAVNIKI!

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
PODRUŽNICA 52100 NOVO MESTO

razglašuje prosti delovni mesti za:

2 PRIPRAVNIKA S SREDNJO ŠOLO

POGOJ: dokončana ekonomska srednja šola ali gimnazija

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podružnice SDK.

Ponudbe za sprejem na delo pošljite Službi družbenega knjigovodstva, podružnici 52100, Novo mesto. Razpis velja 15 dni od objave.

**DOLENJSKE BANKE IN
HRANILNICE v Novem mestu**

**in poslovnih enot v Krškem,
Metliki, Novem mestu,
Trebnjem in na Mirni**

- KJER ZBIRAJO HRANILNE VLOGE IN JIH OBREŠTUJEJO OD 7,5 DO 10-ODST.
- VODIJO ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNE RAČUNE OBČANOV
- OPRAVLJAJO DEVIZNO-VALUTNE POSLE IN ODKUP TER PRODAJO DEVIZ
- DAJEJO KREDITE ZA STANOVANJSKO GRADNJO, POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, OBRTI IN TURIZMA NA PODLAGI NAMENSKEGA VARČEVANJA
- ODOBRAVAJO KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE KREDITE
- OPRAVLJAJO VSE DRUGE BANČNE POSLE

ZAUPAJTE DBH SVOJE DENARNE ZADEVE, SAJ JE TO VAŠA BANKA.

CEMENT!

krenica
Ljubljana

JAVNA SKLADIŠČA, NOVO MESTO

PRODAJALNA ZA CEMENT:

– prodaja cement PC 350 in PC – 250, proizvodnja ŠAR in USJE, na drobno.

Dobava takoj proti plačilu na naš žiro račun 50103-601-23680.

Na razpolago ga imamo dovolj po ugodni ceni.

obilo informacij za vaš oddih

karavana

**posebna
turistična številka**

112 strani; 32 barvnih strani, veliki format, cena 10.- din

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 13. aprila - Ida Sobota, 14. aprila - Justin Nedelja, 15. aprila - Peter Ponedeljek, 16. aprila - Bernarda Torek, 17. aprila - Rudolf Sreda, 18. aprila - Apolonij Četrtek, 19. aprila - Ema

KINIO

BRESTANICA: 14. in 15. 4. ameriški barvni film „Ples vampirjev“.
BREŽICE: 13. in 14. 4. ameriški barvni film „Reka zlobnega človeka“.
15. in 16. 4. ameriški barvni film „Kromvel“.
17. in 18. 4. angleški barvni film „Igre ljubezni“.
CRNOMELJ: 15. 4. ameriški barvni film „Balada o Dingos Magiu“.
18. 4. francoski barvni film „Ostrostrelec z Azurne obale“.
KOSTANJEVICA: 14. 4. ameriški barvni film „Džo, tudi to je Amerika“.
15. 4. ameriški barvni film „Poišči si prostor, da umreš“.
METLIKA: Od 13. do 15. 4. an-

gleski barvni film „Zadnja dolina“.
Od 13. do 15. 4. švedski film „Tu je tvoje življenje“.
Od 13. do 15. 4. angleški barvni film „Dirka za časom“.
18. in 19. 4. ameriški barvni film „Na obali reke“.
MIRNA: 14. in 15. 4. „Tepepa“.
NOVO MESTO: Od 13. do 16. 4. italijansko-španski barvni film „Junaki - izdajalci“.
Od 15. do 17. 4. domači barvni film „Tito“.
Od 17. do 19. 4. francoski barvni film „Zlata mladost“.
POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 13. do 17. 4. angleški barvni film „Tarzanov upor v džungli“.
KRŠKO: 14. in 15. 4. ameriški barvni film „4 dolarje za masčevanje“.
18. 4. francoski barvni film „Stop za morilce“.
RIBNICA: 14. in 15. 4. egiptovski barvni film „Arabska princeza“.
SEVNICA: 17. in 15. 4. ameriški barvni film „Ljubezenska zgodba“.
18. 4. francoski film „No, posodi ženo prijatelju“.
SENTJERNEJ: 14. in 15. 4. „Mrtvim prehod dovoljen“.
TREBNJE: 14. in 15. 4. francoski barvni kriminalni film „Vozovnica za pekel“.
18. 4. domači barvni mladinski film „Družba Petra Grče“.

vikende-trda cesta - blizu železniške postaje Krško. Vprašati pri Karlu Geršaku, 4. julija 20, Krško.
PRODAM vprežne grablje „FELLA“, dvovrstno vprežno sejalnico za koruzo, težki traktorski gumi voz s platojem in garami (15 m2 zaprte površine), vse v zelo dobrem stanju. Ferkolj, Kronovo 22, Smarješke Toplice.
UGODNO PRODAM nov betonski mešalec 120 litrov in traktorsko snopovezalno v dobrem stanju. Vodopivec, Roje 15, Sentjernej.
PRODAM pralni stroj v zelo dobrem stanju po ugodni ceni. Ogled na Trdinovi 32, Novo mesto.

ANGELA VESELIČ iz Podloga pri Dragatušu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami in jo spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se še kolektivu VIATOR-PE Črnomelj, Mercator-blagovnica Novo mesto, osnovni šoli Dragatuš ter trgovski šoli iz Brežic za podarjene vence in cvetje. Priskrbo zahvalo izrekamo tudi župniku in pevčemu iz Dragatuša.

Zalujoči: mož Rafko, hčerke Malči, Anica, Marica in Zdenka, mama, ata, sestra Malka ter drugo sorodstvo.

KUPIM

KUPIM rabljeno motorno kosilnico BCS. Naslov v upravi lista. (902/73).

KUPIM rabljen hidrofor. Naslov v upravi lista. (927/73).

KUPIM prikolico za FIAT, cca 180 cm dolžine, sporočite ceno. Metelko, Ponikve 24, Studenec.

V 77. letu starosti nas je zapustil dragi ata, brat, stric, stari oče in praded

JOŽE LENIČ upokojenec iz Pavle vasi 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala organizacijam ZB in DU Trzšče, SZDL Malkovec, govorniku Borisu Debelaku za poslovljni govor ob odprtem grobu, župniku za obred ter vsem sorodnikom.

Zalujoči: sestri Mici in Pepca z družinama ter drugo sorodstvo.

POSEST

PRODAM hišo na Mirni 98. Janez Vidmar, Jamova 60, Ljubljana.

V NAJEM oddam hišo s poslopjem in sadnim vrtom, po želji tudi zemljo in zidanico z nekaj vinogradi, blizu železniške postaje Uršna sela (5 do 8 minut). Informacije dobite na naslovu: Fani Hlastan, Uršna sela 72, od 20. do 28. aprila.

PRODAM KMEČKO stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem v centru mesta. Informacije dobite pri Ignacu Malešiču, Kolodvorska 5, Črnomelj.

PRODAM enostanovanjsko hišo na Otočcu. Alojz Kink, Otočec 22 ob Krki.

PRODAM vrstno hišo v Ljubljani-Kodeljevo, vseljivo septembra 1973. Informacije pri Nuši Pavček, Titova 17-Alpina, Ljubljana.

ZAGREB-NOVO MESTO! Zamenjamo najemniško komfortno dvosobno stanovanje v lepem predelu Zagreba (center) za podobno v Novem mestu. Ponudbe pod „Zelenilo“.

Iskreno se zahvaljujem profesorju dr. Bajcu, primariju dr. Šavliju dr. Ostojčiču, dr. Novakovu in dr. Baragovi za uspešno opravljeno operacijo in zdravljenje na kliničnem oddelku novomeške bolnice. Hvala tudi drugim zdravnikom in medicinskim sestram, kakor tudi vsemu ostalemu osebju tega oddelka.

Obenem lepa hvala dr. Živkoviču, zdravniku v Straži, za dolgoletno zdravljenje in lajšanje bolečin v času moje bolezni.

Hvaležna pacientka Jožica Šenica iz Gor. Straže 45.

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in tašče

MARIJE PIRNAT roj. Kus z Rake št. 67

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Še posebej se zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih tako požrtvovalno pomagali, ter vsem, ki so spremili na zadnji poti.

Vsem iskrena hvala!
Zalujoči: hčerke Milka, Mici in Mihelca z družinami

Raka, Libna, Cleveland, 8. aprila 1973.

Ob boleči izgubi ljubljenega moža, brata in strica

FRANCA VIZJAKA upokojenca iz Krmelja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in nam izrazili sožalje. Hvala sosedom za pomoč, dr. Levstiku za prvo pomoč, župniku za govor v cerkvi in obrede, DU Trzšče za spremstvo s praporom, pevskemu zboru „Svoboda“ Krmelj za žalostinke in tov. Debelaku za poslovljne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: žena Milka, sestri Mici in Justi, brat Lojze, nečakinja Mihela in drugo sorodstvo.

Ob mnogo prerani smrti našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

ANTONA NOVAKA iz Jablana 33

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se kolektivu GORJANCI, KRKI, NOVOTEKSU iz Novega mesta, Osnovni šoli Mirna peč, tov. Vinku Novaku, tov. Budni, pevskemu zboru GORJANCI in župniku za opravljene obrede.

Posebno se zahvaljujemo dr. Zakrajškovi in ostalemu zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnice, ki so s toliko človeške topline lajšali njegovo trpljenje.

Se enkrat hvala vsem, ki so nam izrekli sožalje in nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Zalujoči: žena Ana, sinovi Anton, Martin, Lojze, Polde, Jože z družinami, Stane, sestri Pepca in Marija, vnuku in vnučkinje ter drugo sorodstvo.

ČESTITKE

Dragi Anici Jaklič iz Jame pri Dvoru želimo za življenjski praznik vse najboljše, hčerki Danici pa za 20 letnico mnogo sreče in zadovoljstva v nadaljnjem življenju. Mama in oče. Zeljam se pridružuje tudi družina Mirtič iz Semiča.

S

Mlademu Zupančiču iz Metlike iskreno čestitamo za diplomu na pravni fakulteti v Ljubljani - Branka z družino in domači.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame, stare mame, teta in sestri

ANGELE ŠKOPORC iz Pavle vasi pri Trzšču

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in nam izrekli sožalje. Zahvala vašačonom za nesebično pomoč.

Posebna zahvala dr. Levstiku za nego na domu, župniku za govor v cerkvi in obrede, tov. Debelaku za lepe poslovljne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: sinovi Jože, Lojze, Tone, Darko, Martin, Stanko, Ciril, sestri Jožefa in Nežka in drugo sorodstvo.

Ob nenadni in boleči izgubi zarodca, očeta, sina in brata

IVANA MIKLIČA iz Pavle vasi pri Trzšču

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili venci, cvetje in nam izrazili sožalje. Zahvala Ivanu Pungercarju iz Malkovca, kakor tudi GG Novo mesto, GG Brežice - obrat Sevnica za pomoč pri pogrebu in tov. Seriniju za presunljive poslovljne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: neotolajljiva zaročenka Milka, sin Ivanček, mama Marija, sestra Marjanica z družino in drugo sorodstvo.

Po dolgi bolezni nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, hčerka, sestra in nečakinja

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi našega nenadomestljivega moža, očeta in brata

ANTONA PEZDIRCA iz Vojne vasi 2 pri Črnomlju

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga med boleznijo tolažili in mu lajšali bolečine. Iskrena hvala zdravniškemu osebju nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice. Prav posebno se zahvaljujemo kolektivu tovarne „Belt“, ki je s svojo humano akcijo pomagal v najtežjih trenutkih. Hvala govornikom in vsem, ki so s cvetjem zasuli njegov prerani grob, godbi na pihala iz Črnomlja in vsem, ki so se poslednjič poslovili od našega dragega moža, očeta in brata.

Neotolajljiva žena Ivanka z otroki, brat Drago, sestra Zofka z družinama in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Vsem, ki so na zadnji poti počastili spomin našega dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA HROVATA iz Rumanje vasi

se iskreno zahvaljujemo, posebno vsem sorodnikom, prijateljem in znancem. Nadalje se zahvaljujemo godbi „Svoboda“ iz Straže, pevskemu zboru „Gorjanci“, tov. Virantu, tov. Zadravcu za poslovljne besede. Pogrebniemu zavodu in vsem, ki so pokojniku darovali cvetje.

Zalujoči: žena Marija, sin Franci in hčerka Mara z družinama.

Rumanja vas, Ljubljana, 8. aprila 1973

ZAHVALA

Ob nenadni, mnogo prerani in boleči izgubi našega dragega sina, brata in strica

ALOJZA DRAGOŠA iz Dragovanje vasi pri Črnomlju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, godbi na pihala iz Črnomlja, članom gasilskega društva Tanča gora ter govornikom za tople besede slovesa.

Mama, ate, brata in sestri

ZAHVALA

Vsem, ki so na zadnji poti pospremili in počastili spomin naše drage sestre in tete

MARIJE KUMELJ iz Male Bučne vasi št. 8

se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Zoriču, dr. Starčiču in vsemu osebju internega oddelka novomeške bolnice. Še enkrat najlepša hvala vsem za podarjeno cvetje in duhovniku za opravljeni obred.

Zalujoči: sestra in brata ter drugo sorodstvo

PREKLICI

Francka Zerjav, Hom 52, Sentrupert na Dol., prepovedujem hojo in parkiranje avtomobilov po mojem sadovnjaku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Franja Štupica, Velike Lašče št. 71, prepovedujem vsako vožnjo in hojo po dvorišču, parc. št. 163/2 in parc. št. 163/3 (vzhodna stran hiše). Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Roman Zorko, Družinska vas, prepovedujem hojo in vožnjo po mojih parcelah v Vinjem vrhu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jože Longar, Zužemberk 160, prepovedujem vožnjo in delanje kakršnekoli škode po moji parceli in gozdu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Marija Štamfelj, Češča vas 15, Novo mesto, prepovedujem pašo ko-

koši in parkiranje avtomobilov na mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ČESTITKA

Nadvse dobri mami, ljubljeni tamiki Mariji Redol iz Metlike za 80. rojstni dan iskrene čestitke!

Ivan, Slavica in Dragica z družinami.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje
IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeko, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živič
UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Moskon, Janez Pezlj, Jože Prime, Jože Spichal, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zelznik
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 din - Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 - DOLENJSKI LIST šteje med proizvede iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon (068) 21-227 - Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in prelomi: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

NATAKARICO in kuhinjsko pomočnico, pridno in pošteno, sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna na Crnivicu 11, Brezje na Gor.

SPREJMEM vaje v avtoličarsko stroko. Crkoslikar-avtoličar Ključarič Željko, Pod obzidjem 10/B, Brežice, telefon 72-403.

IŠČEMO žensko, ki bi enkrat na teden pospravila stanovanje! Naslov: Kupec, Kristanova 30.

STANOVANJA

ENOČLANSKA družina išče sobo in kuhinjo v Sevnici v bližini vrtca ali v Boštanju. Naslov v upravi lista (877/73).

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Naslov v upravi lista (908/74).

ZAPOSLENO DEKLE išče opremljeno manjšo sobo s souporabo kopalnice v bližini centra Novega mesta. Naslov v upravi lista. (878/73).

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Naslov v upravi lista. (888/73).

IŠCEM neopremljeno sobo v Novem mestu, najraje v Ločni. Naslov v upravi lista (891/73).

ODDAM sobo samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (898/73).

DEKLE za popoldansko pomoč dobi brezplačno stanovanje. Slavko More, Muzejska 4, Novo mesto.

Motorna vozila

PRODAM skoraj nov pony expres. Ivan Klobčar, Gotna vas 14 b, Novo mesto.

FIAT 850 S, temno rumene barve, letnih 1969-november, zimske gume z obroči, prodam. Cena 28.000,00 din. Silvo Golob, Jerebova 20, Novo mesto.

PRODAM FIAT 750, letnik 1970. Miklič, Zabja vas 7, Novo mesto. Za 8.000 din prodam OPEL REKORD v voznem stanju, z radioaparatom, registriran za leto 1973. Bršljin 29, Novo mesto.

PRODAM karamboliran FIAT 750, po ugodni ceni. Naslov v upravi lista (923/73).

PRODAM PRINCA 1200 C, letnik 1970. Informacije vsako popoldne po telefonu 71-004. Branka Karabaš, Krško.

PRODAM TRAKTOR PORSCHE 33, kosilnico, jermenico in plug - v okolici Sentjerneja. Naslov v upravi lista. (926/73).

FIAT 124, letnik 1969 prodam. Lojze Zupančič, Mestne njive blok 10, telefon 22-376.

PRODAM generalno popravljen motor ARAN. Dol. Toplice 2.

UGODNO PRODAM AMI 8, letnik 1970, prevoženih 40.000 km, delno tudi na broke. Informacije pri Ivanu Romihu, Humekova 31, Krško, telefon 71-043.

ZELO UGODNO PRODAM AMI 8, odlično ohranjen. Danica Krašna, pletilja, Škočjan 22.

UGODNO PRODAM NSU 110, letnik 1967, zelo dobro ohranjen. Informacije na telefon 061-63-781, Zavetiška 12, Ljubljana-Vič.

UGODNO PRODAM FIAT 750, letnik 1968, v dobrem stanju. Bav-

RADIO LJUBLJANA

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

TELEVIZIJSKI SPORED

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in bo 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

ČETRTEK, 12. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Praprotnik: Prizadevanja za boljše krmo in večjo prirejo vz vzoredna in trajna, 12.40 Igrajo pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Mladina poje“, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Koncert po željah poslušalcev, 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampiča, 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napoved, 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

PETEK, 13. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Janez Božič: Pomembnost gozdnemelioracijskega projekta za Haloze, 12.40 Z domačimi ansambli, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Za otroke - otroške pesmi“, 15.30 Napotki za turiste, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Operni koncert, 18.15 „Signal“, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča, 20.00 „Naj narodi pojo“, 20.30 „Tops-pops 13“, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 14. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pionirski tednik, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Ludvik Štrobl: Preskušanje poljščin in potrjevanje semenskih posevkov v tej sezoni, 12.40 Po domače, 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.20 Gremo v kino, 18.15 Dobimo se ob isti uri, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом bratov Avsenik, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino, 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 15. APRILA: 6.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Norman Corwin: „Ronyonova dolga pot“, 9.05 Srečanje v studiu 14, 10.05 Še pomnite, tovariši... Peter Zlatnar: Na ljubljanski železnici, 10.25 Pesmi boje in dela, 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 - 11.15 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 13.30 Nedeljska reportaža, 13.50 Z domačimi ansambli, 14.05 Popularne operne melodije, 14.30 Humoreska tega tedna - R. Backer: Zalostna sprememba, 15.05 Radijska igra - Barry Bermange: „Oldenberg“, 15.45-18.00 Nedeljsko športno popoldne, 18.00 Radijski radar, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 V nedeljo zvečer, 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 16. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb, 10.20 Pri vas

doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - vet. Miha Lipušček: Nasveti za spomladansko predplaninsko pašo, 12.40 S tujimi pihalnimi godbami, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne, 18.35 „Interna 469“, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Franca Baharja, 20.00 Stereofonski operni koncert, 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 17. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.35 Slovenske narodne pesmi, 10.20-12.00 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Miljeva Kač: Novi fitofarmaceutski pripravki v preskušanju na njivah, 12.40 Z domačimi ansambli, 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Na poti s kitaro“, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Popoldanski simfonični koncert, 18.15 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Prodajalna melodij, 22.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 18. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.25 Iz glasbenih šol, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jernej Crnko: Novejšje sorte jablan za preizkušnjo v okvirnem sadnem izboru 1972, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.45 Jezikovni pogovori, 18.30 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Komorno-glasbeni studio, 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 19. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Starič: Pašno-košni sistem in drugi načini za intenziviranje pridelovanja krme na travnikih, 12.40 Igrajo

pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Mladina poje“, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta, 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napoved, 22.15 Simfonični orkester in Komorni zbor RTV Ljubljana.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 12. APRILA: 16.00 - 16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki, 16.15 - 16.30 Nove plošče RTB, 16.30 - 17.00 Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, Obvestila in reklame, 17.00 - 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 14. APRILA: 16.00 - 16.35 Pol ure za pop glasbo, 16.30 - 16.45 Radijska univerza, 16.45 - 17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas, 17.00 - 17.10 Kuhajte za mano, 17.10 - 17.30 Za naše najmlajše ter skladbica iz brežiške glasbene šole, 17.30 - 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 15. APRILA: 10.30 Domače zanimivosti - Priprave na ustanovitev ene TOZD Slovenija vina na brežiški občini - Za naše kmetovalce: Jože Grubič - Govedo ob prehodu na zeleno krmo - Mati in otrok - po svetovnem dnevu zdravlja - Obvestila, reklame in spored kinematografov, 12.00 - 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 17. APRILA: 16.00 - 16.15 Napoved programa in srečanje z ansambлом Slavka Kovačiča, 16.15 - 17.15 Poročila, Jugoton vam predstavlja, Kaj prinaša nova številka Doljenskega lista, Obvestila in reklame ter filmski pregled, 17.15 - 17.30 Tedenski športni komentar, 17.30 - 18.00 Mladinska oddaja.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Vida Blatnik iz Dobindola - Roberta, Majda Jalšovec iz Mokronoga - Valterja, Nevenka Pavlinič iz Lipja - Blaženko, Antonija Ogulin iz Rečreče vasi - Roberta, Jožeta Jaklič iz Mraševa - Jožico, Nada Avsec iz Male Cikave - Antona, Antonija Plut z Božič vrha - Branka, Ivanka Gačnik iz Skovca - Branka, Marija Umek iz Gotne vasi - Jožeta, Mihaela Povhe iz Rovišča - Melito, Slavka Skušek iz Smarjeških Toplic - Denisa, Jožica Petek iz Smuke - Aleša, Angela Potočar iz Sevnega - Stanka, Marija Ogulin s Kala - Stanislava, Anica Vrtačič iz Otočca - Bernardko, Milena Zagar iz Podloga - Jožico, Marija Zefran iz Veličke Gabra - Tanjo, Martina Vrhovnik iz Gornje Brezovice - Danijelo, Tatjana Jakša s Kota - Aleša, Milena Cimeša z Krškega - Svetlano, Vika Luzar iz Črnomlja - Janja, Marija Kovaljev iz Sentruperta - Marka, Milena Drašler s Podgora - deklčo, Helena Pavlinič iz Gradaca - deklčo, Helena Tratar iz Gabrijel - dečka, Marija Cunk iz Veličke Maasvegeva - deklčo in Ana Rus iz Gradaca - dečka. - Čestitamo!

— Francelj, potrebujemo kakšno pištolo?

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 15. APRILA: 10.30 Reklame in oglasi, 10.45 Po domače, 11.10 Aktualni nedeljski prispevek „Katero pot ubrati zapletenega položaja v KK „Zasavje - Sevnica“, 11.25 Cetrte ure za jugoslovanske popevkarje, 11.40 Nedeljski intervju s predsednikom ribiške družine Heroja Maroka Sevnica, 11.55 Za vsakogar nekaj, 12.30 Poročila, 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 15.00 Zaključek oddaje.

SREDA, 18. APRILA: 16.00 Poročila - 16.10 Reklame in oglasi, 16.20 Kotiček za soferje „Varnost pred lepoto“, 16.25 Iz diskoteke naših poslušalcev, 16.50 Oddaja za najmlajše, 17.00 Zaključek programa.

SOBOTA, 21. APRILA: 16.00 SOBOTNI VRTILJAK - zabavna glasba, 16.15 Pet minut za starejšo Odrada Treh smrek Lojzeta Drstvenška, 16.20 Revjska glasba, vmes prvi reklamni blok, 16.30 Poročila, 16.35 Narodno-zabavna glasba (vmes drugi del EPP), 16.45 Mini anketa, 17.00 Zaključek programa sobotnega vrtiljaka in napoved za nedeljo.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Ivanka Petan, Ivan Petan, člana Novolesa Straža; Jožeta Pate, Fani Ravbar, Rozalija Planinšek, Anica Ban, Stanko Jakše, Branka Kavšček, Anton Kavšček, Ivan Kocjančič, člani Novoteksa Novo mesto; Jelka Bajec, članica Mercatorja Novo mesto; Fani Deželan, upokojenka iz Zabeje vasi; Joža Košmrlj, Avgust Bobič, Ivan Jakše, Drago Rožemberger, Albin Luzar, Jože Lindič, Jože Seničar, Zeljko Gričar in Dane Mikec, člani KZ Krka Novo mesto; Terezija Ucmar, Rudolf Meglič in Bogdan Adamič, člani IMV Novo mesto; Ludvik Bartelj, Anton Vidic, Anton Rapovž, Jože Gabrijel, Danijel Slak, Ivan Gorenc, Alojz Krasovec, Bogdan Stanišič, Anton Makovec in Alojz Ponikvar, člani IMV Novo mesto; Alojz Plantan, član OMP Inštalater Novo mesto; Marjan Malus in Franc Bojanc, člana KZ Krka Novo mesto; Simon Zagar, Drago Jančič in Anton Meglič, člani Pionirja Novo mesto; Marina Kovačič, Malči Novak, članici Ele Novo mesto; Marija Mrgole, gospodinja iz Malčeve mesta; Marko Špiler, Darko Šenk, Karel Nahtigal, Marjan Mak, Bogdan Avbar, Janez Bambič in Radimir Ilič, dijaki novomeške gimnazije.

Nekoč razkošno urejeni reprezentančni in bivalni prostori v 1. nadstropju so povezani z vrati, v vsak prostor pa je mogoče priti tudi s hodnika. Reprezentančne prostore krasijo bogate rastlinske in geometrične štukature, kot tudi reliefne, včasih že kar na pol plastične figure. Zahodni grajski trakt objemata vitka stolpa s stožčasto streho. Dvorišče krasijo globok vodnjak z lepo izoblikovanim kamnitim zidom. V začetku 18. stoletja so ob vhodu v grad prizidali grajsko kapelo, ki stoji na padajočem zemljišču in je dvonadstropna. Oprema te kapele je bila kar razkošna in prekaša vse naše grajske kapele 17. in 18. stoletja. Glavni oltar je trinadstropen, v njem stoji številne, rezbarsko sicer ne posebno izrazite pozlačene plastike. Poleg tega sta tu še pozlačena stranska oltarja in

lepo poslikana prižnica. Banjasti svod kapele je okrašen z medaljoni, v katerih so v plitvem reliefu upodobljeni člani rodbine Tettenbachov. Strop krasijo še zbor ptic. Tudi tukajšnja štukatura odlikuje kvalitetna rastlinska ornamentika. Kakih 8 km od Bizeljskega je na strmini grad Pišeece, ki sodi med najbolj zanimive ohranjene štajerske grajske arhitekture. Osrednji štirinadstropni, 36 m visoki in ok. 15 m široki kvadratski stolp je primer srednjeveškega utrjenega donžona, ki je imel v prvi vrsti obrambne naloge in je torej zagotavljal varno, ne pa posebno udobno bivanje. V zidovih stolpa so ponekod še vidni lepo rezani kamniti kvadri in - danes sicer zazidane - romanske line. Okrog tega najstarejšega jedra so v dobi gotike in baroka prizidavali trakte s stanovanjskimi in repre-

zentančnimi prostori (knjižnica, salon družinska galerija). Sredi 17. stol. so v severnem traktu uredili enonadstropno grajsko kapelo. S prizidavo traktov okrog romanskega stolpa je nastalo sklenjeno, v tlorisu nepravilno, a izredno slikovito dvorišče z intimnim vzdušjem (sončna in prava ura na malem zvoniku kapele, kovane laterne, kamniti okvir s kovanim ostrejšim nad vodnjakom). Zadnjič so grad preuredili v šestdesetih letih 19. stoletja, ko je dobil neoromansko fasado. Njegovi lastniki so bili petsto let grofje Mosconi, v 16. in 17. stol. imetniki mnogih gradov v Posavju (Sevnica, Krško, Rajhenburg, Mokrice). V lokalnem uporu so pišečki kmetje 23. decembra 1661 vdrli v grad in ubili Ivana Jakoba Moscona in njegovo ženo Elizabeto. Znamenitost vasi Pišeece, ki leži v prisojni, samo proti jugu odprti kotlini, je baročna cerkev z Layerjevo sliko Marijinega oznanjenja, Weissenkircherjevo podobo Ecce homo in Fantonijevimi freskami v prezbitteriju. Na pokopališču je grobnica Mosconov. Iz Pišeece je bila doma žena uporniškega voditelja Ilije Gregoriča. Prej je bila dekla pri plemiču Ozvaldu v gradu Pišeece. Dobo va leži med Sotlo in Savo nasproti Mokricam. Že omenjeno Gregorijančevo pismo pravi, da uporniki taborijo „pri majhni cerkvici“. Verjetno je iz te prišla poznogotska plastika Madone z detetom v današnji dobovski cerkvi. V Brežicah so uporniki videli grad skoraj tako, kot ga vidi današnji izletnik. Gradnja je namreč trajala od 1530 do časa malo pred začetkom

punta. Debeli zidovi štirih obrambnih stolpov, ki so jih lahko branili s tremi topovi, so kmetom preprečili, da bi se približali gradu. Dostop h grajskim vratom (iz 1548) je varoval še dvizni most prek vodnega jarka, z zahodne strani pa Sava. Pri gradu, ki je zapiral južno stran mesta, so bila mestna vrata. Od tod je šlo vzhodno mestno obzidje proti severu - delno je še ohranjeno in vidno v vzhodnih zidovih hiš v Ulici stare pravde. Severna mestna vrata so bila ob nekdanjem „Nemškem domu“ (današnja stavba sodišča), kjer je obzidje segalo do savske struge, ki je varovala zahodno stran mesta. S kranjske strani je bilo mogoče priti v Brežice samo z brodom čez Savo pod gradom. Tudi grajske kašče, v katerih je bil zaprt Simon Gregorič, Ilijev brat, imajo enako zunanost kot v 16. stoletju. (Simon Gregorič je pri zaslješanju v brežiškem gradu izpovedal ves vojaški načrt upornih kmetov, medtem ko pozneje ujeti Ilija pri večkratnih zaslješanjih na Dunaju ni odkril ničesar.) - Staro brežiško mestno jedro je ostalo vključeno v meje mestnega obzidja iz 16. stol. vse do najnovejšega časa. Ko so v brežiškem gradu tarnali zaradi škode, ki jo je kmečka vojska povzročila njihovim posesti, je Ilija s skupino kmetov že hitel proti vasi Videm, ki leži nasproti mestu Krško. Za njim se je počasi pomikala dolga vrsta upornikov, ki se ji je v zadnjih treh dneh pridružilo nekaj sto stajerskih kmetov. Že pred prihodom Ilijeve vojske so se začeli zbirati tudi kmetje po vaseh na Krškem polju od Krškega

do Kostanjevice. Ilija se je po prihodu na Videm napotil k vaškemu županu. Z njim so prišli v hišo še njegov pisar Krempčič, Uskok Marko Nožina in nekaj kmetov. Tu so morali opraviti pomembno nalogo: poskrbeti je bilo treba, da bi se večji del njegove vojske prepeljal čez Savo na kranjsko stran. Prepeljali pa so se lahko samo z brodom, ki je bil na krški strani. Zato je bilo treba pridobiti krške meščane, da bi jim izročili brod, s katerim bi lahko šlo preko Save okoli 2000 kmetov. Pri meščanih Krškega Ilijeva zahteva ni naletela na gluha ušesa. Poslali so na Videm dva svoja odposlanca, meščana Ozbolta in čevljarja Jurija, da sta se pogovarjala z njim zastran prevoza čez Savo. Ko sta zvedela za načrte upornikov, da bi šli čez Savo na kranjsko, sta se vrnila v mesto in povedala to meščanom. Nekoliko ju je skrbelo, kaj bo rekel k zahtevi upornikov mestni svet in kako se bo vedel oskrbnik na gradu Krško. Bo morda začel s topom streljati na upornike, ki bodo šli preko Save? Vendar se ne mestni svet ne grajski oskrbnik nista upirala meščanom, ki so bili voljni sprejeti kmete in jim dati na voljo brod. Zato sta se zastopnika meščanov kmalu vrnila v Ilijev tabor na Videm in mu sporočila: „Krški meščani radi sprejemamo kmečko vojsko in vam damo brod, da boste lahko prišli k nam in na Krško polje. Prodali vam bomo vse, kar potrebujete, vino, kruh in smodnik.“

vic do vica brunarica
brunarica
SMREKA
in vsak teden 10 NAGRAD
v PAVLIHI

OBVESTILA
Nudim vam vse vrste rolet, žaluzije in platnene zavese. Opravljam vsa popravila iz te stroke. Cene solidne! Naročila sprejema Bogo Radi, Zabja vas 15, Novo mesto.

MAMICE! Stekleničko vašega dojenčka boste hitro in brez truda očistile. Ščetko nabavite pri ščetkarstvu Armič, Tržaška 52, Ljubljana.
Izdelujem in prodajam plastične vodovodne cevi. Ljubljana, Janševa 15, telefon 061-321-937, od 14. do 15. ure.

Cenjene stranke obveščamo, da naš servis posluje vsak dan, razen sobote, z rednim delovnim časom. Servisna delavnica „ISKRA“, Prekopa, pošta Kostanjevica na Krki.

Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravi zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze) Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

RAZNO
Moja hčerka je izgubila na Hribu pri Loškem potoku v bližini trgovine in šole uro z modro številčnico. Ker ji je bila ura drag spomin, prosim, če jo najditelj vrne družini Vesel, Hrib 100, Loški potok.

Kmečki fant s službo in manjšim, zelo urejenim gospodarstvom, star 33 let, 177 cm, želi zaradi poroke spoznati preprosto, dobrosrčno, verno in mirno dekle, staro do 29 let. Zaželen je slika in kratek življenjski opis. Ponudbe pod „LEPO ŽIVLJENJE“.

Novator iz Drožanja

Kaj lahko dandanes v dobi računalnikov in vesoljskih poletov še izumi poprečen smrtnik? Kaj se dogaja pri nas, zakaj nas svetovna statistika postavlja že dalj časa po številu izumov med zadnje dežele, celo za Albanijo.

Na ta vprašanja seveda ni bilo mogoče odgovoriti, ko smo se pogovarjali z obratovodjem iz sevniške Kopitarne Slavkom Zakoškom iz Drožanja pri Sevnici. Ugotovili pa smo lahko, da je pri novatorstvu važen ne samo človek, temveč tudi odnosi in družbeno priznanje.

V sevniški Kopitarni niso bili v zadregi na vprašanje, kako pri njih poteka varčevalna akcija. Direktor Janko Rebernik pri tem ni mogel mimo Slavka Zakoška, o katerem je dejal, „Če ne bi uvedli izboljšav, ki jih je on razvil s sodelavci, ne vem, kaj bi danes še pomenili v proizvodnji kopit.“

Ko sem ga neki večer obiskal tam pod Sv. Rokom, sem vstopil v njegovo novo hišo, ki bi bila lahko dom kateregakoli delavca, vendar se njena notranjost odlikuje po množici raznih leksikonov in drugih knjig, pod katerimi se šibijo police v dnevnici sobi.

S kopitarno živi od leta 1957. Prej je bil transportni tehnik na železnici, za seboj pa ima tudi lesno delovodsko šolo. „Dosti potujem,“ pravi. „Ogledal sem si vse pomembnejše italijanske in nemške tovarne. Ob obiskih jih prosim za dovoljenje in si

z zanimanjem ogledujem, kar imajo. Kar poznam, bežno preletim, kar pa me zanima, skrbneje opazujem, v spomin si vtisnem gibljive dele in sorazmerja, potem pa brž k papirju in skicam.“

— Za kakšne izboljšave gre v Kopitarni?

„Za tistega, ki ni kopitar, to ni niti zanimivo. Vendar se je med dreto in čevljem že marsikaj spremenilo. Na primer strojne škarje za rezanje pločevine, ki se nabija na kopita, omogočajo 4-krat večjo normo. Danes bi tak stroj stal v Nemčiji 15 starih milijonov, nas pa je stal le 1,3 milijona! Podobno je tudi s strojem za kroženje pet, ki nastaja sedaj. Pa še stroj za obžaganje čepov pri smučarskih čevljih, sodobnejše nabijanje žebeljev, ki je 10-krat hitrejši od ročnega itd.“

Za vse je treba imeti operativni načrt o tem, kako bodo dela potekala. Imel ga je tudi pri gradnji hiše, zato jo je lahko postavil v petih mesecih in pol, kar mu lahko zavidajo izdelovalci montažnih hiš. Sam je naredil domala vse, počenši od makete, kot pri novih strojih v Kopitarni. Izboljšav je bilo morda že 40 do 50.

„Največje priznanje mi je, če se nam vsem skupaj poveča produktivnost,“ meni. Ob tem pa ne pozabi omeniti prispevka Jožeta Zavrla iz Dol. Boštanja, Antona Vintarja iz Orehovega, Alojza Senice, mehanične delavnice...

ALFRED ŽELEZNIK

Delavci brežiške Agrarie polnijo v vrečke kompost za hmeljeve sadike. Letos bodo zasadili 16 ha novih hmeljišč z domačo sorto atlas. V starih nasadih gojijo sorto golding. Letino bodo avgusta prvič obirali s stroji. (Foto: Milivoje Jaranović)

Mirna: krivolovce ohladilo vreme

Napadli predsednika ribiške družine — Med ribiči se obeta čistka

Mirno je bilo na drstišču podusti v reki Mirni pri Boštanju le prve dni, že v noči od petka na soboto, 30. in 31. marca, pa so fantje stopili v vodo, nekateri pa celo nad ribniške funkcionarje. Še ves minuli teden so sevniški miličniki zasliševali najbolj vročekrvne. Ne bo pa ostalo le pri milici! Trenutno pa rib ni, ker je vreme prehladno.

„Ali nimaš kopalne kadi doma?“ je vpila skupina fantov na predsednika pododbora Ribiške družine heroja Maroka iz Sevnice to noč, ko je le-ta šel pregledovat čuvajsko službo. Nanj so uprizorili pravi juris: eni so ugašali luči, s katerimi je ob drstu razsvetljena reka E. Zveglji iz Sevnice in F. Polanc iz Boštanja pa sta se predsednika tudi lotila. Izid: predsednik je bo ob zob, imel je poškodovano koleno, miličniki pa so spravili klobuk enega od napadalcev. Več ali manj uspešno je to noč lovilo celo dosti takih, ki bi morali ob tej uri že spati, npr. B. B., mladoletnik in dijak tehniške srednje šole v Krškem, ki je zajadril k reki po drugi uri zjutraj kar iz Zurkovega dola, kjer je doma! Tudi L. Mesiček iz Lončarjevega dola ni imel mnogo bliže. D. Hadžialija iz Loga so miličniki potpali še za to, ker se je na

drst pripeljal z avtomobilom brez vozniškega dovoljenja, izdale pa so ga ribe, ki so ropotale v „škodi“.

Takole pa je 3. aprila zjutraj ob pol treh „treniral“ sevniški rokometaš A. Androjna, ko smo ga presenetili pri krivolovu. Vreča kaže na precejšen ulov, seveda kar z rokami in mokrimi hlačami. (Foto: Železnik)

KOČEVJE — V prvenstveni rokometni tekmi ljubljanske podzveze so v B skupini nogometaši Kočevja premagali Vodice 6:0 (1:0). Pred 200 gledalci je sodil ljubljčan Papec. Kopač je dal 4 gole, Turk in Briški pa po 1. Kočevje: Saliha, Jerebičnik (Bijadovski), Košorog, J. Nekič, Merhar, Arko, Petovarh, F. Nehič, Briški, Turk, (Kovač), Kopač. (Z. F.)

DVA GOZDNA POŽARA

V bližini zaselka Kot pri Mirni je 6. aprila okrog 11. ure izbruhnil v gozdu požar. Zgorelo je okrog 2 hektara gozdne površine, od tega hektar, zasajen z mladimi smrkami do 5 let. Kot kaže, je ogenj nastal zaradi nepredvidnega kurjenja okleščkov ob robu gozda. Škoda je velika in jo še ugotavljajo.

Ob istem času, le dan kasneje, pa je gozdni požar zajel kar 100 hektarov površine med vasjo Krivoglavice in Gor. Dobravice v bližini Metlike. Gasilci iz Metlike, Krivoglavice, Gradca, Podzemlja, Rosalnic in še s pomočjo poklicnih gasilcev iz Novega mesta so ogenj pogasili okrog 18. ure zvečer. Trdo so delali in pokazali vso prizadevnost, vendar je kljub temu škoda za 25.000 din. Vzrok tega požara še raziskujejo.

PAZITE NA CIGANKE!

Pri Mariji Kos na novomeškem Glavnem trgu sta 9. aprila popoldne prosjčali dve Ciganki. Medtem ko so se pogajali, pa sta Ciganki ukradli denarnico s stotakom. Ni bilo prvič, da se je kaj takega zgodilo, zato takih gostov raje ne puščajte v stanovanje.

Pred sodnika za prekrške bodo zaradi krivolova sedli še E. Pešec iz Sevnice in A. P. iz Boštanja. B. Salamon iz Orehovega pa se bo moral zagovarjati zaradi kršitve javnega reda in miru ter oviranje miličnikov.

Pododbor ribiške družine je minuli teden disciplinski komisiji že dal predlog za izključitev treh članov, ki so ta večer nevestno čuvali drstišče, četrti pa naj bi dobil opomin. Red mora biti, če ne zaleže beseda, bo pa kazen!

A. Z.

Račka na odru

Jutri in pojutrišnjem srečanje lutkarjev

Lutkarji osnovne šole Kočevje se skrbno pripravljajo na III. srečanje pionirjev lutkarjev iz vse Slovenije, ki bo jutri in pojutrišnjem v Pionirskem domu v Ljubljani. Organizator prireditve je ZPM občine Ljubljana — Bežigrad.

Kočevski pionirji so pripravili za nastop Gernetovo in Gurevičevo igrico „Račka“, ki jo je v slovenščino prevedel J. Pengov. Z „Račko“ bodo učenci nastopili tudi na domačem odru v mali dvorani Seškovega doma. Idejni in tehnični vodja te igrice je Matija Glad, ki je izdelal tudi lutke zanjo. Pri režiranju mu je pomagala tajnica temeljne kulturne skupnosti Kočevje Andja Remžgarjeva.

Tako je kulturno društvo osnovne šole Kočevje dobilo še zunanje sodelavce, ki so pripravljali delati s pionirji in jih navajati na kulturno ustvarjalno delo.

VILKO ILC

V PEKLU -PEKEL

Na Becovo Marijo, 49-letno žensko iz Pekla pri Trebnjem, se je v zadnjem letu zgrnil pravi pekel: jeseni ji je umrl mož, ostala je vdova s petimi šoloobveznimi otroki, 7. aprila popoldne pa je na njeni domačiji izbruhnil še velik požar.

Gospodarsko poslopje in manjši kozolec sta zgorela, z njima pa tudi seno, deske, orodje in koruza. Škode je za 25.000 din. Ognjeni zubljji so načeli tudi stanovanjsko hišo, toda s pomočjo gasilcev, ki so hitro prišli na pomoč, so v stanovanju ogenj pogasili, tako da je hiša le delno zgorela.

Kaže, da je požar nastal zaradi samovžiga v listnici. Uboga ženska se bo s petimi otroki zdaj še veliko težje prebijala skozi življenje.

TREBANJCA JE VRGLO

Alojz Kaplan iz Trebnjega je 1. aprila okrog 22. ure vozil po Ljubljanski cesti v Novem mestu proti Bršlinu, v ovinku pri Pionirju pa je avto zaneslo na pločnik, trčil je v prometni znak in se prevrnil na streho. Voznika so poškodovanega odpeljali v bolnico, sopotnica Marija Kaplan pa je dobila le nekaj odrgnin. Avto je precej razbit, škoda je za 10.000 din.

Kanarček s tremi nogami se je zvalil Antonu Škufci iz Stare cerkve pri Kočevju. (Foto: F. Brus)

Kanarček s tremi nogami

S tretjo nogo se le praska in čisti

Nemalo je bil presenečen Anton Škufca iz Stare cerkve pri Kočevju, ko je v kanarčji kletki zagledal poleg dveh normalnih mladičev tretjega s tremi nogami.

Škufca je povedal, da je samica znesla 6 jajc. Dve jajci nista bili oplojeni, eno se je razbilo, dva mlada kanarčka pa sta po treh dneh poginila. Kanarček s tremi nogami lepo napreduje in je sedaj star že pet tednov. Ko je bil mlajši, se je opral

tudi na tretjo nogo, ki mu je zrastle na desni strani za normalno nogo; sedaj pa se s krepeljci te nogo le še praska in čisti.

Škufca, ki se ukvarja z gojitvijo ptic pevč šele 7 mesecev, je s tronoгим kanarčkom postal znan vseni kočevskim gojiteljem ptic pevč. Niti najstarejši gojitelji ne pomnijo, da bi se komu zvalil ptič s tremi nogami.

F. BRUS

TOVARIŠI GOSPODJE

Že velikokrat sem nasrkal. Včasih zaradi svoje predrznosti, spet drugič, ker sem tovarišu rekel gospod, največkrat pa zato, ker sem gospodu rekel: Tovariš. Še danes mi ni popolnoma jasno, kdo je gospod in kdo tovariš. Nekje v podzavesti čutim, da so gospodje tisti, ki se valjajo po naslanjačih, pijejo viski in pritisnjajo plin v mercedesu. Morda mislim tako zato, ker so mi doma večkrat rekli: „Ta pa je velik gospod!“ in to vedno za človeka, ki je imel mastne denarce pod palcem.

Tovariš smo govorili učitelju. Da nima kdove koliko denarja, je vedel celo Jože, ki je bil tako brihten, da je hodil v vsak razred vsaj dvakrat. Da je

tudi delavec tovariš, se zvedel iz govorov: „Tovarišice in tovariši! Upam, da boste razumeli znižanje plač...“ Največkrat pa sem pojma tovariš in gospod zamešal. Kadar sem kaj prosil, sem vedno uporabil besedo: GOSPOD. Ako pa sem kaj zahteval, sem si drznil reči: TOVARIŠ. Vse dokler...

V gostišču je sedela imenitna družba in se glasno zabavala. Nekdo od njih me je povabil, naj prisedem, da jim bom povedal kaj šaljivega. „Dobro, tovariši!“ sem rekel in se zložil na stol. „Zate smo gospodje!“ se je odrezal šarmantni čmolasec in spustil po grlu požirek uvožene pijače. „Dobro, gospodje!“

„To je že bolje!“ se ja zadovoljno hahljal čmolasec, ki je bil inženir, kot je sam ugotovil. In gospodje so svinjarili, se bahali z izdatnimi zasluzki in se norčevali iz tistih, ki delajo na mesec za 1200 dinarjev. V družbi teh imenitnih gospodov sem se počutil tako srečnega, da sem vstal, odšel k šanku in preživel večer z našim tovarniškim vratarjem. S tovarišem, ki sem mu rekel, kar Tine.

Pripravili smo gostovanja nekega dideldu ansambla. Namišljeni umetniki so pridrveli, razložili svoje instrumente in pričeli prodajati vstopnice. „Mislite, da bo prireditve obiskana?“

„Menim, da bo, tovariš.“ „Oprostite, toda v Ljubljani mi pravijo gospod.“

Gospodje so odbrenkali svoje, pobasali denar in se odpeljali v prestolnico. Tovariši pa, ki so plačali vstopnino, so zaradi slabega koncerta ostali z dolgimi nosovi. To so torej gospodje, pomislim.

Bila je veselica in ljudje so se prerivali kot ovce pred zakolom. „Samo malo, tovariš!“ Srep pogled, zaripel obraz.

„Jaz sem Lojze, noben tovariš!“ In poslal me je v... V tistem trenutku sem se odločil za srednjo pot: nič več tovariš, nič več gospod. Od tedaj naprej samo: tovariš gospod.

Tako je volk sit, koze pa smo tako in tako poklali že pred leti, da ne bi po svetu oznanjale naše revščine.

TONI GASPERIČ